

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ
KAZANIMLARINA YÖNELİK BİLİŞSEL ALGILARININ
KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ (KİT) İLE İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Muhammed Hanifi KARAKAYA

**Danışman
Doç. Dr. Yasemin YALÇIN**

**ALANYA
2024**

T.C.
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ KAZANIMLARINA
YÖNELİK BİLİŞSEL ALGILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ
(KİT) İLE İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Muhammed Hanifi KARAKAYA
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman
Doç. Dr. Yasemin YALÇIN

ALANYA

(2024)

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Muhammed Hanifi Karakaya'nın "Öğrencilerin Beden Eğitimi Ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Bilişsel Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) İle İncelenmesi" başlıklı tezi/....../20... tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Unvanı-Adı Soyadı		İmza
Üye (Tez Danışmanı) :	Doç. Dr. Yasemin YALÇIN	
Üye	: Doç. Dr. Sibel NALBANT	
Üye	: Doç. Dr. Neslihan ARIKAN FİDAN	

Prof. Dr. Kemal VATANSEVER

Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilemeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

26/07/2024

Muhammed Hanifi KARAKAYA

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında bana destek olarak süreç boyunca bilgisini, zamanını ve sabrını esirgemedi yanımda olan ve öğretmenlik hayatım boyunca karakteri ve kişiliğiyle daima örnek alacağım sevgili danışmanım Doç. Dr. Yasemin Yalçın hocama şükranlarımı sunarım.

Tez yazma sürecinde bilgi birikimleri ve kaynak tavsiyeleriyle çalışmama katkı sunan kıymetli hocalarım Doç. Dr. Sibel Nalbant’a, Doç. Dr. Halil Orbay Çobanoğlu’na, tez savunma jürimde bulunan Doç. Dr. Neslihan Arıkan Fidan’a ve tez yazma sürecinde desteklerini esirgemeyen ve süreç içerisinde bilgi alışverişinde bulunduğum arkadaşlarıma ve aileme teşekkür ederim.

Muhammed Hanifi KARAKAYA

ÖZET

ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ KAZANIMLARINA YÖNELİK BİLİŞSEL ALGILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ (KİT) İLE İNCELENMESİ

Muhammed Hanifi KARAKAYA

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Temmuz, 2024 (132 sayfa)

Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarından seçilen kavramlara yönelik bilişsel algılarını ve kavram yanılgılarını belirlemektir. Araştırma, betimsel tarama modeli kullanılarak yürütülmüş ve veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Bitlis ilinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı beş liseden 218 (126 Erkek – 92 Kadın) 11. Sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Öğrencilere beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarından serbest hareket, ritmik hareket, oyun, sağlıklı beslenme, sağlıklı hayat, serbest zaman, spor dalı, spor organizasyonu, tören ve kutlama, adil oyun (fair-play), geleneksel Türk sporu anahtar kavramları sunulmuştur. Verilerin analizinde, anahtar kavramlar arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla ilişkililik katsayısı indeksi yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca anahtar kavramlara verilen cevapların frekans tabloları oluşturulmuş ve kesme noktaları belirlenerek kavram ağları oluşturulmuştur. Öğrencilerden amacıyla bir adet cümle yazmaları istenmiştir. Elde edilen cümleler yapılarına gruplandırılmıştır. Anahtar kavramlar arasındaki en güçlü ilişki “Sağlıklı Beslenme” ve “Sağlıklı Hayat” arasında en zayıf ilişkinin ise “Serbest Zaman” ve “Spor Dalı” kavramları arasında olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin anahtar kavramlara yönelik en sık kullandıkları cevap kelimeler; serbest hareket anahtar kavramı için yürüme, ritmik hareket için dans, oyun için eğlence, sağlıklı beslenme için protein, sağlıklı hayat için spor, serbest zaman için oyun, spor dalı için futbol, spor organizasyonu için olimpiyat, tören ve kutlama için yirmi üç nisan, adil oyun(fair-play) için centilmenlik, geleneksel Türk sporu için ise cirit şeklindedir. Son olarak öğrencilerin yazmış olduğu cümle örnekleri incelendiğinde oyun ve serbest zaman kavramlarına yönelik kavram yanılgılarının olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor, kelime ilişkilendirme testi, bilişsel algı, kavram haritası, kazanım.

ABSTRACT

INVESTIGATING STUDENTS' COGNITIVE PERCEPTIONS ON PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE ACHIEVEMENTS USING WORD ASSOCIATION TEST (WAT) (MASTER'S THESIS)

Muhammed Hanifi KARAKAYA

Department of Physical Education and Sport

Graduate School of Alanya Alaaddin Keykubat University,

July, 2024 (132 Page)

The aim of this study is to determine students' cognitive perceptions and misconceptions towards concepts selected from physical education and sports course outcomes. The study was conducted using a descriptive survey model and the Vocabulary Association Test (VAT) was used as a data collection tool. The sample of the study consisted of 218 (126 male - 92 female) 11th grade students from five high schools affiliated to the Ministry of National Education in Bitlis province. The key concepts of free movement, rhythmic movement, game, healthy nutrition, healthy life, free time, sports branch, sports organization, ceremony and celebration, fair-play, traditional Turkish sports were presented to the students. In the analysis of the data, the association coefficient index method was used to determine the relationship between the key concepts. In addition, frequency tables of the answers given to the key concepts were created and concept networks were created by determining the cut-off points. Students were asked to write one sentence for the purpose. The sentences obtained were grouped according to their structures. It was determined that the strongest relationship between the key concepts was between “Healthy Nutrition” and “Healthy Life” and the weakest relationship was between “Free Time” and “Sports Branch”. The most frequently used answer words for the key concepts are as follows: walking for the key concept of free movement, dance for rhythmic movement, fun for game, protein for healthy nutrition, sport for healthy life, game for free time, football for sport branch, Olympics for sport organization, April twenty-third for ceremony and celebration, gentleman for fair-play, and javelin for traditional Turkish sport. Finally, when the sentence examples written by the students were analyzed, it was determined that they had misconceptions about the concepts of game and free time.

Keywords: Physical Education and Sports, Word Association Test, Cognitive Perception, Concept Map, Outcome.

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK SAYFASI

TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Varsayımlar	6
1.7. Sınırlılıklar	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Tarih Öncesi Dönemlerde Görünümü ve Gelişimi..	8
2.1.1. İlk uygarlıklarda beden eğitimi ve spor.....	9
2.1.1.1 Mezopotamya uygarlıklarında beden eğitimi ve spor	10
2.1.1.2 Antik Yunan uygarlığında beden eğitimi ve spor	11
2.1.1.3 Antik Mısır’da beden eğitimi ve spor.....	13
2.1.1.4 Anadolu uygarlıklarında beden eğitimi ve spor	14
2.1.2. Aydınlanma ve modern dönemde beden eğitimi ve spor	15
2.2. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi.....	16
2.2.1. Osmanlı Dönemi’nde beden eğitimi ve spor	16
2.2.2. Cumhuriyet Dönemi’nde beden eğitimi ve spor	18
2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Kavramlar	20
2.4.1. Serbest hareket	20
2.4.2. Ritmik hareket	20
2.4.3. Oyun	21

2.4.4. Sağlıklı beslenme	21
2.4.5. Sağlıklı hayat.....	22
2.4.6. Serbest zaman.....	22
2.4.7. Spor dalı	23
2.4.8. Spor organizasyonu	23
2.4.9. Tören ve kutlama.....	24
2.4.10. Adil oyun (fair-play)	24
2.4.11. Geleneksel Türk sporu.....	25
3.YÖNTEM	26
3.1. Araştırma Modeli	26
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	26
3.3. Veri Toplama Aracı.....	27
3.3.1. Kelime ilişkilendirme testi (KİT)	28
3.4. Verilerin Toplanması	29
3.5. Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenilirliği	30
3.6. Verilerin Analizi	31
4. BULGULAR.....	35
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	38
4.2.1. KN 170 ve üzeri cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	42
4.2.2. KN 150-169 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	43
4.2.3. KN 120-149 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	45
4.2.4. KN 90-119 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	47
4.2.5. KN 60-89 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	49
4.2.6. KN 40-59 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	52
4.2.7. KN 20-39 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular.....	55
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	59
4.3.1 Serbest hareket kavramına yönelik oluşturulan cümleler.....	59
4.3.2 Ritmik hareket kavramına yönelik oluşturulan cümleler	60
4.3.3 Oyun kavramına yönelik oluşturulan cümleler	60
4.3.4 Sağlıklı beslenme kavramına yönelik oluşturulan cümleler.....	61
4.3.5 Sağlıklı hayat kavramına yönelik oluşturulan cümleler	61
4.3.6 Serbest zaman kavramına yönelik oluşturulan cümleler	61
4.3.7 Spor dalı kavramına yönelik oluşturulan cümleler.....	62

4.3.8	Spor organizasyonu kavramına yönelik oluşturulan cümleler	62
4.3.9	Tören ve kutlama kavramına yönelik oluşturulan cümleler	63
4.3.10	Adil oyun (fair-play) kavramına yönelik oluşturulan cümleler	63
4.3.11	Geleneksel Türk sporu kavramına yönelik oluşturulan cümleler	63
5.	SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	65
5.1.	Sonuç ve Tartışma	65
5.2.	Öneriler	77
	KAYNAKÇA.....	78
	EKLER.....	88
	EK-1: Araştırma İzni	88
	EK-2: Etik İzin	89
	EK-3: Kelime İlişkilendirme Testi	90
	EK-4: Uzman Görüş Formu	101
	EK-5: Cevap Kavramları İçeren Frekans Tablosu	107
	ÖZGEÇMİŞ	118

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1 Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları	27
Tablo 3.2 Araştırma katılımcılarının okul türüne göre dağılımları	27
Tablo 3.3 Anahtar kavram: oyun ve spor dalı	33
Tablo 4.1 Anahtar kavramlara yönelik ilişkililik katsayılarının ortalamaları	35
Tablo 4.2 Anahtar kavramlara yönelik verilen cevap kelime sayıları	38
Tablo 4.3 Anahtar kavramlara yönelik verilen farklı cevap kelimelerinin toplam sayısı	39
Tablo 4.4 Anahtar kavramlara yönelik toplam cevap sayıları ve oranları	40
Tablo 4.5 Lise türüne göre anahtar kavramlara yönelik cevap kelimeler	41
Tablo 4.6 KN 170 ve üzeri cevap kavramların frekans dağılımı	42
Tablo 4.7 KN 150-169 arası cevap kavramların frekans dağılımı	44
Tablo 4.8 KN 120 – 149 arası cevap kavramların frekans dağılımı	46
Tablo 4.9 KN 90-119 arası cevap kavramların frekans dağılımı	48
Tablo 4.10 KN 60-89 arası cevap kavramların frekans dağılımı	50
Tablo 4.11 KN 40-59 arası cevap kavramların frekans dağılımı	53
Tablo 4.12 KN 20-39 arası cevap kavramların frekans dağılımı	56
Tablo 4.13 Kavramlarla ilgili kurulan cümlelerin frekans tablosu	59

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1 İlişkilik katsayıları kullanarak 280 öğrencinin bilişsel yapısı	36
Şekil 4.2 KN 170 ve üzeri cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	42
Şekil 4.3 KN 150-169 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	43
Şekil 4.4 KN 120-149 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	45
Şekil 4.5 KN 90-119 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	47
Şekil 4.6 KN 60-89 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	49
Şekil 4.7 KN 40-59 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	52
Şekil 4.8 KN 20-39 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı.....	55

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ALKÜ	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
KİT	Kelime İlişkilendirme Testi
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
İK	İlişkililik Katsayısı
KN	Kesme Noktası
KGO	Kapsam Geçerlilik Oranı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, önemine, sınırlılıklarına ve varsayımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının temel hedefi, bireyin fiziksel gelişimine, motor becerilerine, bilişsel işlevlerine, duysal algılarına ve toplumsal gelişimine olumlu katkılar sunarak yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılımını teşvik etmektir (MEB, 2018: 10). Bu amaçla öğrencilerin hareket yoluyla eğitim almasını ve her bireyin motor kabiliyetini geliştirmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Beden eğitimi; öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmanın yanı sıra sağlıklı yaşam tarzları geliştirme, okuldaki öğrencilerin psikomotor becerilerini iletme aynı zamanda kurallar ve stratejileri benimsetme ve uygulama gibi niteliklere sahiptir. (Chandler vd., 2007: 166).

Bir milletin geleceği, gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Toplumun ilerlemesi, bireylerin değerine ve sunulan eğitime dayanır. Eğitimin temel hedefi, bireylerin potansiyellerini ve yeteneklerini en üst düzeyde geliştirerek onlara destek olmaktır. Çağdaş eğitimin temel ilkelerinden biri bireyleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal açıdan tam olarak geliştirmeyi amaçlamaktır. Bu amaca ulaşmak için zihinsel eğitim kadar fiziksel eğitimin de önemi büyüktür. Dolayısıyla beden eğitimi genel eğitim sürecinin vazgeçilmez bir parçasıdır (Aracı, 2001; Bilge, 1989: 21). Bireyin fiziksel, toplumsal ve ruhsal bütünlüğüne zarar vermeden faydalı bir gelişim sağlamak ve tüm kişiliğini zihinsel, fiziksel ve psikolojik olarak geliştirmek için beden eğitimi ve spor önemli bir rol oynamaktadır (Kale ve Ersen, 2003: 5; MEB, 2018: 10). Beden eğitimi, çocukların ve gençlerin fiziksel olarak aktif bir ortamda gelişmelerine yardımcı olması açısından genel eğitim sürecinde büyük önem taşımaktadır. Yaşam boyu fiziksel aktivite için gereken becerilerin gelişimine odaklanan tek müfredat alanıdır ve bu rol hafife alınmamalıdır (Shimon, 2019: 49). Beden eğitiminin ve spor programlarının amacı, insanların uzun vadede kaliteli bir yaşamı teşvik etmek ve değişen dünyada çeşitli ihtiyaçları karşılayacak keyifli fiziksel aktivite ve spor deneyimlerine katılmalarını sağlamaktır. Bu taahhüdü yerine getirenler, başarılı bir şekilde tutum ve davranış değişiklikleri yaparak diğer hedeflerini daha iyi karşılamaya hazır hale gelirler (Lumpkin, 2016: 16; Tomporowski vd., 2011: 4). Fiziksel etkinliklerle bütünsel bir öğrenme süreci

olmasının yanı sıra öğrenme alanlarına psikomotor, bilişsel ve duyuşsal olarak odaklanır. Çocukların yaşamında hem fiziksel etkinliklerin hem de beden eğitiminin önemi vurgulanmaktadır (Shimon, 2019: 51; Yıldırım ve Yetim, 1996: 37) Zihinsel olarak akademik performansı artırır, öz disiplini teşvik eder ve depresyon hissini önlemeye yardımcı olur. Sosyal-duygusal açıdan özgüveni güçlendirir, arkadaş ilişkilerini destekler ve depresyon riskini azaltır. Fiziksel olarak ise kalp hastalığı, diyabet, obezite gibi hastalık riskini azaltır, kas gücünü ve esnekliği artırır, vücut ağırlığını düzenler, genel sağlık ve kondisyonu iyileştirir. Bu nedenle çocukların düzenli fiziksel aktiviteyle bilişsel, duygusal ve fiziksel gelişimlerini artırmaları ve sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemeleri önemlidir (Lumpkin, 2016: 22). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarında 21. yüzyıl becerilerinin dengeli ve etkili bir şekilde yer alması, öğrencilerin gelişimine katkı sağlamak açısından son derece önemlidir. Bu nedenle ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında yer alan becerilerin lise düzeyinde de anlam ve önem kazanması ve daha da pekiştirilmesi hedeflenmelidir. Bu şekilde öğrencilerin çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde yetişmeleri ve hayatları boyunca başarılı bir şekilde uygulayabilecekleri beceriler kazanmaları sağlanabilir (Işıkgöz, 2021: 81). Kişilik gelişiminin tamamlanması için insanların ulaşması gereken hedeflere uygun bir ortam sağlayan beden eğitimi ve spor aynı zamanda erdemli davranış biçimlerini hayata geçirmek ve değerlendirmek için uygun bir alandır. Bu nedenle kişisel gelişimi teşvik eden ve ahlaki değerlerin güçlendirilmesine katkı sağlayan önemli bir fırsat sunar (Yıldırım vd., 1996: 37). Beden eğitimi; bireylerin beceri, sağlık, bilgi ve olumlu tutumlar kazanmalarını destekleyen bir süreçtir ve bu amaçla fiziksel aktiviteyi kullanır. Bu süreç, yaşam boyu devam eden bir öğrenme sürecini ifade eder ve çeşitli ortamlarda gerçekleşebilir. Öğretmenler eğitmen, lider veya kolaylaştırıcı rolü üstlenirler. Öğrencilerin yaş aralığı geniştir. Beden eğitimi programları, fiziksel aktivitenin önemini vurgularken aynı zamanda sağlıklı yaşam tarzlarını teşvik eden kazanımları içerir. Bu kazanımların edinimi, bireylerin ömür boyu kaliteli bir yaşama ulaşması açısından kritik bir öneme sahiptir (Wuest vd., 2006: 10-11). Bu doğrultuda beden eğitimi ve spor dersi ve eğitim sisteminin temel amacı, eğitim sistemimiz bireyleri değerlerimize ve yetkinliklere entegre edilmiş bilgi, beceri ve davranışlarla donatmayı hedefler. Bu hedefi gerçekleştirirken öğretim programları, bilgi, beceri ve davranışların iletilmesi konusunda değerlerimiz ve yetkinliklerimiz arasındaki bağlantıyı ve bakış açısını öne çıkararak önemli bir rol üstlenir. Toplumsal ve manevi kökenlerimizden türetilmiş olan değerler, nesiller arası aktarılacak öz mirasımızı oluşturur. Bununla birlikte yetkinlikler ise bu

mirası somut bir şekilde hayata ve insanlık ailesine katkı sağlayacak eylemsel bütünlükler olarak ifade eder. Bu nedenle değerler ve yetkinlikler, teori ve pratiğin iç içe geçtiği bir ilişkiyi temsil eder. Günümüzün gereksinimleri bağlamında öğrenme ve öğretme süreçleri, değerlerimizi ve yetkinliklerimizi günün koşullarına uygun şekilde nasıl ifade edebileceğimizi göstermeyi amaçlar (MEB, 2018: 5). Beden eğitimi ve spor bilinci oturmamış toplumlarda fiziksel aktivitenin sağlık, toplumsal uyum ve kişisel gelişim açılarından taşıdığı önem genellikle göz ardı edilmektedir. Aynı zamanda sporun bireysel ve kolektif potansiyeli ortaya çıkarmadaki rolü göz ardı edilerek toplumsal gelişimdeki fırsatlar da kaybolmaktadır. Bu bağlamda beden eğitimi ve sporun önemi ve kazandırdığı değerlerin benimsenmesi, bu kazanımların edinilmesi ve fiziksel aktivite kültürünün yaygınlaştırılması ayrıca bu toplumların sağlık, sosyal uyum ve genel refah seviyelerini artırmada önemli bir adım olarak görülmelidir.

Chandler vd. (2007) göre beden eğitimi ve spor, okul, kolej ve üniversite düzeyinde müfredatta giderek daha önemli hale gelmiştir. Eğitim, sporun sadece toplum içinde önemi olmayan bir insan etkinliği olmadığı anlaşılmış çeşitli disiplinlerden gelen yaklaşımlarla incelenmeye değer bir faaliyet olarak kabul görmüştür. Buna paralel olarak ülkemizdeki Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında öğrencilere kazandırılması amaçlanan beceriler arasında sporun tarihsel gelişimi, fiziksel aktivite alışkanlıkları, milli spor başarıları, spor kültürü, sağlık bilinci, adil oyun anlayışı ve spor alanında meslekler gibi konular mevcuttur. Programın amacı da bu bilgi ve becerileri küçük yaşlardan itibaren öğrencilere kazandırmaktır (MEB, 2018: 10). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarının öğretiminde kavramların önemi büyüktür. Program kazanımlarının etkili bir şekilde öğretilmesi, öğrencilerin kavramları anlamalarını ve içselleştirmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımları kapsamında yer alan kavramlara yönelik bilişsel algıların saptanarak değerlendirilmesinin öğrencilere daha etkili beceriler kazandırma konusunda önemli olacağı ve öğretmenlere dersin kazanımlarını ne derece kazandırıldığını değerlendirme konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersi kazanımlarına yönelik bilişsel algıları nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına ilişkin seçilen “Serbest Hareket, Ritmik Hareket, Oyun, Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Hayat, Serbest Zaman, Spor Dalı, Spor Organizasyonu, Tören ve Kutlama, Adil Oyun (Fair-Play), Geleneksel Türk Sporü” anahtar kavramlar arasındaki ilişkililik katsayısı ne seviyededir?
2. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına ilişkin seçilen “Serbest Hareket, Ritmik Hareket, Oyun, Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Hayat, Serbest Zaman, Spor Dalı, Spor Organizasyonu, Tören ve Kutlama, Adil Oyun (Fair-Play), Geleneksel Türk Sporü” kavramlara yönelik bilişsel yapıları nelerdir?
3. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına ilişkin seçilen “Serbest Hareket, Ritmik Hareket, Oyun, Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Hayat, Serbest Zaman, Spor Dalı, Spor Organizasyonu, Tören ve Kutlama, Adil Oyun (Fair-Play), Geleneksel Türk Sporü” kavramlara yönelik kavramları anlama düzeyi ve kavram yanlışlıları nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarıyla ilgili kavramların kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla öğrencilerin zihinlerinde oluşturduğu bilişsel algıyı ve kavram yanlışlılarını tespit etmektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Osborne vd. (2016) ifade ettiğı gibi eğitim, sahip olduğumuz toplum vizyonu ve yaratmak istediğimiz vizyon arasındaki ilişkiye bağlıdır. Çocuklar ve gençler; toplumlarında eleştirel, yaratıcı ve katılımcı vatandaşlar olabilmeleri için eğitim almak üzere okula giderler. Bir yandan çocukların ve gençlerin topluma uyum sağlamaları gerekirken diğeryandan yeni nesillerin yaşadıkları dünyayı dönüştürebilmeleri de önemlidir. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor derslerinin öğretiminde belirlenen kazanımlar da eğitim sistemlerinin temel taşlarını oluşturur. Bu kazanımlar öğrencilere belli beceri ve bilgi alanlarını edinme fırsatı sunarak onların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimini desteklemeyi amaçlar. Beden eğitimi ve spor derslerinin öğretiminde kazanımların üzerine yapılan çalışmalar, eğitim süreçlerinin etkin biçimde hazırlanmasını sağlar ve öğrencilerin ders içeriğini daha iyi öğrenmesini mümkün kılar. Beden eğitimi

ve spor dersi kazanımlarının, öğrencilerin sağlıklı yaşam tarzı benimsemelerinden etik değerleri anlamalarına kadar geniş bir yelpazede olumlu etkileri mevcuttur.

Fakat Türkiye'deki haftalık beden eğitimi ders süresi, öğrencilerin genel ve özel hedeflerine ulaşma açısından çoğunlukla yetersiz kalmaktadır. Beden eğitimi dersleri; fiziksel aktivite, sağlık, sosyal etkileşim, spor becerileri ve kişisel gelişim gibi amaçlara hizmet etmeyi amaçlar. Ancak bu derslerin tipik olarak sınırlı sürelerde sunulması, bu amaçları tam anlamıyla yerine getirme konusunda kısıtlamalara yol açabilmektedir (Taşmektepligil vd., 2006: 146). Bu ve benzeri eksiklikler, ailelerin beden eğitimi dersine yönelik olumsuz algıları sonucunda bu dersin sadece rekreasyon amaçlı bir etkinlik olduğu yanılgısı yaratabilmektedir (Osborne vd., 2016: 317). Ancak beden eğitimi ve spor dersi bundan daha geniş ve kapsayıcı hedeflere sahiptir. Fiziksel aktivite ile birlikte bireysel ve grup başarısını teşvik eden öz-yönetim davranışlarını geliştirirken ilköğretimden lise düzeyine kadar, öğrencilere farklı roller ve etkileşim biçimleri öğretilerek sorumlu ve etkili davranışlar teşvik eder. Aynı zamanda fiziksel aktivitenin içsel değerleri ve faydaları hakkında farkındalık geliştirir, kişisel anlam ve memnuniyet sağlanarak yaşam boyu fiziksel aktiviteye teşvik etmektedir (NASPE, 2004: 4; Siedento vd., 2019: 35). Beden eğitimi ve spor derslerinin kazanımları, sadece fiziksel yetenekleri değil aynı zamanda içerdiği değerler ve becerileri de büyük önem taşır. Bu nedenle bu becerilerin geliştirilmesinin ilk adımı bireylerin bu kavramlarla ilgili bilişsel algılarını anlamaktır. Temel beceriler ve değerler eğitimi, öğretim programlarının temel felsefesinde ve yaklaşımında önemli bir rol oynamaktadır. Kazanımlarda eşitlik normuna da büyük bir vurgu yapılmıştır. Bu norm adil oyun, adalet, saygı, sorumluluk, dürüstlük, arkadaşlık ve yardımseverlik gibi kavramlar içerir ve oyun ile fiziksel etkinliklerde bu değerlerin kazanılması vurgulanır (Müftüler ve Arıtan, 2020: 166). Bu sebeple bireylere etkili bir eğitim sunabilmek, kavramların bilişsel yapılarındaki çeşitlilikleri ve kavramsal yanılgıları anlamadan mümkün değildir. Bu durumun temel nedeni kavramların insanın zihinsel aşamalarındaki temel elementler olmasıdır. İnsanlar düşünme süreçlerini, eleştirel değerlendirmeleri, tartışmaları ve açıklamaları gerçekleştirirken kavramları kullanırlar (Heywood, 2018: 16). Hayatın erken dönemlerinden itibaren başlayan ve yaşam boyu devam eden kavram gelişimi süreci, bireylerin çocukluk döneminde edindikleri ve okul dışındaki deneyimlerle zenginleştirdikleri kavramlar aracılığıyla sağlıklı bir akıl yürütme yeteneği geliştirmelerine olanak sağlar (Fancett, 1971: 76). Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretim programına yön veren Türkiye Yetkinlikler Çerçevesi (2015); Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, İnisiyatif alma ve

girişimcilik, Kltrel farkındalık ve ifade gibi beden eēitimi ve spor dersi kazanımlarıyla sıkı bir ilişki içerisinde olan bu kavramların ērencilere kazandırılmasına katkı sağlamaktadır (MEB, 2018: 5). Bu baēlamda ilgili alanyazın incelendiēinde; Eren (2012) İlkēretim ērencilerinin bilişim teknolojileri algıları, Aıkēōz (2019) beşinci sınıf ērencilerinin yıkıcı doēa olaylarına ilişkin algılarını, Benibil (2019) matematik ēretmen adaylarının olasılık ve istatistik kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını, Nergiz (2022) fen bilgisi ēretmen adaylarının madde kavramı ile ilgili bilişsel yapılarını, Aksoy (2023) ērencilerin Atatrk ilkelerine ynelik bilişsel yapılarını, Sarıoēlu (2024) lise ērencilerinin 10. sınıf coērafya dersi dış kuvvetler konusundaki bilişsel yapılarını ve Seyhan (2024) sosyal bilgiler ēretmen adaylarının sıfır atık konusundaki bilişsel yapılarını incelendiēi grlmektedir. Kelime ilişkilendir testiyle ilgili çeşitli alanlarda ve derslerde çalışmalar mevcuttur. Beden eēitimi ve spor dersi deēerleri ve kazanımlarıyla ilgili yapılan çalışmalar bulunsa da dersin nemli bir blmn oluşturan kazanımlara ynelik kavramlarla ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca, beden eēitimi dersi kazanımlarına odaklanan kavramlar hakkında ērencilerin bilişsel yapılarını inceleyen bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Bu sebeple yapılacak olan bu çalışmanın lise dzeyindeki ērencilerin ilgili kavramlara ynelik bilişsel yapılarını ve potansiyel kavram yanılgılarını ortaya çıkarması ve literatrdeki bořluēu doldurması açısından byk nem taşımaktadır.

1.6. Varsayımlar

1. ērencilerin “Beden Eēitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına” ynelik kavramlara samimi ve tutarlı cevaplar verdikleri varsayılmıştır.
2. ērencilerin kelime ilişkilendirme testi içerisinde yer alan kavramlara ynelik bilişsel algılarının oluşabilmesi için yeterli n bilgilere sahip oldukları varsayılmaktadır.
3. ērencilerin sorulara cevap verirken birbirlerinden etkilenmediēi varsayılmıştır.
4. Hazırlanan kelime ilişkilendirme testi uzman grşne dayanarak beden eēitimi ve spor dersi ēretim programındaki kazanımları yeterince temsil ettiēi ve geçerli olduēu varsayılmaktadır.

1.7. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2023-2024 eēitim ve ēretim yılı ile sınırlı kalmıştır.

2. Araştırmanın örneklemini Bitlis ilinin merkezinde bulunan beş lisenin 11. Sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
3. Seçilen anahtar kavramlar beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında yer alan tüm kazanımları temsil etmemektedir bazı kazanımlarla sınırlıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Tarih Öncesi Dönemlerde Görünümü ve Gelişimi

Homo sapiens türü yaklaşık bir milyon yıl önce ortaya çıkmış ve bu sürenin neredeyse %99'unu avcılık-toplayıcılık ile doğaya karşı mücadele ederek geçirmiştir (Baskıcı, 1998: 73; Harari, 2015: 53). Bu zorlu süreç boyunca hayatta kalmak için kendi türüne özgü fiziksel aktiviteleri kullanarak avcılık ve hayatta kalma becerilerini geliştirmiştir (Lombardo, 2012: 10). İnsanoğlu, tarih öncesi dönemlerde hayatta kalmak için mücadele vermiş ve bu mücadeleler, insanların yoğun bir fiziksel aktiviteye ihtiyaç duymasına neden olmuştur. İnsanlar; barınak inşa etme, diğer insanlarla savaşma, yiyecek bulma, giyinme, barınma ve korunma, koşma, atlama, atma, güreş, tırmanma ve yüzmeye gibi fiziksel aktiviteler yapmıştır. Bu fiziksel aktiviteler, zamanla beden eğitimi ve sporun temelini oluşturmuştur (Alpman, 1972: 1-2; Lumpkin, 2016: 134; Tekin vd., 2014: 122). Fiziksel güç, hız, dayanıklılık ve esneklik gerektiren aynı zamanda savunma ve saldırı gibi öğeleri içeren spor türleri, tarih öncesi toplumlarda kaba ve basit formlarda görülmüştür. Özellikle ilkel toplumlardan itibaren uygulanan avcılık, bu spor türlerinin en temel örneğini oluşturmuştur (Yıldıran ve Gültekin, 2012: 47). Bu fiziksel eğitim formları insanlar var olduğundan beri mevcuttur. İlkel insanlar okula gitmese veya beden eğitimi dersleri almasalar bile çocukları her gün fiziksel olarak eğitilip büyükleri tarafından hayatta kalma becerilerini, oyunları, dansları fiziksel aktivite yoluyla öğretilmiştir. İnsanlar, yemek için avlanma, giysi yapma veya onarma, ok atma ve mızrak atma gibi bazı pratik beceriler öğrenmek zorunda kalmış ve büyük olasılıkla bu becerileri tekrar tekrar uygulayıp içgüdüsel olarak gerçekleştirebilecekleri noktaya gelmiştir (Shimon, 2009: 20).

İnsanlar, yerleşik hayata geçmesi ve tarım faaliyetlerine artması sebebiyle beslenme alışkanlıkları ve yaşam tarzında önemli değişiklikler yaşamıştır (Standage, 2020: 38). Bu yaşam tarzı dönüşümü ve tarımla meşgul olma, boş zaman kavramının ortaya çıkışıyla paralel olarak oyun anlayışının da ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Oyun, katılımın özgürce gerçekleştiği, belirli kurallara uyulduğu, mekân ve zamanla sınırlı olduğu, sevinç ve heyecan duygusuyla alışılmış hayattan farklı olma bilincine dayanan gönüllülük esasına dayalı bir etkinlik olarak ifade edilebilir. Oyun, hareket kolaylığının ve özgürlüğünün bir ifadesidir. Oyun, oldukça geniş bir kavramı içerir ve temelde kazanma ve başarılı olma arzusuna işaret etmektedir (Huizinga, 2006: 5). Bunun

yanı sıra oyun ve spor, insanlığın en eski ve en önemli kültürel unsurlarından biridir. Tarihin başlangıcından beri insanlar fiziksel aktivitelere önem vermiş ve bu aktiviteler oyun, dans, spor veya hayatta kalma araçları şeklinde kendini göstermiş; fiziksel ve zihinsel sağlıklarını korumanın yanı sıra toplumu bir arada tutma ve farklı kültürleri birleştirme görevini üstlenmiştir (Mechikoff, 2009: 28). Rakiplerin fiziksel güçlerini ve dövüş becerilerini değerlendirmenin bir yolu olarak beden eğitimi ve spor, insanlığın avcı-toplayıcı yaşam tarzından tarımsal yaşam tarzına geçiş yapmasıyla daha da önem kazanmıştır (Lombardo, 2012: 16). Aynı zamanda geçmişten günümüze kültürler ve medeniyetler açısından Beden eğitimi ve spor, tarih öncesi ve sonrası dönemlerde istisnasız bir savaş eğitimi aracı olmuştur. İlk Çağ uygarlıklarında, rekabeti ve ödülü de hedefleyen sportif oyunlar, dini ritüellerin bir parçası olarak anlam kazanmıştır (İkizler, 2002: 62). Sonuç olarak insanlığın vahşi doğada yırtıcı hayvanlara karşı kendini savunma, beslenme, barınma ve hayatta kalma amacıyla geliştirdiği fiziksel aktiviteler; toplumun yerleşik hayata geçişinin başladığı zamanlarda, boş zaman kavramının ortaya çıkmasıyla birlikte evrilmeye ve farklılaşmaya devam etmiştir. Bu fiziksel aktiviteler, kökenini asla kaybetmese de daha zengin ve çeşitli bir şekilde gelişmiştir. Hayatlarını devam ettirebilmek ve sahip oldukları varlıkları korumak amacıyla beden eğitimine büyük bir önem atfetmiş olan insanlar, aynı zamanda avcılık araçlarını sadece beslenme amaçlı kullanmanın ötesinde, artık kendini korumak ve eğlenmek için de kullanmışlardır.

2.1.1. İlk uygarlıklarda beden eğitimi ve spor

Medeniyetin ilk izleriyle birlikte beden eğitimi ve spor da gelişmeye başlamış yerleşik hayata geçişi birlikte daha organize ve yapılandırılmış bir faaliyet olarak evrilmiştir. İlk dönemlerde genellikle savunma amacıyla icra edilen bu aktiviteler, zamanla insanoğlunun yaşam tarzının bir ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Tomay ve Değirmencioğlu, 2017: 15). Antik dönem toplumlarında spor sadece fiziksel aktiviteden ibaret olmanın ötesinde birçok farklı amaca hizmet etmiştir. Bu dönemin şartları ve dini inanışlarına bağlı olarak su sporları, top oyunları, cimmastik, boğa güreşi, eskrim, boks, güreş, atlı araba yarışları, okçuluk ve koşu yarışları gibi çeşitli sportif aktiviteler neredeyse tüm antik uygarlıklarda yaygın bir şekilde uygulanmıştır. Bu aktiviteler hem ritüel amaçlar için kullanılmış hem de savaş hazırlığı, eğlence, kültürel ifade gibi farklı amaçları hizmet etmiştir (Crowther, 2007: 1-2). Başlangıçta insanların sert doğal koşullara dayanmalarına ve geçimlerini sağlamalarına yardımcı olma işlevi olan beden eğitimi ve spor daha sonra ise insanların iş aktivitelerini kolaylaştıran bir araç haline

dönüşmüştür. Büyükşehirlerin ve devletlerin kuruluşuyla birlikte spor, bazı toplumlarda eğlencelerin, dini etkinliklerin ve kutlamaların ayrılmaz parçası haline dönüşürken bazı toplumlarda ise askeri ve fiziksel eğitim kaynağına dönüşmüştür (Maalej ve Zghal, 2020: 7). Bunun sebebi Antik dönemde bir medeniyetin diğerine siyasi, dini veya ekonomik üstünlük sağlayabilmesi genellikle askeri üstünlükten kaynaklanıyordu. Bu sebeple askeri eğitimler önem kazanmış ve dünyanın farklı coğrafyalarında bulunan askerler, temelde benzer türden eğitim alarak savaşlara hazırlanmıştır. Silah kullanma becerisi, güreş, boks, at binme, at arabası kullanma, cirit atma, okçuluk ve zorlu arazilerde yarış gibi faaliyetler bireylerin üstün fiziksel formda olmalarını ve hayatta kalmalarını sağlayacak atletik yetenekler kazanmalarına yardımcı olmuştur. (Mechikoff, 2009: 31-33). Antik medeniyetlerde spor anlayışı, sadece fiziksel aktivite olarak değil aynı zamanda dini, askeri ve avcılık gibi önemli etkinliklerin bir parçası olarak şekillenmiştir. Bu medeniyetler, doğal kaynaklara ve tanrılara olan minnettarlığı ifade etmek için çeşitli spor ritüelleri düzenlemişlerdir. Aynı zamanda askeri hazırlıkların bir parçası olarak da spor faaliyetleri önemli bir rol oynamıştır. Savaşçılar, güçlerini artırmak ve stratejilerini geliştirmek amacıyla düzenli fiziksel eğitim almışlardır. Bu bağlamda antik medeniyetlerin spor anlayışı sadece bedensel aktiviteyle sınırlı kalmamış aynı zamanda toplumun dini inançları, avcılık faaliyetleri ve savunma gereksinimleriyle de iç içe geçmiştir. Sporun ritüel ve sembolik anlamları, medeniyetlerin günlük yaşamından sosyal yapılarına kadar geniş bir yelpazede etkiler yaratmıştır.

2.1.1.1 Mezopotamya uygarlıklarında beden eğitimi ve spor

Sümerler, Dicle ve Fırat nehirlerinin aşağı bölgelerinde bugünkü Irak sınırlarında hüküm sürmüş bir Mezopotamya uygarlığıdır. Bilinen ilk medeniyete ev sahibi olması sebebiyle Mezopotamya, ‘medeniyetin beşiği’ olarak anılmıştır (Mechikoff, 2014: 30). Sümer sporu varlığına dair bilgilerimiz heykeller, mühürler, kabartmalar, steller ve kil tabletler üzerindeki yontulmuş yazılara dayanmaktadır (Crowther, 2007: 15). Antik dönemde önemli Mezopotamya medeniyetlerinden olan Sümer, Akad, Babil ve Asur’da beden eğitimi ve spor; binicilik, avcılık, okçuluk, güreş ve boks gibi mücadele sporları yanı sıra yüzme, koşular, kayak ve dans gibi aktivitelerle kendini göstermiştir (Koca ve Yazıcı, 2023: 12). Sümer medeniyetiyle başlayarak Antik Mezopotamya’da spor faaliyetleri yaygınlaşmış, Asurlar ve Babilliler gibi diğer devletler de bu faaliyetleri devam ettirmiştir. Gılgamış Destanı’na göre, o dönemlerde en önemli spor etkinliği güreş olarak kabul edilmiştir. Gılgamış Destanı’nda güreşin önemli bir rol oynaması ve güreşle

ilgili yapılan tanımlamalar bu dönemde spora verilen önemi göstermektedir (Azizbey, vd., 2021: 209). Sümer ve Asurlarda, güreşçiler için dokuz günlük bir turnuva düzenlenmiş, atletler bu turnuvalar için sistemli bir şekilde antrenmanlar yapmıştır. Ur'dan gelen bir hukuki metinde devletin ve bazen tapınakların bu atletleri yiyecek ve bira ile desteklediğini belirtir. Sümer belgeleri aynı zamanda halkın organize koşu etkinliklerine katıldığını gösterir ve yılın bir ayı "koşu ayı" olarak belirlenip Nippur ile Ur arasındaki Umma şehrinde bu koşu etkinlikler festivallerin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir (Crowther, 2007: 18-19).

Eski Mezopotamya'da boks, güreş, avcılık ve polo gibi çeşitli sporlar yaygın olarak yapıp eğlence amaçlı oyunlar, bayramlar ve özel günlerde oynanmaktadır. Tavla ise taş ve çakıllarla yerde oynanan en popüler masa oyunu olarak bilinmektedir (Doğan,2020,23-37; Koca ve İmamoğlu,2021:175-197). Bir diğer sportif etkinlikse seyirciler önünde yapılan aslan avcılığıdır. Aslanlar serbest bırakıldığında köpekler ve dövücüler saldırırken aslanı yönlendirenler ise sopalarla müdahale eder; kral, zayıflamış aslanı mızrak veya yay kullanarak öldürdükten sonra dini bir tören düzenlenmiştir (Azizbey, Türkmen ve İmamoğlu, 2021: 205). Sümerler; koşu, boks ve güreş gibi sporlarının yanında at besleme ve at binme konusundaki üstün yetenekleriyle bilinmektedir. İki tekerlekli, sürücüsü ayakta duran yarış arabalarıyla yarışlar düzenlemişlerdir. Bunun yanı sıra Mezopotamya'daki başka bir medeniyet olan Asurluların okçuluk, yüzme ve boks gibi sporlara da ilgi gösterdikleri arkeolojik kalıntılardan anlaşılmaktadır (Uzun, 2019: 13; Tomay ve Değirmencioğlu, 2017: 10-11). Mezopotamya medeniyetlerinde sporun geniş bir yelpazede icra edildiği ve bu spor faaliyetlerinin toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu görülmektedir. Sümerlerden Asurlulara kadar uzanan dönemde mücadele sporlarından eğlence amaçlı etkinliklere kadar çeşitli spor dallarına olan ilgi ve katılım, bu medeniyetlerin kültürel ve fiziksel gelişimine önemli bir katkı sağlamıştır.

2.1.1.2 Antik Yunan uygarlığında beden eğitimi ve spor

Antik Yunan kültürü, sporu temel bir değer olarak benimseyerek farklı sosyal sınıflardan gelen erkek vatandaşların düzenli bir şekilde spor etkinliklerine katıldığı bir yapı oluşturmuştur. Zafer kazanan sporcular, toplumun merkezinde ve çevreye kıyasla daha üstün bir konumda bulunmuşlardır. Rekabete büyük önem verilmesi, sporu kurumsallaştırmayan diğer antik medeniyetlerden Yunanistan'ı ayıran bir özellik olarak

öne çıkmaktadır. Spor etkinlikleri, yalnızca fiziksel aktivitelerle sınırlı kalmayıp aynı zamanda drama, müzik, güzellik, güzel sanatlar ve yaşamın diğer alanlarında da düzenli olarak gerçekleştirilmiştir (Crowther, 2007: 57). Antik Yunan toplumunda spor faaliyetleri "dostluk, barış ve kardeşlik" ilkesini yansıtan bir perspektifi benimsemiştir. Bu etkinlikler, barış ve iç huzuru destekleme amacı taşımıştır. Aynı zamanda, nitelikli bir eğitim sisteminin temel bir unsurunu oluşturmuştur. Bu karakteristik özellikler, Eski Yunan'daki spor faaliyetlerini diğer medeniyetlerden ayıran önemli ayrıntıları yansıtmaktadır. Spor faaliyeti toplumsal bir unsur olarak belirgin bir şekilde öne çıkmış spor, özellikle erkekler arasında icra edilen bir etkinlik olup güçlü ve sağlıklı erkek bedeni oluşturma'nın temel bir aracı olarak kabul edilmekteydi. Platon'un "Devlet" adlı eserinde ifade ettiği üzere bireyin en sağlıklı ve en ideal beden yapısına ulaşabilmesi için spor eğitimi gerekmektedir. Antik Yunan toplumunda, erkek çocuklarına genç yaşlardan itibaren günlük yaşam pratiklerinin bir parçası olarak beslenme düzeni, egzersiz alışkanlıkları ve uyku düzeni gibi faktörlerle birlikte spor eğitimi verilmiştir. Bu eğitim modeli, geleceğin vatandaşlarının erdemli ve nitelikli bireyler olarak yetiştirilmesini amaçlamıştır (Topaloğlu, 2010: 264). Beden eğitimi faaliyetleri genellikle yedi yaş civarında başlamakta olup temelde genel fiziksel kondisyon çalışmalarıyla başlatılmaktaydı. Bu dönemde beden eğitimi dersleri; boks, koşu, güreşi, dansı, cirit ve disk atmayı ve pankration gibi faaliyetler içermiştir. Ekonomik durum uygunsa aileler; at arabası yarışları, korolarla gerçekleştirilen eğitim ve çeşitli top oyunları gibi ek faaliyetleri de programa dahil etmekteydiler. (Mechikoff, 2014: 66; Yılmaz Aynur, 2018: 1245). Antik Yunan toplumunda, spor ve eğitim yakın bir ilişki içerisinde bulunmuş ve bu iki alan birlikte sunulmuştur. Spor, değerlerin ve beden eğitimi prensiplerinin birleştiği aynı zamanda vatandaşlık kazanımını destekleyen hayati bir durum olarak karşılanmıştır (İlyas ve Yıldız, 2021: 86).

Olimpiyat oyunları ise beden eğitimi ve sporun zirve noktasını temsil ederken aynı zamanda Antik Yunan kültürünün dini boyutunu yansıtan önemli bir etkinlik olarak öne çıkmıştır. Bu etkinlikler, Tanrı Zeus'a adanmış dini ritüellerin ayrılmaz bir parçası kabul edilmiş ve bu çerçevede dini semboller ve vurgular öne çıkmıştır. Bu dini perspektiften kaynaklanarak zafer kazanan sporcular toplum içinde yüksek bir prestij ve saygınlık kazanmış, bu durum ödülleriyle taçlandırılmıştır. Ancak bu ödüllendirme geleneği yalnızca maddi kazanç hedeflememiş, aynı zamanda sembolik ve manevi değerlere dayalı bir nitelik taşımıştır. Sporcular, kazandıkları zaferlerle tanrılara olan saygı ve bağlılıklarını

somut bir şekilde ifade etmişlerdir (Tekin ve Tekin, 2014: 137; Tunalı, 2019: 13). Antik Yunan medeniyetinde MÖ 776 yılında başlayan ve tanrıların tanrısı Zeus'a zafer sunma amacıyla belirli aralıklarla düzenlenen Olimpiyat oyunları, Antik Roma dönemine geçişte farklı bir perspektife sahip şekilde ele alınmıştır. Roma dönemi; Antik Yunan kültüründen ayrılarak, özellikle kas gelişimine vurgu yaparak ve güçlü bir askeri güç oluşturma gerekliliğini vurgulayarak spor anlayışını şekillendirmiştir. Bu bağlamda, fiziksel aktivitenin rolü daha belirgin bir biçimde öne çıkmıştır. Toplumsal yapı içinde merkezi bir yer tutan spor, Olimpiyat etkinliklerinin başlangıcıyla birlikte daha da gelişme göstermiştir. (Çutuk ve Zengin, 2006: 2; Tekin ve Tekin 2014: 129).

2.1.1.3 Antik Mısır'da beden eğitimi ve spor

Mısır'da spor, Mezopotamya'nın belirli bölgelerinde olduğu gibi halkın refahı ve eğlencesinden ziyade yöneticinin ideolojisiyle sıkı bir ilişki içerisinde bulunmuştur. Bölgenin sert iklim koşullarına sahip olması nedeniyle yöneticilerin üstün güçlerini gösterme arayışı avcılık gibi aktiviteleri teşvik etmiştir. Bu dönemlerde hayvanlar ülke için daha az tehdit oluşturduğunda avcılık yaşamsal bir gereklilikten ziyade bir eğlence ve prestij aracı olarak ön plana çıkmıştır. Ayrıca Mısırlı firavunların spora büyük bir ilgi gösterdiği ve bu ilginin özellikle yoğun askeri faaliyetlerin yaşandığı dönemlerde arttığı gözlemlenmektedir. Benzer şekilde diğer medeniyetlerde olduğu gibi savaş eğitimi de spor alanında bir çıkış noktası olmuştur. Firavunlar; kendilerini savaşçı, avcı ve atlet olarak idealize ederek yöneticilik büyüklüklerini sembolleştirmeye çalışmışlardır. Ancak, firavunların sporda yenilgi yaşamadığına dair resmi kayıtlar bulunsa da bu kayıtların objektifliği ve tamamlayıcılığı konusunda şüpheler vardır. Bu nedenle firavunlar eşit rakiplerle rekabet içeren sporlara katılmamış ancak atletik yeteneklerini sergilemek amacıyla spor etkinliklerine iştirak etmişlerdir (Crowther, 2007: 26).

Mısır, zorlu ve kurak bir coğrafyada yer aldığı için Nil Nehri'nin etrafında su aktiviteleri ve fiziksel gelişimi teşvik eden etkinliklerle birlikte dans, cimnastik, boks, eskrim, avcılık, okçuluk, boğa güreşi ve savaş arabası yarışı gibi eğlenceli etkinlikleri yaşamlarının birer parçası olarak benimsemiştir (Akkurt, 2020: 47). Kuvvet gösterimleri için gerçekleştirilen gösteriler ve döneme ait resimlerde de kas esnetme hareketlerinin varlığı vücut güzelliklerine önem verme amaçlı spor yaptıklarının bir göstergesidir (Korkmaz, 2017: 12). Antik Çağ Mısır'ında boks, güreş ve eskrim gibi temel sporlar, toplumsal ve kültürel açıdan derin etkileri olan önemli faaliyetler olarak öne çıkmıştır.

Bu sporlar, Mısır toplumunun günlük yaşamına dokunmuş ve köklü bir geleneksel değer taşıyarak toplumun bir parçası haline gelmiştir. Özellikle güreş, çeşitli ritüel ve oyunlarla birleştirilerek özgün bir spor kültürünün merkezine yerleşmiştir. Bunun yanı sıra boks ve eskrim gibi savaşa yönelik sporlar da Mısır'da yaygın olarak icra edilmiştir. Bazı müsabakaların seyircilerin katılımıyla gerçekleştirilmesi, spor etkinliklerinin toplulukları bir araya getirme ve toplumsal etkileşimi teşvik etme amacını yansıtmaktadır (İmamoğlu ve Koca, 2018: 559).

2.1.1.4 Anadolu uygarlıklarında beden eğitimi ve spor

Hititlerin de beden eğitimi ve spor faaliyetleri diğer medeniyetler gibi dini ve askeri amaçlarla varlık göstermiştir. Dini festivaller sırasında atletik yarışmaların ve güç gösterilerinin gerçekleştiği bilinir ancak Antik Yunan toplumundaki gibi atletizmin dini festivallerde merkezi bir rol oynamadığı görülmektedir. Bunun yerine tanrılara eğlence sağlayan bir işlevi vardır (Mechikoff, 2009: 20). Hitit metinlerinde kralın huzurunda düzenlenen bir okçuluk yarışmasına dair bilgilere rastlanmaktadır. Bu yarışmanın galibi şarap ödülü alırken kaybedenler ise diğerleri için su taşıma görevi üstlenmek durumunda kalırlardı. Son zamanlarda bulunan sanat eserleri boğa atlamasını tasvir etmektedir. Ayrıca dönemin sanatında güreş ve boks sahneleri de belirgin bir şekilde görülmektedir. Hitit metinleri, güreş ve boks devlet ritüellerinin bir parçası olarak anlatmaktadır. "Yumruk", "kuvvet" ve "kucaklama" gibi terimlerin spor bağlamında kullanılmasıyla Hititlerin Yunan pancration gibi güreş ve boks birleştiren bir spor pratiği gerçekleştirdikleri düşünülmektedir (Crowther, 2007: 19-20). Hititler dönemine ait vazolarda dans sahnelerine sıkça rastlanır ve bu tablolar genellikle boğa, müzisyenler ve dansçılar etrafında şekillenir. Hitit metinlerinde müziğin belli kurallara tabi olduğu ve komutlarla yönetildiği belirtilmiştir. Tüm çalgıların ve zillerin aynı ritimde çalınması, hareketlerin ortak bir ritim düzenine göre uyum içinde gerçekleştirilmesine özel bir önem atfedilmiştir (Sipahi, 2019: 89). Atların eğitimi ve çeşitli alanlardaki kullanımına büyük bir özen gösteren Hititlerde Seyis Kikkuli; atların bakımı, eğitimi ve beslenmesi gibi konuları kapsayan 180 günlük bir eğitim programını içeren kitabıyla bu alanda öncü bir rol oynamış ve atlı sporların gelişimine katkıda bulunmuştur (Karauguz, 2004: 35; Akkurt, 2020: 35).

Urartu medeniyetinde ise atlı savaş arabaları büyük bir önem taşımıştır. Bu arabalar, sadece güç sembolleri olarak işlev görmekle kalmamış aynı zamanda devletin

kontrolünü sağlama ve sınırlarını genişletme amacıyla etkili bir askeri araç olarak kullanılmıştır. Atlı savaş arabaları, Urartu toplumunda prestijin bir ifadesi olarak öne çıkmış ve askeri törenlerden tutun da avcılık etkinliklerine kadar çeşitli alanlarda kullanılmıştır (Gökçe vd., 2013: 127). Kemerlerinin üzerindeki süslemeler vasıtasıyla dönemin beden eğitimi ve spor anlayışını anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu kemer süslemelerinde dansçılar, akrobatlar ve müzisyenler betimlenmiş; müziğin eşlik ettiği akrobasi gösterileri günümüz ritmik cimnastiği ile benzer özellikler taşıyan bir nitelik sunar. Kemerlerde yer alan süslemelerde tef çalan bir müzisyenin ritmine uygun şekilde dans eden kadınlar detaylı bir şekilde tasvir edilmiştir (Belli vd., 2012: 60). Anadolu uygarlıklarının sportif etkinlikleri, savaşçı özelliklerini geliştirmek amacıyla Mezopotamya uygarlıklarından izlerle biçimlenmiştir. Bu bağlamda çeşitli dönemlerde okçuluk, avcılık, at ve at arabası yarışları ile cimnastik gibi faaliyetler öne çıkmıştır. Bu etkinlikler hem askeri stratejileri geliştirmek hem de bedensel yetenekleri artırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2.1.2. Aydınlanma ve modern dönemde beden eğitimi ve spor

Rönesans ve Aydınlanma döneminin, modern eğitim anlayışlarının oluşumunu şekillendirdiği bilinmektedir. Orta Çağ sonrasında, beden eğitimi kavramı özellikle Rönesans'ta birlikte yeniden keşfedilmiş ve canlandırılmıştır. Bu süreçte okullarda beden eğitimi uygulamaları eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Sanat ve bilimde yaşanan değişimlerin yanı sıra bu dönemler Avrupa toplumunda beden eğitiminin sosyal, kültürel ve politik etkileri de beraberinde getirmiştir. Bu etkiler, 19. yüzyılda ortaya çıkan ve günümüze kadar süregelen beden eğitimi akımlarının oluşumunda belirleyici bir rol oynamıştır (Akkurt, 2020: 15). Avrupa'ya yayılan Rönesans ve Hümanizm hareketleri, beden eğitimi etkinliklerinde önemli değişikliklere neden olması, insanın önemini ve değerini güçlenmesiyle birlikte Yeni Çağ'da ruh ve bedenin aynı anda gelişimini sağlamanın gerekliliği düşüncesi, beden eğitiminin önemini artırmıştır. 18. yüzyılda, Jean-Jacques Rousseau'un "Emile" adlı romanında insan faaliyetleri içinde beden eğitimi ve sporun önemine vurgu yaparak, eğitimin ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini savunup, açık havada yapılan beden eğitimi faaliyetlerinin çocukların sağlıklı gelişimini desteklediğini ileri sürmüştür. J.J. Rousseau'nun bu düşünceleri, Avrupa'da okul programlarında beden eğitiminin felsefi bir temele dayanarak yer almasına katkı sağlayarak, beden eğitimi derslerinin müfredatta kendine yer bulmasının önünü açmıştır (Mechikoff ve Estes, 1998: 129-130).

2.2. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi

Türkiye’de beden eğitimi ve sporun gelişimi, kökleri Osmanlı dönemine dayanan bir temele sahip olmakla beraber modern cumhuriyetle yeniden yapılandırılmış bir olgudur. Bu sebeple Türkiye’nin özelinde beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin gelişimini incelediğinde temel alınması gereken husus, Osmanlı döneminde başlamış olan ve Cumhuriyet’in kuruluşu sonrasında devam eden kademeli bir süreçtir.

2.2.1. Osmanlı Dönemi’nde beden eğitimi ve spor

Türklerin göçebe yaşam tarzını benimsedikleri Müslümanlık öncesi dönemlerde bozkırın zorlu coğrafi şartları Türklerin karakteristik özelliklerine de yansımış; kahramanlık, alplik gibi özelliklerin benimsenmesine neden olmuştur. Bu özellikler geleneklerimize yerleşmiş ve günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Spor, Hunlardan başlayarak Osmanlı Devleti’ne kadar büyük aşamalar kaydederek gelmiştir. Güreş, avcılık, binicilik, okçuluk, gürz, cirit, çöğen, tomak, matrak gibi sporlar Türk toplumunda büyük ilgi görmüş ve bazıları ata sporu haline gelmiştir (Güven, 1992: 1-2). İslamiyet’in kabul edilmesiyle beraber, özellikle Osmanlı döneminde, spora yeni anlamlar yüklenerek dini motiflerin kendine önemli bir yer bulduğu görülmektedir.

Osmanlı Devleti’nde spor faaliyetleri genellikle tekkeler tarafından yürütülmüştür. Spor tekkelerinin tam ortaya çıkış tarihi bilinmemekle birlikte ilk spor tekkelerinin Orhan Gazi döneminde Bursa’nın fethinden sonra kurulduğu bilinmektedir. Bursa’da açılan ilk iki spor tekkesi, güreşçiler tekkesi ve atıcılar tekkesi olmuştur (Kahraman, 1995:189). Osmanlı Devleti’nin büyüme ve gelişme dönemlerinde, diğer devletlerle olan mücadelesi ve sürekli savaş hali, devletin her zaman hazır ve güçlü bir orduya ihtiyaç duymasına neden olmuştur. Bu sebeple Osmanlı tekkelerinde güçlü ve sağlıklı bireylerin sürekli olarak yetiştirilmesi, tekkelerin önemini artırmıştır. Spor tekkelerinde sadece bir branş değil, birçok branşta faaliyetlerde bulunularak beden gelişimine katkı sağlanmıştır (Çumralıgil, 1999: 337). Spora önem veren Osmanlı padişahları, "güreş tekkeleri," "kemankeş tekkeleri," "cündi tekkeleri," "ok meydanları," "gök yazıtlar" ve "zorhaneler" gibi spor kurumları açılmıştır. Bu spor kurumları modern tabirle ifade edildiğinde; güreş kulübü, okçuluk kulübü, binicilik kulübü, stadyum ve spor salonu gibi işlevleri yerine getirmiştir. Belirli antrenman sistemleri ile güçlü ve çevik nesillerin oluşturulmasına yönelik çalışmalara ev sahipliği yapmıştır (Güven, 1992:12). Osmanlı saraylarında da manzara değişmemiş; şehzadelerin eğitimde isteklerine ve becerilerine göre ok atma,

avlanma, cirit oynamak, güreş yapmak, at binmek, gürz kaldırmak gibi sporlar öğretilmiştir. Şehzadelerin eğitiminde ciddi bir spor eğitimi verilmiş ve tahta çıktıktan sonra spora devam eden padişahların bazıları bu sporlarda ustalaşmıştır (Kahraman, 1995: 13). Enderun Mektebi içerisindeki ahaliye savaş ve binicilik talimleri yaptırılmış; ok, mızrak, kılıç, cirit ve ata binme gibi beceriler geliştirilmeye çalışılmıştır (Akkutay, 1984: 64). Osmanlı Dönemi'nde spor, ekonomiden hukuka kadar devletin her alanında varlık göstermiştir. Kuruluş, yükselme, duraklama ve dağılma dönemlerinde de spor, farklı amaçlarla yapılmış ve çeşitliliği artmıştır. Örneğin; kuruluş döneminde dağcılık, binicilik, avcılık, güreş, ok atma ve kılıç kullanma gibi yüksek beceri gerektiren sporlar kurallı ve sistemli bir şekilde icra edilmiştir. Kanuni döneminde spor genelde başkentte, sarayda ve ordu içerisinde gerçekleştirilirken; II. Beyazıt döneminde okullarda, II. Selim döneminde ise devletin her yerine yayılmış, yarışmalar ve gösterilerle popülerliği artmıştır (Güven, 2000: 356-357). Geçmişten beri Türk toplumunda önemli bir yere sahip olan okçuluk, Osmanlı döneminde de değerini korumuş ve neredeyse her bireyin bilmesi gereken sporlardan biri olmaya devam etmiştir (İrtem, 1939: 3).

Fatih Sultan Mehmed, "gazilerin ve halkın ok atması ve toplu halde dua edilmesi için" sadece okçuluğa ayrılan ve bir vakıf kurumu olarak faaliyet gösteren İstanbul Ok Meydanı'nı açtırmıştır. Dönemin eserlerinde bahsi geçen "çevgân meydanı" (atlı cirit oyunu alanı), "kabak meydanı", "cündî meydanı" (binicilik alanı), "güreş meydanı" gibi belirli spor etkinliklerine ayrılmış alanlar, Osmanlı Devleti'nin halkın spora katılımını teşvik ettiğinin bir göstergesidir (Acar ve Özveri, 2017). Padişahlar, birçok sporu icra etmiş fakat güreş ve avcılık gibi sporlara özel ilgi göstermiştir. Fatih Sultan Mehmed, I. Murat, Yıldırım Bayezid ve II. Murat'ın avcılığa düşkünlükleri olduğu bilinmektedir. Hatta Sultan IV. Mehmet, avcılıktaki ünü sebebiyle "Avcı Mehmed", "Avcı Hünkar" gibi isimlerle anılmıştır (Kahraman, 1995: 192-193).

Tanzimat Fermanı'nın ilanıyla birlikte Sultan Abdülaziz Dönemi'nde, Osmanlı Devleti'nde geniş kapsamlı bir değişim süreci başlamıştır. Bu dönemde, okulların müfredatına beden eğitimi (cimnastik) eklenerek, bu programın uygulanmasıyla birlikte, sporla ilgili yabancı eserler tercüme edilmiştir. Bu yenilikler, öncelikle askerî alanda başlayan reformlarla birlikte kültürel, ekonomik, siyasal ve eğitim gibi birçok alanda da kendini göstermiştir (Kurt vd., 2015: 63). Türk kültüründe her zaman önemli bir yer tutan beden eğitimi ve spor, batıdaki Rönesans ve Aydınlanma hareketlerinin kaçırılması sebebiyle modern anlamda okullarımıza girişini geciktirmiştir. Son iki yüz yıl içinde

eğitim müfredatımıza eklenen beden eğitimi dersleri; batılı, bilimsel bir perspektiften öğrencilere aktarılma sürecinde de gecikme yaşanmıştır (Dever ve İslam, 2015: 160).

Avrupalı tarzda ve modern bir biçimde icra edilen cımnastik etkinlikleri, "Riyazat-ı Bedeniye" adı altında ilk defa Mekteb-i Hayriye'de ders programına dahil edilmiştir (Kahraman, 1995: 627-628). Fakat cımnastik derslerinin öğretimi bir süre sadece askeri okullarla sınırlı kalmış ve başlangıçta diğer okulların müfredatında yer almamıştır. Bu dersin modern anlamda okullarda öğretilmesi amacıyla yurt dışından Lesen Marti ve Piçini adlı hocaların getirildiği bilinmektedir (Morpa Spor Ansiklopedisi, 2005: 141). Beden eğitimi dersi, süreç içerisinde terbiye-i bedeniye, cımnastik ve beden terbiyesi gibi farklı isimlendirmelerle anılmış olup genel olarak bu terimler altında öğrencilere cımnastik eğitimi sunulmuştur (Dever ve İslam, 2015: 160). Tanzimatla birlikte ortaya çıkan diğer bir yenilik, yabancıların öncülüğünde gelişen kulüpleşme çabaları olmuştur (Atabeyoğlu, 1985: 1475).

2.2.2. Cumhuriyet Dönemi'nde beden eğitimi ve spor

1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sonrasında Türk halkı, sağlık ve beslenme gibi konularda ciddi sorunlar yaşamıştır. Bu nedenle özellikle zayıf düşen ve güçsüzleşen bedenlere daha sağlıklı bir görünüm kazandırmak ve daha sağlam vücutlar geliştirmek amacıyla fiziksel gelişime özel önem verilmiştir. Bu hedef doğrultusunda cımnastik dersleri, tüm devlet okullarında verilmeye başlanmıştır. 1 Ekim 1926 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün *"Efendiler, gürbüz ve yavuz evlatlar isterim. Bunları yetiştirmek, tedbirlerini ve mesuliyetini üzerine almış adamlarsınız. Bu neticeyi görmezsem, hakkınızdaki muhabbetim, itimadım o zaman zail olur. Fakat sizin kadar vatansever insanların bunda başarıya ulaşamayacaklarına ihtimal verilebilir mi?"* (Akın, 2004: 98) beyanatı bu hedefe verilen önemin göstergesidir. 1925 yılında Konya'da beden eğitimi ve sporun toplum içinde yaygınlaştırılması ve eğitiminin verilmesi amacıyla kurulan "Orta Muallim Mektebi", 1927-1928 öğretim yılında Ankara'ya taşınmış ve pedagoji şubesi açılarak adı "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" olarak değiştirilmiştir. Enstitü bünyesinde beden eğitimi şubesi açılabilmesi için beden eğitimi salonu ve spor sahası da inşa edilmiştir. Tesisler 1932 yılında tamamlandıktan sonra 5 Temmuz 1932 tarihinde Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 3 yıllık eğitim verecek olan Beden Eğitimi Şubesi açılmıştır (Yücel, 1993: 125). Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Beden Eğitimi Şubesi açıldığında, yurt dışında eğitim almış bazı öğretmenler ve Almanya'dan uzman bir beden

eğitimi öğretmeni Türkiye'ye getirilerek öğretim kadrosuna dahil edilmiş ve 1937 yılında okulda kadın beden eğitimi öğretmenleri yetiştirilmeye başlanmıştır (Güven, 1996: 75-76). Cumhuriyetin ilk yıllarında, bilim esas alınarak çağdaş eğitim ve öğretim tüm kurumlarda uygulanmaya başlamış ve bu durum beden eğitimi ve öğretimini de etkilemiştir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün büyük katkılarıyla, beden eğitimi alanında uzmanlar yurtdışından getirilmiş, Türk gençlerinin yurtdışında eğitim alması desteklenmiş ve kız çocuklarının da beden eğitimi dersi almaları sağlanmıştır. Kadın ve erkeklerin birlikte spor yapabilecekleri modern spor tesisleri inşa edilmiş, bu durum çağdaş ve laik eğitim açısından önemli bir adım olmuştur. Ayrıca, spor bilimciler yetiştirmek adına kurslar açılmış ve bu kurslara ders vermek için yurtdışından uzmanlar getirilmiştir. İzciğin geliştirilmesi amacıyla da yurtdışından uzmanlar getirilmiş, böylece toplumda sporun önemi daha iyi anlaşılmış ve yeni öğretim yöntemleri ülkemize kazandırılmıştır. Atatürk'ün imzaladığı yasa ve kararnamelerle, çağdaş beden eğitimi ve sporun yaygınlaşması sağlanmıştır (Tazegül, 2022: 147-148). 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren askerî ve sivil okullarda beden eğitimi uygulamaları, cimmastik ve beden terbiyesi gibi adlarla sürdürülmüş ve modern beden eğitimi felsefesinin temelini atmıştır. Başlangıçta aletli cimmastik öne çıkmış, II. Meşrutiyet döneminde ise Selim Sırrı Bey'in katkılarıyla İsveç cimmastığının bilimsel ve pedagojik yönü önem kazanmıştır. Bu dönemde kadın ve erkeklerin uygulayabildiği alıştırma yaygınlaşmıştır. Cumhuriyet döneminde beden eğitimi müfredatı defalarca yenilenerek ilkokul, ortaokul ve lise programlarına uyarlanmıştır. Günümüzde de beden eğitimi derslerinde kullanılan düzen alıştırma, koşu ve çeşitli egzersizler, geçmişin birikimlerinden faydalanarak alanın tarihsel sürekliliğini ve evrimini yansıtmaktadır (Özçakır, 2016: 24). 1927 yılından bu yana Türkiye'de ortaöğretim düzeyinde beden eğitimi dersi verilmektedir. 1948 ve 1924 programları temel nitelikte olmuştur. 1983 yılında yürürlüğe giren program, bugünkü beden eğitimi programlarının temelini oluşturmuştur. 1998 programı, 1983 programının devamı niteliğinde olup, 2005'te yapılan değişiklikle öğretim programları öğretmen merkezli yapıdan öğrenci merkezli yapıya doğru evrilmiştir. 2009 programıyla beden eğitimi dersi, esas kimliğine kavuşmuş, öğretmenlere yardımcı olacak ders planları ve değerlendirme formları sağlanmıştır. 2011'de ders saatleri artırılmış, 2017 ve 2018 yıllarında ise programlar güncellenmiştir. 2018'de Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmenlere destek olmak amacıyla "Öğretmen Kılavuz Kitabı" yayımlamıştır. Ayrıca, 2013'ten itibaren beden eğitimi dersi seçmeli hale getirilmiş, böylece öğrencilerin daha fazla beden eğitimi dersi alabilmesi sağlanmıştır (Aydın vd., 2022 :115). Günümüzde, 9-12. sınıf

öğrencileri için zorunlu 2 saat ve seçmeli 2 saat olmak üzere toplamda 4 saat beden eğitimi ve spor dersi alınabilmektedir. Ayrıca, hazırlık sınıfı bulunan okullarda da 2 saatlik beden eğitimi ve spor dersi yapılabilmektedir (MEB Tebliğler Dergisi, 2018). Sonuç olarak görülmektedir ki beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı, zamanın gereksinimlerine göre esnek bir yapıda güncellenmeye devam edilmiş ve elde edilen başarılar ışığında, gelecekte daha da spesifik hale gelerek diğer temel derslerle birlikte önemini koruyacaktır (Aydın vd., 2022 :115).

2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Kavramlar

Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programındaki kazanımlar, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve duyuşsal gelişimine katkıda bulunması açısından önem taşır. Bu kazanımlar; bireylerin sağlıklı yaşam tarzlarına yönlendirilmesi, motor becerilerin geliştirilmesi, takım çalışması ve liderlik gibi sosyal becerilerin öğrenilmesi, fair-play ve etik değerlerin benimsenmesi gibi çok yönlü hedeflere odaklanır. Beden eğitimi dersi; öğrencilere fiziksel aktivitenin yanı sıra stratejik düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği gibi becerileri de kazandırarak genel bir öğrenme deneyimi sunar. Bu becerilerin kazanılması ve uygulanması, öğrencilerin bilişsel algıları ve kazanımlara yönelik kavramlara dair bilgileri ile ilişkilidir.

2.4.1. Serbest hareket

Serbest hareketler, bireyin isteği doğrultusunda özgürce icra ettiği, belirli bir kural çerçevesinde gerçekleştirdiği hareketlerdir. Eğlence amaçlı olmanın ötesinde aynı zamanda öğrencilere yeni ve yaratıcı hareket formları oluşturma fırsatı sunması bakımından kullanılabilir. Bu hareketler, beden eğitimi ve spor derslerinde yürüyüşler, koşmalar, sekmeler, sıçramalar gibi çeşitli şekillerde uygulanmaktadır. Serbest hareketler, bireysel olarak uygulanabilir olmasının yanı sıra partnerle ve grupla da sergilenerek öğrencilerin sosyal ve iletişim becerilerine olumlu katkı sağlamaktadır (MEB, 2021: 41). Serbest hareketler, beden eğitimi dersinde kullanıldığında öğrencilere kendi yeteneklerini keşfetme fırsatı vermektedir. Ayrıca öğrencilere çeşitli seçenekler sunarak beden eğitimine olan ilgiyi artırır ve katılımı teşvik eder.

2.4.2. Ritmik hareket

"Ritmik" kelimesi önceleri mimarlık alanında birbirleriyle orantılı veya dengeli, tıp alanında ise düzenli kalp atışını ifade etmek için kullanılmıştır. Ancak günümüzdeki

anlamı, "uzuvların hareketinin ritmik bir şekilde gerçekleştirilmesi için zihin ile beden arasındaki uyumu" ifade etmektedir (Spector, 1990: 71). Tarih boyunca insanlar duygu, düşünce ve değerlerini ifade etmek, yaşadıkları olayları ve hikayeleri anlatmak için çeşitli ritmik hareketlere başvurmuşlardır. Bu ritmik hareketlerin en önemli örneklerinden biri de "halk dansları"dır (MEB, 2021: 41). Bundan esinlenerek beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin koordinasyonunu ve ritim algısını geliştirmek için çeşitli ritmik hareketlerden faydalanılabilir.

2.4.3. Oyun

Oyun; kendine özgü kurallara ve yapıya sahip, çeşitli hedeflere yönelik düzenlenen bedensel ve zihinsel faaliyetlerdir. Hayatın her evresinde oyun, bir temel gerekliliktir (MEB, 2021: 51). Gelişimin her evresinde oyuna hak ettiği önemin verilmesi, çocukların doğal büyüme süreçlerine kritik bir katkı sağlar. Bireylerin oyunu tanımlama biçimleri, oynadıkları oyunların özelliği ve oyunun taşıdığı değer devamlı olarak devam edip etmediği konularında önemli bilgiler sunmaktadır. Oyun; çocukların hayatında renkli bir gelişim serüvenidir, aynı zamanda bir öğrenme ve keşif laboratuvarıdır (Tuğrul vd., 2014: 3). Huizinga (2006)'ya göre oyun; katılımın özgürce gerçekleştiği, belirli kurallara bağlılık gösterilen, sınırlı bir mekân ve zaman içinde gerçekleşen, sevinç ve heyecanın öne çıktığı, alışılmış hayattan farklılık bilinciyle şekillenen, gönüllülük esasına dayalı bir etkinlik biçimidir. Oyun, özünde hareket özgürlüğü ve yaratıcılığın bir ifadesidir aynı zamanda temelde kazanma arzusu ve başarı hedefine işaret eder.

2.4.4. Sağlıklı beslenme

Sağlıklı beslenme, enerji harcamasını dengelemek ve yaşam döngüsü boyunca büyümeyi ve bakımı desteklemek için gereken tüm besin maddelerini ve yeterli kalorileri içeren bir diyeti ifade eder. Yiyecek miktarı ve bileşimi, çeşitli yaşam evrelerinde tüketildiğinde belirli hastalıkların ortaya çıkma olasılığını etkileyebilir. Yiyecek; kimyasalların karmaşık bir karışımı olarak yaşam ve sağlık için temel besin maddelerini, gerekli kalorileri ve diğer fizyolojik olarak etkili bileşenleri sağlar (Bidlack, 1996: 423). İnsan yaşamının devamı büyüme, gelişme, üreme, fiziksel etkinliklerin gerçekleşmesi, sağlığın korunması ve metabolik faaliyetlerin devam etmesi amacıyla besin alınıp tüketildiği sürece gerçekleşir. Bireyin sağlıklı beslenmesi için yeterli ve dengeli beslenme büyük önem taşır. Bu, vücudu oluşturan organik ve inorganik maddelerin her birinin gereken ölçüde alınıp kullanılmasını içermektedir (MEB, 2021:

280). Sağlıklı beslenme; sağlığı koruma, geliştirme ve kronik hastalık riskini azaltma amacı güden bir beslenme tarzını ifade eder. Farklı ülkelerde yapılan çalışmalar, beslenmede çeşitliliğe ve temel besin grupları arasında dengeye vurgu yapar ayrıca yağ tüketimini azaltarak sebze, meyve ve posa alımını artırmanın önemini vurgular (Baysal, 1998: 1).

2.4.5. Sağlıklı hayat

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün tanımına göre sağlık; sadece hastalık veya sakatlık olmaması değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali olarak nitelendirilir. Sağlıklı bir hayat tarzı ise bireyin sağlığını etkileyebilecek tüm davranışları kontrol etmesi, günlük aktivitelerini düzenleyerek kendi sağlık durumuna uygun davranışları seçmesi olarak açıklanmaktadır (Bostan, 2013: 39). Günümüz toplumlarında teknolojik ilerlemelerin etkisiyle insanlar sedanter bir yaşam tarzına yönelmiştir. Teknolojinin olmadığı dönemlerde insanlar, ihtiyaçlarını beden gücüyle karşılar, teknolojiyle birlikte bu ihtiyaçlar daha kolay bir şekilde giderilmiş ve hareketsiz bir yaşam biçimi ortaya çıkmıştır. Hareketsizlikle ilişkilendirilen çeşitli sağlık sorunları, bu yaşam tarzını benimseyen bireylerde artış göstermiştir. Hipertansiyon, kalp-damar hastalıkları, kolesterol, osteoporoz, kanser, obezite gibi sağlık sorunları hareketsiz bir yaşamın sonucunda ortaya çıkmaktadır (MEB, 2021: 247).

2.4.6. Serbest zaman

Bireylerin zaman yönetiminde benzer eğilimler gözlemlenmektedir. Zamanın bir kesimi, çalışma süresi olarak belirlenmiş olup burada mal veya hizmet üretimine odaklanılır. Diğer bir bölümü, ev ve aile sorumluluklarına tahsis edilirken bir başka kısım ise toplumsal sorumluluklara ayrılmaktadır. Bir diğer bölümü ise yaşamsal işler arasında yemek yeme ve uyuma ihtiyaçlarına ayrılır. Artan zaman ise genellikle serbest zaman olarak adlandırılmaktadır (Arslan, 2010: 22). Serbest zaman dendiğinde, zihinsel ve duygusal tazelik anlamına gelen rekreasyon kavramı hemen akla gelmektedir. Rekreasyon; bireylerin serbest zamanlarında özgür iradeleriyle yaratıcı ve eğlenceli bir şekilde tek başlarına ya da grup halinde eğlenmeyi, dinlenmeyi, keşfetmeyi ve mutlu olmayı amaçladıkları çeşitli etkinlikleri içermektedir (MEB, 2021: 269). Öğrenciler; akademik eğitimin sadece bir parçası olmayan aynı zamanda serbest zaman kavramı ve rekreatif etkinliklerle bütünleşmiş bir deneyimi yaşamalı ve bu zenginleştirici

deneyimleri tecrübe etmelidirler (Ardahan ve Lapa, 2010: 131). Bu nedenle serbest zaman kavramı beden eğitimi ve spor dersi içerisinde önemli bir yere sahiptir.

2.4.7. Spor dalı

Spor; insanın sağlıklı kalmak, eğlenmek ve serbest zamanını değerlendirmek için kullandığı özel bir olgudur. Bu kavram, Latince kökenli "desportare" kelimesinden türetilmiş olup bedeni ve zihni güçlendiren eğlenceli ve öğretici bir uğraşmayı temsil eder. (Savaş; 1997: 304). Spor; rekabet ve oyunu birleştirerek ve bedensel yeteneklere dayanarak kazananları ödüllendiren, yüksek düzeyde oyun, mücadele ve güçlü kas çalışması gerektiren bir uğraştır. Spor, sadece sporcuların fiziksel yapısıyla sınırlı değil aynı zamanda bireyleri aşan toplumsal boyutu da mevcuttur (Fişek, 1998: 8).

Sporun dünyaya entegre olmasıyla birlikte okullarda beden eğitimi ve spor derslerinde artış görülmüş, günlük yaşamda fiziksel aktiviteler ve sağlık amaçlı uygulamalar yaygınlaşmıştır. Dünyada başlayan spor yatırımları diğer ülkeleri de spor politikaları oluşturmaya teşvik etmiştir. Modern Olimpiyatlarının başlaması, spora daha geniş bir kitleye ulaşma ve özgün bir felsefe kazandırma fırsatı vermiştir. Bu evrim, sporun hizmet, üretim ve organizasyon alanlarında kapsamlı bir sektör haline gelmesini sağlamıştır. (Basım ve Argan; 2009: 5). MEB (2018)'in Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nda çeşitli spor dallarına özgü kuralları, temel hareketleri, birleşik hareketleri ve spor dalına özgü hareket kalıplarını öğrenimini içeren kazanımlarına geniş yer ayırmıştır.

2.4.8. Spor organizasyonu

Spor organizasyonları; belirlenen konum ve tarihlerde titizlikle hazırlanan maliyet tahminleriyle birlikte bir veya birden fazla spor branşında düzenlenen müsabakaları içeren kompleks etkinliklerdir. Bu organizasyonların yönetimindeki temel amaç, kısıtlı kaynakları etkili bir şekilde kullanarak etkinlik ve verimlilik arasında denge oluşturmaktır. Spor organizasyonları; sadece sporcuların mücadele etmediği, aynı zamanda planlama, organizasyon ve yönetim süreçlerinin bütünleşmiş bir şekilde yürütüldüğü karmaşık etkinlikler olarak değerlendirilmektedir (Gök ve Balcı, 2012: 61). Spor organizasyonları; beden eğitimi ve spor derslerinden başlayarak üniversite spor kulüplerinden profesyonel liglere, ulusal ve uluslararası arenalara kadar uzanan dinamik bir ağıdır. Bu organizasyonlar, çeşitli yapılar tarafından zorunlu ya da gönüllü olarak kurulur ve yönetilir. Uluslararası organizasyonlar, küresel çapta etkileşim ve

sorumluluklarıyla ulusal düzeydekilere göre daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Olimpiyatlar, dünya ve Avrupa şampiyonaları gibi büyük çaplı etkinlikler genellikle uluslararası düzeyde öne çıkarken, lig şampiyonaları ve turnuvalar daha çok ulusal çerçevede öne çıkar (MEB, 2021: 374).

2.4.9. Tören ve kutlama

Törenler ve kutlamalar, bir topluluğun belirli zamanlarda bir araya gelerek bir olayı veya kişiyi sembolleştirerek anlam ve önemini güçlendirmeyi amaçlayan ritüel ve etkinliklerdir. Her milletin geçmişindeki önemli olayları canlı tutmak için düzenlediği millî bayramlar, bir millete mensup bireyleri bir araya getirerek ortak gurur ve anlam oluşturan olaylardır. Bu törenler, zaferleri kutlamak veya derin etkiler bırakan olayları anmak amacıyla düzenlenir ve milletlerin birlik ve beraberliğini güçlendiren önemli organizasyonlardır. Törenler resmî organizasyonlar olarak kabul edilir ve özellikle öğrencilerin millî bayramlarda törenlere katılması, millî bilinçlerini güçlendirmek ve kültürel değerleri öğrenmek açısından önemlidir. Vatandaşlık aidiyetini pekiştirmek için yapılan tören ve kutlamalara katılım, gönüllü bir görev olarak algılanmalıdır (MEB, 2021: 309).

2.4.10. Adil oyun (fair-play)

Adil oyun kavramı; oyunun sadece kazanmak değil, aynı zamanda hakça, dürüstçe ve eğlenceli bir şekilde oynanmasını ifade eder. Bu kavram; kurallara bağlılık, rakibe saygı, haksız avantajlardan kaçınma ve rakibin zor durumda kalmamasına yardım etme gibi unsurları içerir. Adil oyun, sadece kendi takımının başarısından ziyade rakiple beraber olmaktan zevk almayı vurgular (Pehllivan ve Konukman, 2004: 49). Adil oyun, toplumsal yaşamın dokusuna derinlemesine nüfuz eden ancak özellikle sporda güçlenen bir kavramdır. Bu özel terim, sporun çeşitli yönleriyle etkileşim halinde olan tüm paydaş gruplarının katılımını içermesine rağmen, merkezde genellikle "sporcu" figürü bulunmaktadır. Adil oyun, sporcuların yarışmalarda karşılaştıkları zorluklara rağmen kurallara sabırla, tutarlılıkla ve bilinçli bir şekilde uymalarını gerektirir. Bu; haksız avantajlardan kaçınmayı, fırsat eşitliğini bozmamayı, rakibin dezavantajlarından yararlanmamayı içerir. Adil oyun anlayışı; rakibi bir düşman değil, oyunun gerçekleşmesine katkı sağlayan, eşdeğer haklara sahip bir birey ve ortak olarak gören ve değer veren bir çabayı temsil eder (Yıldıran, 2011: 6-7; MEB, 2021: 368).

2.4.11. Geleneksel Türk sporu

Spor, sadece bedensel bir faaliyet değil aynı zamanda kültürün bir parçası olarak bireylerin ve toplumların dünya görüşlerini ve davranışlarını şekillendiren bir araçtır. Aynı zamanda diğer kültür unsurları üzerinde de etki bırakarak milli özgünlüklerin oluşmasına katkıda bulunmaktadır (Güven, 1992: 1). Türk halk kültürü, Anadolu'da uzun yıllara dayanan geleneksel yaşam biçimlerini yansıtan toplulukların kültürel mirasıdır. Bu kültür, Türklerin yerleştikleri bölgelere özgü spor ve benzeri bedensel etkinlikleri içinde barındırır. Kaybolan veya yaşatılan bu faaliyetler sadece eğlence ve hoşça vakit geçirme amacının ötesine geçip yardım, rekreasyon ve gelenekselleşen ritüellerle de şekillenir. Bu özgün sporlar, Türk toplumunun köklü kültürel geçmişinden günümüze "geleneksel Türk sporları" olarak ulaşmıştır (Karahüseyinoğlu, 2008: 138). Türklerin tarih boyunca çeşitli spor dallarıyla ilgilendiğini gösteren belgeler bulunmaktadır. Güreş, kılıç, atçılık, çöğen (polo), cirit, mızrak, gökbörü (at üstünde oğlak kapma), cop (at sırtında ip üstünden sopa sıçratma), seğırtme, matrak (kılıç dansı), avcılık, taş atma, tomak (saplı araçla rakip sırtına vurmak) ve kayak gibi birçok spor dalıyla uğraştıkları bilinmektedir. Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu; atlı cirit, şalvar güreşi, aba güreşi, kuşak güreşi, atlı okçuluk, kızak-atlı okçuluk ve rahvan binicilik gibi geleneksel spor dallarını desteklemekte ve yaşatmaktadır (MEB, 2021: 319).

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, veri toplama aracının geçerlilik ve güvenilirliği ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına yönelik kavramlara ilişkin bilişsel algılarını ve kavram yanılgılarını ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modellerinde, geçmişte ortaya çıkmış ya da günümüzde devam eden durumlar dış müdahale olmadan ve değiştirmeye yönelik bir çaba sarf edilmeden gözlemlenmekte ve tanımlanmaya çalışılmaktadır (Karasar, 2012: 77). Tarama araştırmaları, genellikle diğer araştırmalara kıyasla daha büyük örneklemeler üzerinde gerçekleştirilen ve bir konu veya olayla ilgili katılımcıların görüşleri, ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerini belirleyen araştırma modelleridir (Büyüköztürk vd., 2011: 177). Bu sebeple Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına yönelik kavramlara ilişkin bilişsel algılarını ve kavram yanılgılarını belirlemek için kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Bitlis ili merkezinde bulunan 11. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada amaçsal (amaçlı) örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu örneklem yöntemi çalışmaların amaçlarına bağlı olarak bilgi yönünden zengin durumlarda seçilerek derinlemesine bir araştırma yapmayı sağlar (Büyüköztürk vd., 2019: 92-94). Amaçsal örneklem, ihtimali olmayan seçkisiz olmayan örneklem yaklaşımıdır. Bu bağlamda 11. Sınıf öğrencilerinin bulundukları sınıf itibarıyla beden eğitimi ve spor dersi programındaki çoğu kazanıma hâkim oldukları düşünülmektedir. Nitel çalışmalar konuyla ilişkili amaç ve hedefleri ne kadar iyi karşıladığına göre ve örneklemdeki ünitelerin uygunluğuyla değerlendirilmelidir (Luborsky ve Rubinstein, 1995: 99). Bahsedilen üniteler kişiler, kelimeler, gözlemler, olaylar, aktiviteler, sosyal süreç ya da çalışmadaki herhangi bir konu olabilir. Araştırmacılar uygun örneklem büyüklüğünü belirlemeden önce veri doygunluğunun olduğu benzer çalışmalara bakmalıdır. Buna göre bu çalışmalarda kullanılan örneklem büyüklükleri değerlendirilebilirler (Onwuegbuzie ve Leech, 2007: 118). Daha önce kelime

ilişkilendirme testi ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında; Bahar, Johnstone, Sutcliffe (1999), Ross vd., (2007), Eren (2012), Işıklı ve Göz (2011), Deveci Köse, Bayır (2014), Ekici ve Kurt (2014), Balbağ (2018), Açıkgöz (2019), Balcı (2019), Karakuş (2019), Özkaral ve Bozyiğit (2021), Sucu (2021), Yavaş (2021), Aksoy (2023) ve Seyhan (2024)'ın 100-300 arasında örneklem üzerinde çalıştıkları görülmektedir. Bu bağlamda Araştırmanın örneklemi 2023 – 2024 eğitim ve öğretim yılında Bitlis ilinin merkeze bağlı 5 lisede eğitim gören 218 (126 erkek, 92 kız) 11. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma katılımcılarının demografik özellikleri Tablo 3.1 ve 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.1 Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları

CİNSİYET	n	%
Erkek	126	58,80
Kız	92	42,20
TOPLAM	218	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %58,80'i (126) erkek, yaklaşık %42,20'si (92) ise kızdır. Araştırmada hem kız hem de erkek öğrencilerden birbirine yakın bir temsil söz konusudur.

Tablo 3.2 Araştırma katılımcılarının okul türüne göre dağılımları

OKUL TÜRÜ	n	%
Spor Lisesi	56	26,69
Fen Lisesi	49	22,48
Anadolu Lisesi	48	22,02
İmam Hatip Lisesi	33	15,14
Meslek Lisesi	32	14,68
TOPLAM	218	100

Tablo 2'de araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları okul türüne göre dağılımları verilmiştir. Spor Lisesinden 56 (%26,69), Meslek Lisesinden 32 (%14,68) öğrenci katılmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Kelime İlişkilendirme Testi (KİT), bireylerin bilişsel yapılarını belirlemek, bu yapıdaki kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak ve kavram yanılgılarını saptamak amacıyla kullanılan alternatif bir ölçme ve değerlendirme tekniğidir (Bahar ve Özatl, 2024).

2003). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programındaki kazanımlar kapsamında yer alan 11 anahtar kavram (Serbest Hareket, Ritmik Hareket, Oyun, Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Hayat, Serbest Zaman, Spor Organizasyonu, Tören ve Kutlama, Adil Oyun (Fair-Play), Geleneksel Türk Sporları) KİT aracılığıyla öğrencilere sunulmuştur. Öğrencilerden her bir anahtar kavrama yönelik 1 dakikalık süre verilmiştir. Bu süre içerisinde akıllarına gelen cevap kelimeleri yazmaları istenmiştir.

Ek olarak verilen her anahtar kavram için öğrencilerin bir cümle örneği yazmaları istenmiştir.

3.3.1. Kelime ilişkilendirme testi (KİT)

Alternatif ölçme ve değerlendirme araçları, bilişsel yapıları belirleme amacıyla kullanılmaktadır. Bu araçlar, geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle kıyaslandığında öğrenci odaklı olmaları, gerçek hayatla daha güçlü bir ilişki kurmaları ve bireylerin düşünme becerilerini artırmaya yönelik avantajlar sunmaktadır (Bahar vd., 2015: 49). V diyagramı, yapılandırılmış grid, dallandırılmış ağaç, analogi, kavram değişim metinleri ve kavram haritaları, bu alternatif ölçme ve değerlendirme araçları arasında yer almaktadır (Yavaş, 2021: 44). Bu ölçme araçlarından bir tanesi de kelime ilişkilendirme testleridir. KİT; bilişsel yapıyı, zihinsel kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini detaylı bir şekilde inceleyerek hafızadaki kavramlar arasındaki anlamlı bağlantıları ortaya koyan ve değerlendiren bir ölçme ve değerlendirme tekniğidir (Özatlı ve Bahar, 2010). Kavramsal bağlantıları belirlemek amacıyla kullanılan kelime ilişkilendirme testleri, öğrencilerin bilişsel yapılarında ortaya çıkan kavramları değerlendirmek ve bu kavramların birbirleriyle anlamlı bir şekilde ilişkilendirilip ilişkilendirilmediğini belirlemek için kullanılan etkili bir araçtır (Bahar vd., 2019).

KİT'in uygulanma aşamasında her bir anahtar kavram tek bir sayfa üzerine alt alta sayfa boyunca yazılır. Bu durum, öğrencinin zincirleme cevap kelime yazma riskini önlemeye yöneliktir. Çünkü öğrenci her kelime yazımında anahtar kavrama tekrar dönmezse cevap olarak yazdığı kavramın aklına getirdiği kelimeleri yazabilir. Daha sonra KİT'e yönelik açıklamalar yapılır ve daha iyi anlaşılması için örnekler verilir. Her bir anahtar kavram için öğrencilere bir dakika süre verilir. Öğrenciler bu süre içinde anahtar kavramla ilişkili olduğunu düşündükleri cevap kelimelerini yazmaları istenir. Süre bitiminde öğrencilere yeni anahtar kavrama geçmeleri için uyarı verilir. Her bir anahtar kavram için bu süreç tekrar edilir. Tüm anahtar kavramlar cevaplandırıldıktan sonra

değerlendirme aşamasına geçilir (Işıklı vd., 2011: 55). Bu aşamada Bahar vd., (1999) tarafından öne sürülen kavram ağı yöntemi aktif olarak kullanılmaktadır. Bu yöntemde, kelime ilişkilendirme testinde en çok tekrarlanan cevap kavram belirlendikten sonra belirli bir oranda kesme noktası olarak kullanılır. Ardından belirli aralıklarla bu kesme noktaları aşağıya doğru çekilerek verilen cevap kelimelerinin tamamının ortaya çıkana kadar süreç devam eder. Her kesme noktası aralığındaki kavramlar, o aralık sayısı kadar öğrenci tarafından tekrar edildiğini gösterir. Bu yöntem, öğrencilerin kavramlara yönelik bilişsel yapılarını açığa çıkarır. Daha sonra mevcut kavram yanılgıları, anlamlı öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediği gibi birçok konu üzerinde detaylı bir şekilde durulabilir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için 32368223 başvuru protokol numarası ile Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'na başvurulmuş olup 10.10.2023 tarihinde 2023/04 sayılı etik kurulu onayı alınmıştır (Ek. 2). Daha sonrasında Bitlis Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda araştırma yapılabilmesi için 157837 başvuru protokol numarası ile Bitlis Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurulmuş olup 29.12.2023 tarihinde valilik oluru alınmıştır (Ek. 1). Yasal izinler alındıktan sonra araştırma kapsamındaki okullarda Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) uygulanmıştır. KİT uygulanmadan önce, katılımcı öğrencilere test hakkında bilgilendirme yapılmış ve uygulanış süreci açıklanmıştır. Her bir anahtar kavram için 10 cevap kavramdan oluşan kutucuklar hazırlanmıştır. Öğrencilerden, verilen kutucuklara o kavramla ilgili zihinlerinde çağrışım yapan kelimeleri yazmaları istenmiştir. Her bir anahtar kavram için 1 dakika süre tanınmış, ardından bu kavramla ilgili birer cümle yazmaları için ek 30 saniye süre verilmiştir. Süre dolduğunda öğrencilere gerekli uyarılar yapılarak bir sonraki kavrama geçmeleri istenmiştir. Bu süreç, tüm anahtar kavramlar için aynı şekilde tekrarlanmıştır. Araştırmacı, testi uygulama süresi boyunca sınıfta bulunmuş ve süreci takip etmiştir. Öğrencilerin birbirlerinden etkilenmemeleri için gerekli önlemler alınmış ve süreç içerisinde anlaşılmayan durumları çözmek amacıyla geri bildirimler sağlanmıştır.

3.5. Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenilirliği

Bir çalışmanın sonuçlarının inandırıcı olması için geçerlik ve güvenilirlik kritik öneme sahiptir. Nitel bir araştırmada, toplanan verilerin ayrıntılı olarak raporlanması ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması geçerliğin önemli ölçütlerindendir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 270). Araştırmacılar yaptıkları çalışmanın geçerliliğini sağlayabilmek için verileri analiz ederken ve yorumlarken tarafsızlığını korumalıdır. Yüksek bir geçerlilik için elde edilen verilerin iyi bir şekilde rapor edilmesi ve sonuca nasıl ulaşıldığının açık, net bir şekilde ifade edilmesi gerekmektedir (Keser, 2017:35). Bu araştırmada sonuçların geçerliliğini sağlamak için iki temel süreç izlenmiştir. İlk olarak, veri analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır. İkinci olarak, bulguların analiz edilmesi ve yorumlanması sürecinde elde edilen cevap kelimeleri temel veri kaynağı olarak kullanılmış ve bu bilgiler bulgular bölümünde ve ek-5’de yer verilmiştir.

Kelime ilişkilendirme testi (KİT)’nin anahtar kavramları seçilirken kazanımları yeterince temsil etmesi ve programın özelliklerine uygun çağrışımlar oluşturan anahtar kavramlar seçilmesi amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarından uygun anahtar kavramlar seçilmesi amacıyla beden eğitimi öğretmenliği mevzuu 4 akademisyen ile online görüşme yapılarak beden eğitimi ve spor dersi kazanımları incelenmiş ve anahtar kavram havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra ikinci bir görüşme ile kelime ilişkilendirme testine son şekli verilmiştir. Oluşturulan 11 kelimelik kelime ilişkilendirme testi beden eğitimi öğretmenliği çıkışlı 10 akademisyen ve milli eğitiminde görev yapan 15 beden eğitimi öğretmenin görüşüyle hazırlanan uzman görüş formuyla sunulmuştur. 25 uzmanın belirmiş olduğu görüşe göre KİT’in kapsam geçerliliği oranı hesaplanmıştır. Kelime ilişkilendirme testinin kapsam geçerliliği oranı Lawshe (1975)’nin geliştirmiş olduğu teknikle hesaplanmıştır. Lawshe tekniğinde, en az 5 ve en fazla 40 uzmanın görüşüne ihtiyaç duyulur. Her bir madde, uzmanlar tarafından "madde hedeflenen yapıyı ölçüyor", "madde yapı ile ilgili ancak gereksiz" veya "madde hedeflenen yapıyı ölçmüyor" şeklinde derecelendirilir. Uzmanların bir madde hakkındaki görüşleri toplanarak kapsam geçerlik oranları hesaplanır. Kapsam geçerlik oranları (KGO), bir madde için "Gerekli" olduğunu belirten uzman sayısının, o maddeye ilişkin görüş belirten toplam uzman sayısına oranının 1 eksiği ile elde edilir (Yurdugül, 2005: 2). Hesaplama sonucunda KİT’teki tüm anahtar kavramların yüksek kapsam geçerliliği oranına sahip olduğu saptanmış ve örneklem grubuna sunulmaya hazır hale gelmiştir.

Araştırmalarda yapılan güvenilirlik testi, ölçümlerde hata olup olmadığını tespit eder. Bir ölçme aracının tekrar tekrar yapılan ölçümlerde aynı değeri vermesi, o ölçme aracının güvenilirliği ile ilgilidir ve ölçümün doğruluğunu göstergesidir. Güvenirliği artırmanın çeşitli yolları vardır: cevaplama yapılırken fiziksel ortamın uygun olması, cevaplama süresinin yeterliliği, kişinin dikkatinin dağılmaması, soru sayısının artırılması ve puanlama esnasında objektiflik bu yollardan bazılarıdır (Baki, 2008). Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için Merriam (2018), Creswell (2017) ve Johnson (2015) gibi kaynaklarda birçok strateji önerilmektedir. Bu araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla şunlara dikkat edilmiştir;

- Araştırma sürecinde, planlı ve düzenli ilerlemeye ve uzmanların, akademisyenlerin, sınıf öğretmenlerinin ve idarecilerin görüşlerine önem verilmiştir.
- Cevap kavramlar ve cümle örnekleri alanında uzman öğretmenlerle detaylı bir şekilde değerlendirilerek frekans tablosu haline getirilmiş cümle örnekleri yapılarına göre kategorize edilmiştir. Bu sayede veri analizi yapan uzman sayısı artırılarak güvenilirlik sağlanmaya çalışılmıştır.
- Tüm süreçler sözlü olarak uzmana sunulmuş ve yapılan çalışmalar gösterilerek süreç detaylandırılmıştır. Toplantı sonunda uzman, araştırma deseninin, analizlerin ve veri toplama tekniklerinin uygun şekilde yürütüldüğünü belirtmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı çerçevesinde ilk olarak anahtar kavramların birbirleriyle olan ilişkililik katsayı indeksi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu ilişkililik katsayıları Garskoff ve Houston (1963) tarafından geliştirilen formül kullanılarak hesaplanmıştır. İlişki katsayısı, 0 ile 1 arasında değerler alabilir. "1" değeri, mükemmel bir ilişki katsayısını temsil ederken, "0" değeri anahtar kavramlar arasındaki ilişkinin tamamen olmadığını ifade eder.

Garskoff ve Houston formülü kullanılarak ilişkililik katsayısının hesaplanması, iki anahtar kelimeye verilen aynı kelimelerin örtüşmesini ölçen bir değerdir. Garskoff ve Houston'ın (1963) İlişkililik Katsayısı için basitleştirilmiş formülü ve analizi şu şekildedir:

$$\text{İK (İlişkililik Katsayısı)} = \frac{\bar{A} \cdot \bar{B}}{(A.B)-1} \quad (2.1)$$

$\bar{A}$: Ortak verilmiş cevap kelimenin A anahtar kavramına karşılık olarak verildiği sıra numarası.

$\bar{B}$: Ortak verilmiş cevap kelimenin B anahtar kavramına karşılık olarak verildiği sıra numarası

A: A anahtar kavramına verilen cevap kelimelere verilmiş sıra numarası

B: B anahtar kavramına verilen cevap kelimelere verilmiş sıra numarası

Anahtar kavramlar arasındaki ilişkililik katsayısını hesaplama örneği:

Tablo 3.3 Anahtar kavram: oyun ve spor dalı

OYUN	Sıra	SPOR DALI	Sıra
Oyun	7	Spor Dalı	7
Eğlence	6	Futbol	6
Rekabet	5	Voleybol	5
Futbol	4	Oyun	4
Strateji	3	Basketbol	3
Voleybol	2	Galibiyet	2
Galibiyet	1	Rekabet	1

İlişkililik katsayıları hesaplanırken öncelikle anahtar kavrama verilen cevap kelimeleri en alttan başlayarak sıra numarası verilir. En alttaki kelimenin sıra numarası "1"dir. Daha sonra anahtar kavramlar arasındaki ortak kelimeler tespit edilir ve bu kelimelerin sıra numaraları birbirleriyle çarpılır. Çarpılan ortak kelimeler, anahtar kavramlara verilen tüm cevapların karşılıklı sıra numarasının çarpımının toplamının 1 eksiğine bölünür.

Ortak Kelimeler = Oyun, Rekabet, Futbol, Voleybol, Galibiyet

$\bar{A} = (7,5,4,2,1)$ Bu ortak kelimelerin 'Oyun' listesinde görüldüğü sıra

$\bar{B} = (4,1,6,5,2)$ Bu ortak kelimelerin 'Spor Dalı' listesinde görüldüğü sıra

$$\text{İK (İlişki Katsayısı)} = \frac{(7,5,4,2,1).(4,1,6,5,2)}{(7,6,5,4,3,2,1).(7,6,5,4,3,2,1)-1} = \quad (2.1)$$

$$\frac{(7.4)+(5.1)+(4.6)+(2.5)+(1.2)}{(7.7)+(6.6)+(5.5)+(4.4)+(3.3)+(2.2)+(1.1)-1} = 0,547$$

0,547 değeri “Oyun” ve “Spor Dalı” arasındaki ilişkililik katsayısını ifade etmektedir.

Daha sonrasında öğrencilere uygulanan kelime ilişkilendirme testi sonuçlarını analiz etmek için anahtar kavramlara verilen cevap kelimeler detaylı bir şekilde incelenmiştir. İnceleme sonrasında 21 öğrencinin kelime ilişkilendirme testinde tutarsız cevaplar ve boş bıraktıkları sayfalar tespit edilmiş ve analize dahil edilmemiştir. Daha sonra anahtar kavramlara verilen cevapların sayısı, farklı cevap sayısı ve tekrarlanma sıklığına dair ayrıntılı bir frekans tablosu oluşturulmuştur. Hazırlanan frekans tablosu Ek 5'te sunulmuştur. Bu frekans tablosu baz alınarak kelimeler arasındaki ilişkiyi gösteren kavram ağları çizilmiştir. Kavram ağı oluşturma sürecinde, Bahar vd., (1999) tarafından ortaya konulan kesme noktası tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğe göre frekans tablosundaki herhangi bir anahtar kavram için en fazla verilen cevap kelimenin belirli bir değer aşağısı, kesme noktası olarak belirlenir. Bu değerın üzerindeki kavramlar, kavram ağının ilk kısmını oluşturur. Daha sonra kesme noktası belirli aralıklarla aşağıya çekilir ve tüm anahtar kelimeler kavram ağında ortaya çıkana kadar bu işlem devam eder. Bu araştırmada kesme noktası tekniği kullanılarak oluşturulan kavram ağları sayesinde kavramlar arasındaki ilişkilendirmeler ve yeni üretilen kelimeler incelenerek veriler yorumlanmıştır.

Araştırmada anahtar kavramlar arasındaki ilişkilerin net bir şekilde gösterilebilmesi için her bir kesme noktasında farklı renkteki bağlantılar kullanılmıştır. Kesme noktası 20'nin altında olan cevap kavramlar değerlendirmeye alınmamıştır. Kesme noktalarının bağlantı oklarının aşağıda belirtildiği şekildedir:

- 170 ve üstü için siyah
- 150-169 arası için kırmızı
- 120-149 arası için lacivert
- 90-119 arası için kahverengi
- 60-89 arası için mavi

- 40-59 arası için yeşil
- 20-39 arası için sarı

Yazılan cümlelerin analizi aşamasında Ercan vd., (2010) tarafından belirlenen ölçütler kullanılarak cümleler bilimsel bilgi içeren, bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren ve kavram yanılgısı içeren şekilde sınıflandırma yapılmıştır.

4. BULGULAR

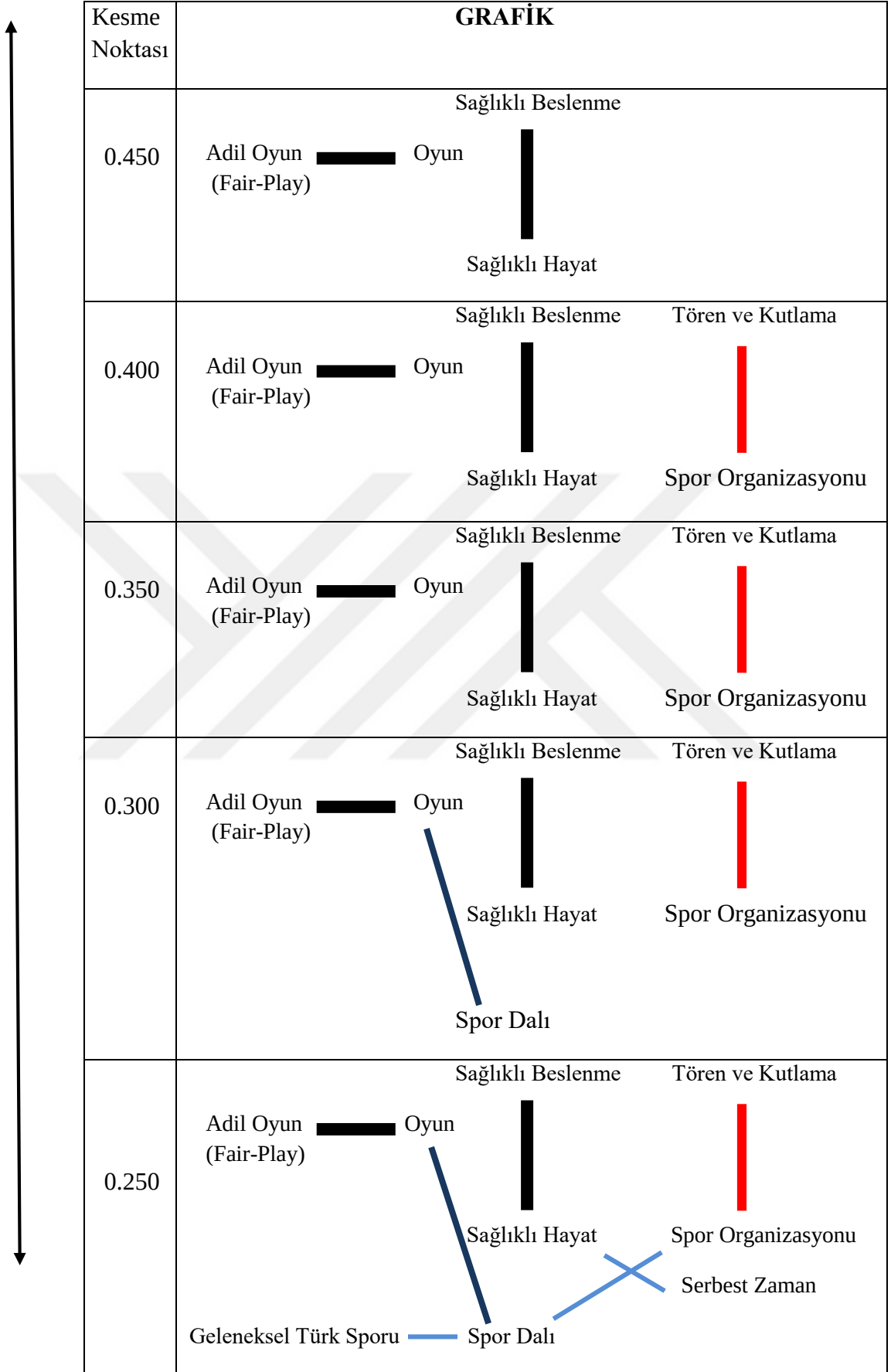
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

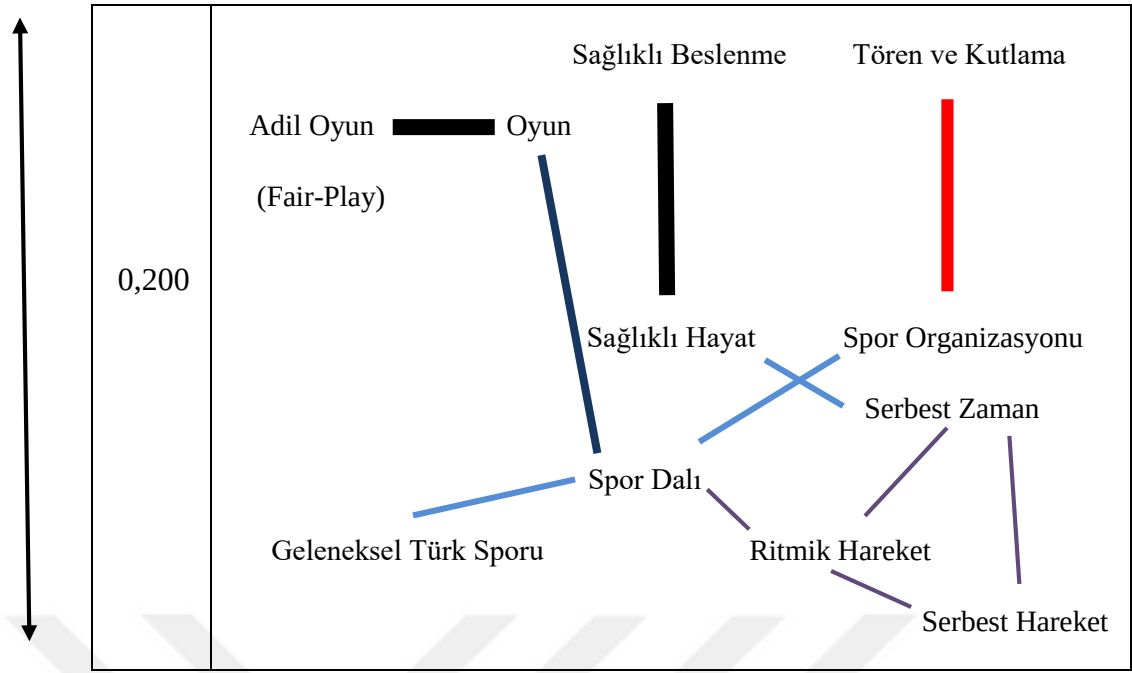
Araştırmanın birinci alt problemi, öğrencilerin vermiş oldukları cevaplardan anahtar kavramların birbirleriyle olan ilişkililik katsayısı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede, anahtar kavramlar arasındaki ilişkililik katsayısı tablo 4.1’te gösterilmiştir.

Tablo 4.1 Anahtar kavramlara yönelik ilişkililik katsayılarının ortalamaları

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	0,469	0,276	0,186	0,180	0,153	0,071	0,061	0,048	0,029	0,023
2	-	0,086	0,070	0,048	0,093	0,037	0,039	0,001	0,012	0,004
3	-	-	0,225	0,170	0,158	0,052	0,028	0,107	0,024	0,065
4	-	-	-	0,111	0,249	0,032	0,016	0,081	0,014	0,054
5	-	-	-	-	0,180	0,452	0,063	0,318	0,192	0,121
6	-	-	-	-	-	0,114	0,110	0,218	0,077	0,133
7	-	-	-	-	-	-	0,046	0,140	0,170	0,021
8	-	-	-	-	-	-	-	0,027	0,425	0,009
9	-	-	-	-	-	-	-	-	0,270	0,294
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,045

1 - Sağlıklı Hayat; 2 - Sağlıklı Beslenme; 3-Serbest Zaman; 4 - Serbest Hareket; 5 - Oyun; 6 - Ritmik Hareket; 7- Adil Oyun (Fair-Play); 8 - Tören ve Kutlama; 9 - Spor Dalı; 10 - Spor Organizasyonu; 11 - Geleneksel Türk Sportu

Şekil 4.1 Anahtar kavramların İlişkililik katsayılarını gösteren kavram ağı

Tablo 4.1’te görüldüğü üzere öğrenciler tüm anahtar kavramlar arasında belli oranlarda ilişki kurmuşlardır. Sağlıklı hayat kavramı en güçlü ilişkiyi “Sağlıklı Beslenme” (0,469) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Geleneksel Türk Spor” (0,023) anahtar kavramıyla kurmuştur. Sağlıklı beslenme kavramı en güçlü ilişkiyi “Sağlıklı Hayat” (0,469) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Spor Dalı” (0,001) anahtar kavramıyla kurmuştur. Serbest zaman kavramı en güçlü ilişkiyi “Sağlıklı Hayat” (0,276) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Spor Organizasyonu” (0,024) anahtar kavramıyla kurmuştur. Serbest hareket kavramı en güçlü ilişkiyi “Ritmik Hareket” (0,225) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Spor Organizasyonu” (0,014) anahtar kavramıyla kurmuştur. Oyun kavramı en güçlü ilişkiyi “Adil Oyun (Fair-Play)” (0,452) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Sağlıklı Beslenme” (0,048) anahtar kavramıyla kurmuştur. Ritmik Hareket kavramı en güçlü ilişkiyi “Serbest Hareket” (0,249) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Spor Organizasyonu” (0,077) anahtar kavramıyla kurmuştur. Adil oyun (fair-play) kavramı en güçlü ilişkiyi “Oyun” (0,452) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Geleneksel Türk Spor” (0,021) anahtar kavramıyla kurmuştur. Tören ve kutlama kavramı en güçlü ilişkiyi “Spor Organizasyonu” (0,452) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Geleneksel Türk Spor” (0,009) anahtar kavramıyla kurmuştur. Spor organizasyonu kavramı en güçlü ilişkiyi “Tören ve kutlama” (0,452) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Sağlıklı Beslenme” (0,012) anahtar kavramıyla kurmuştur. Son olarak Geleneksel Türk sporu kavramı en güçlü ilişkiyi “Spor

Dalı” (0,294) anahtar kavramıyla en zayıf ilişkiyi ise “Tören ve Kutlama” (0,009) anahtar kavramıyla kurmuştur. Ayrıca tablodaki tüm kavramlara arasındaki ilişkiye bakıldığında ise en yüksek ilişki değeri “Sağlıklı Hayat ile Sağlıklı Beslenme” (0,469) anahtar kavramları arasındayken en düşük ilişki değeri “Sağlıklı Beslenme ile Spor Dalı” (0,001) arasındadır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi, öğrencilerin belirlenen anahtar kavramlara yönelik bilişsel yapılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede öğrencilerin en çok yazdıkları cevap kelime ve anahtar kavramlara yönelik toplam cevapların sayısı, farklı cevap sayısı ve oranları, liselere göre verilen cevap kelimeler Tablo 4.2, Tablo 4.3, Tablo 4.4 ve Tablo 4.5’de gösterilmiştir. Daha sonra kavram haritaları kesme noktalarına göre oluşturulmuştur.

Tablo 4.2 Anahtar kavramlara yönelik verilen cevap kelime sayıları

Anahtar kavram	En Çok Cevap Verilen Kelime	Cevap Sayısı
Serbest Hareket	Yürüme	172
Ritmik Hareket	Dans	89
Oyun	Eğlence	113
Sağlıklı Beslenme	Protein	156
Sağlıklı Hayat	Spor	155
Serbest Zaman	Oyun	84
Spor Dalı	Futbol	178
Spor Organizasyonu	Olimpiyat	162
Tören ve Kutlama	Yirmi Üç Nisan	88
Adil Oyun (Fair-Play)	Centilmenlik	152
Geleneksel Türk Spor	Cirit	185
TOPLAM		1534

Tablo 4.2’te yer alan anahtar kavramlara yönelik oluşturulan cevap kelime sayılarına bakıldığında en fazla cevap kelime oluşturulan anahtar kavramın Geleneksel

Türk Spor anahtar kavramına yönelik oluşturulan ‘‘Cirit’’ (f:185), en az oluşturulan cevap kelime kavramın da Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik oluşturulan ‘‘Oyun’’ (f:84) olduğu görölmektedir. Ayrıca öğrencilerin verilen anahtar kavramlara yönelik toplamda 1534 cevap kelime yazdıkları görölmektedir.

Tablo 4.3 Anahtar kavramlara yönelik verilen farklı cevap kelimelerinin toplam sayısı

Anahtara Kavram	Farklı Cevapların Toplam Sayısı
Oyun	135
Spor Organizasyonu	111
Sağlıklı Hayat	107
Ritmik Hareket	102
Tören ve Kutlama	101
Spor Dalı	94
Sağlıklı Beslenme	93
Serbest Zaman	87
Serbest Hareket	84
Adil Oyun (Fair-Play)	80
Geleneksel Türk Spor	69
TOPLAM	1063

Tablo 4.3’da yer alan anahtar kavramlara yönelik oluşturulan farklı cevap kelime sayılarına bakıldığında en fazla farklı cevap kelime oluşturulan anahtar kavramın ‘‘Oyun’’ (f:135), en az oluşturulan kavramın da ‘‘ Geleneksel Türk Spor’’ (f:69) olduğu görölmektedir. Ayrıca öğrencilerin verilen anahtar kavramlara yönelik toplamda 1063 farklı cevap kelime yazdıkları görölmektedir.

Tablo 4.4 Anahtar kavramlara yönelik toplam cevap sayıları ve oranları

Anahtara kavram	Toplam Cevap Sayısı	%
Oyun	1339	10,90
Sağlıklı Beslenme	1253	10,20
Spor Dalı	1215	9,89
Ritmik Hareket	1187	9,66
Spor Organizasyonu	1157	9,41
Serbest Hareket	1106	9,00
Geleneksel Türk Spor	1105	9,00
Adil Oyun (Fair-Play)	1103	8,98
Tören ve Kutlama	1017	8,28
Sağlıklı Hayat	919	7,48
Serbest Zaman	883	7,19
TOPLAM	12284	100

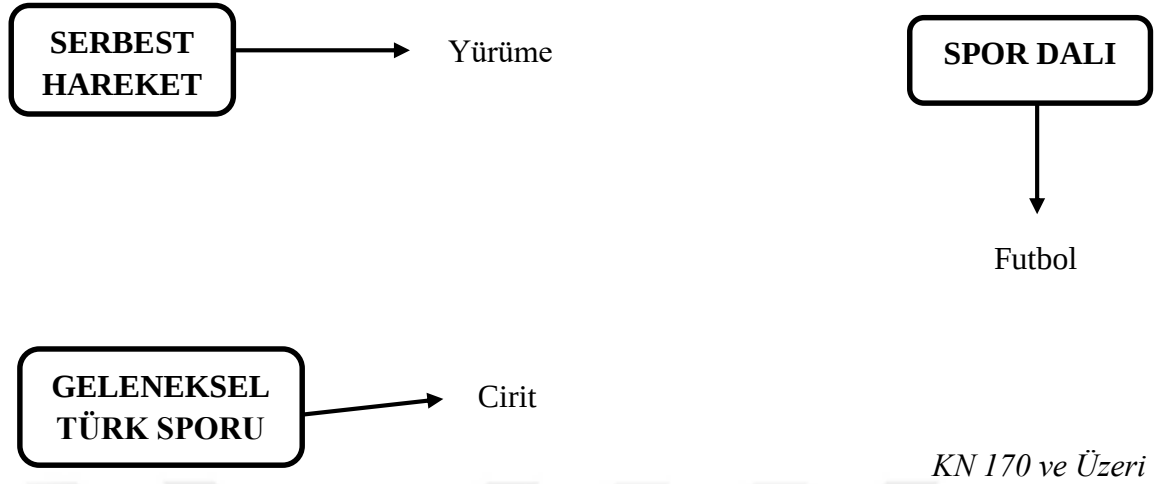
Tablo 4.4’de yer alan anahtar kavramlara yönelik oluşturulan cevapların toplam sayılarına ve toplam cevaplar içerisindeki oranlarına bakıldığında en fazla cevap verilen anahtar kavramın %10,90 oranıyla ‘‘Oyun’’ (f:1339), en az cevap verilen anahtar kavramın da %7,19 oranıyla ‘‘Serbest Zaman’’ (f:883) olduğu görülmektedir. Öğrenciler verilen 11 anahtar kavram için toplamda 12283 cevap kelime yazmışlardır.

Tablo 4.5 Lise türüne göre anahtar kavramlara yönelik cevap kelimeler

Anahtara kavram	Spor Lisesi	Diğer Liseler
Serbest Hareket	Koşma	Yürüme
Ritmik Hareket	Halk Oyunları	Dans
Oyun	Kural	Eğlence
Sağlıklı Beslenme	Protein	Protein
Sağlıklı Hayat	Spor	Spor
Serbest Zaman	Oyun	Oyun
Spor Dalı	Futbol	Futbol
Spor Organizasyonu	Olimpiyat	Olimpiyat
Tören ve Kutlama	İstiklal Marşı	23 Nisan
Adil Oyun (Fair-Play)	Centilmenlik	Centilmenlik
Geleneksel Türk Sporu	Güreş	Cirit

Tablo 4.5’de yer alan lise türüne göre anahtar kavramlara yönelik cevap kelimelere bakıldığında “Serbest Hareket” anahtar kavramına spor lisesinden en fazla “Koşma” cevap kavramı gelirken diğer liselerden en fazla “Yürüme”, Ritmik Hareket anahtar kavramına spor lisesinden en fazla “Halk Oyunları” cevap kavramı gelirken diğer liselerden en fazla “Dans”, “Oyun” anahtar kavramına spor lisesinden en fazla “Kural” cevap kavramı gelirken diğer liselerden en fazla “Eğlence”, “Tören ve Kutlama” anahtar kavramına spor lisesinden en fazla “İstiklal Marşı” cevap kavramı gelirken diğer liselerden en fazla “23 Nisan”, “Geleneksel Türk Sporu” anahtar kavramına spor lisesinden en fazla “Güreş” cevap kavramı gelirken diğer liselerden en fazla “Cirit” cevap kavramı gelmiştir. Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Hayat, Serbest Zaman, Spor Dalı, Spor Organizasyonu, Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramlara yönelik cevap kelimelere bakıldığında spor lisesi ve diğer liselere arasında farklılık gözlenmemiştir.

4.2.1. KN 170 ve üzeri cevap kavramlara ilişkin bulgular

Şekil 4.2 KN 170 ve üzeri cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

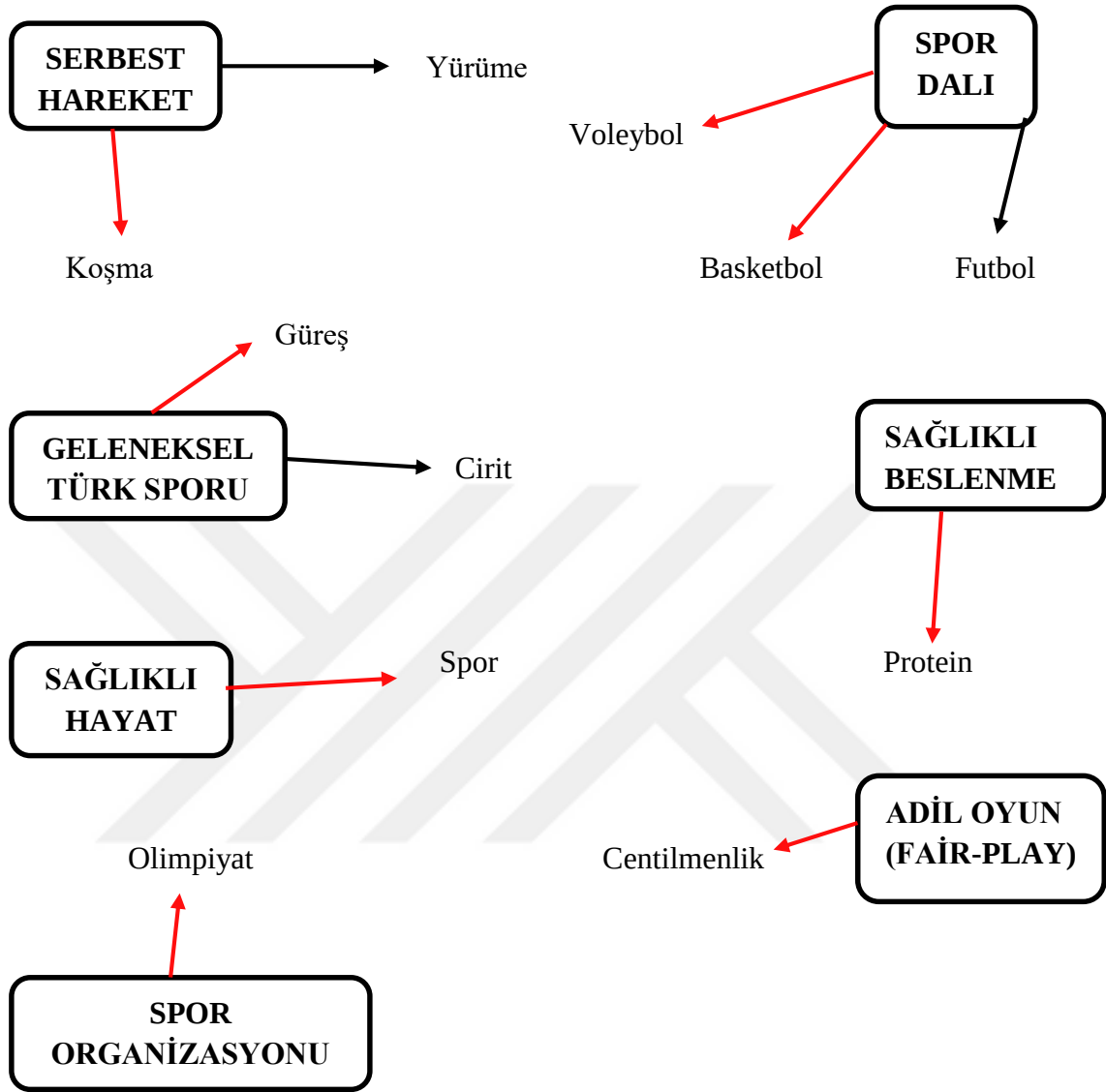
Kesme Noktası 170 ve üzerinde verilen cevap kavramlara göre oluşturulan frekans tablosunda ‘‘Serbest Hareket’’, ‘‘Spor Dalı’’ ve ‘‘Geleneksel Türk Sporı’’ anahtar kavramına yönelik üç cevap kavram ortaya çıkmıştır. ‘‘Serbest Hareket’’ kavramına ‘‘Yürüme’’, ‘‘Spor Dalı’’ kavramına ‘‘Futbol’’, ‘‘Geleneksel Türk Sporı’’ kavramına ‘‘Cirit’’ cevapları gelmiştir.

Tablo 4.6 KN 170 ve üzeri cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Geleneksel Türk Sporı	Cirit	185
Spor Dalı	Futbol	178
Serbest Hareket	Yürüme	172

Kesme Noktası 170 ve üzeri cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Geleneksel Türk Sporı anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Cirit’’ (f:185), Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Futbol’’ (f:178) Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Yürüme’’ (f:172) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.2. KN 150-169 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

KN 150-169 arası

Şekil 4.3 KN 150-169 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

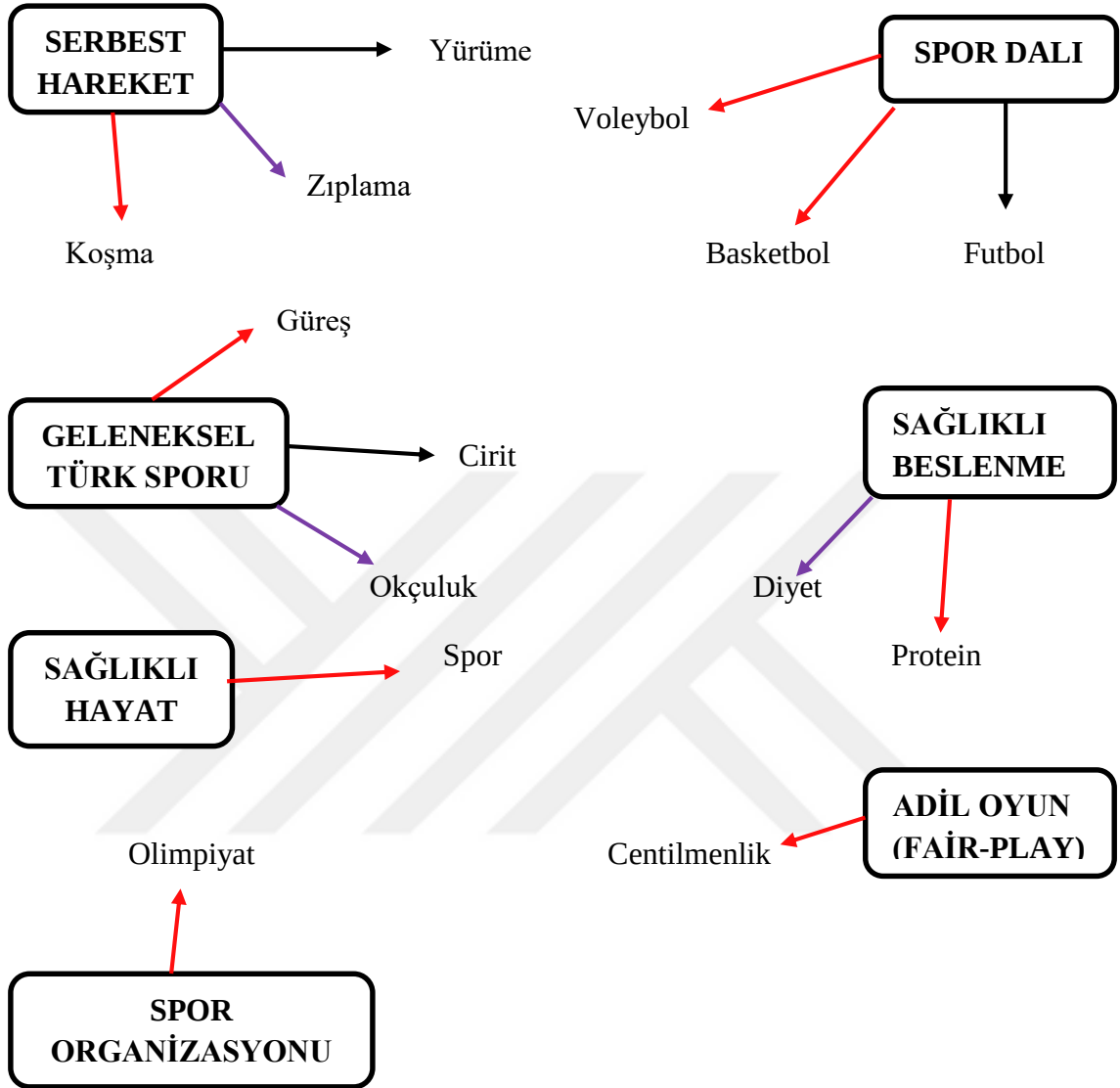
Kesme Noktası 150 – 169 arası kavram ağı incelendiğinde Serbest Hareket anahtar kavramına “Koşma”, Spor Dalı anahtar kavramına “Voleybol” ve “Basketbol”, Geleneksel Türk Sporuna anahtar kavramına “Güreş”, Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına “Protein”, Sağlıklı Hayat anahtar kavramına “Spor”, Spor Organizasyonu anahtar kavramına “Olimpiyat” cevap kavramlar geldiği görülmektedir.

Tablo 4.7 KN 150-169 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Serbest Hareket	Koşma	165
Spor Organizasyonu	Olimpiyat	162
Geleneksel Türk Sporu	Güreş	159
Spor Dalı	Voleybol	157
Sağlıklı Beslenme	Protein	156
Sağlıklı Hayat	Spor	155
Spor Dalı	Basketbol	153
Adil Oyun (Fair-play)	Centilmenlik	152

Kesme Noktası 150-169 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Koşma” (f:165), Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik olarak “Olimpiyat” (f:162), Geleneksel Türk Sporu anahtar kavramına yönelik olarak “Güreş” (f:159), Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak “Voleybol” (f:157), Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak “Protein” (f:156), Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik olarak “Spor” (f:155), Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak “Basketbol” (f:153), Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Koşma” (f:165), Geleneksel Türk Sporu anahtar kavramına yönelik olarak “Güreş” (f:159), Adil Oyun (Fair-play) anahtar kavramına yönelik olarak “Centilmenlik” (f:152) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.3. KN 120-149 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

KN 120-149 arası

Şekil 4.4 KN 120-149 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

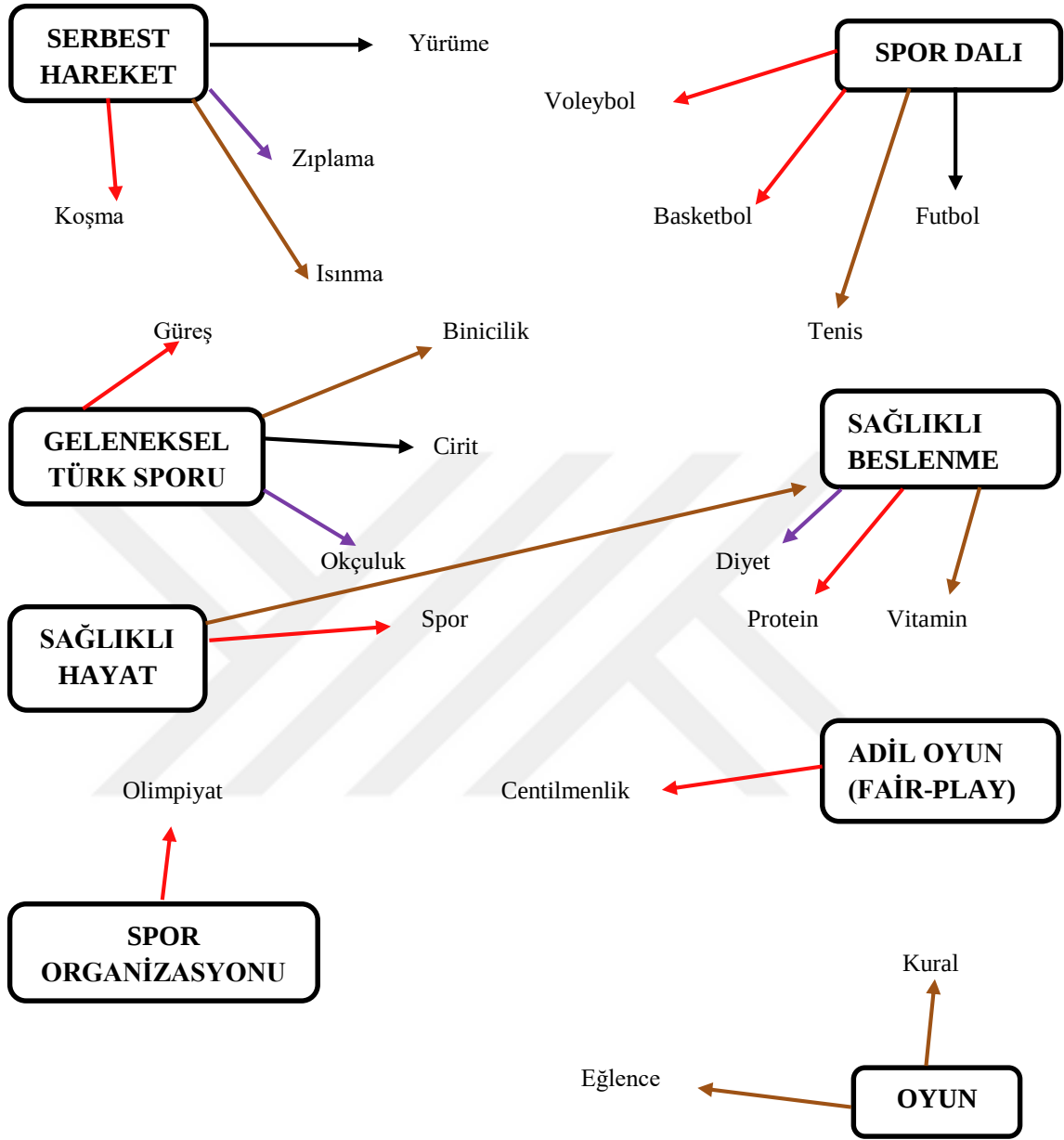
Kesme Noktası 120 – 149 arası kavram ağı incelendiğinde Serbest Hareket anahtar kavramına “Zıplama”, Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına “Diyet”, Geleneksel Türk Sporuna “Okçuluk”, cevap kavramlar geldiği görülmektedir.

Tablo 4.8 KN 120 – 149 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Serbest Hareket	Zıplama	129
Geleneksel Türk Sporu	Okçuluk	127
Sağlıklı Beslenme	Diyet	121

Kesme Noktası 120-149 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Zıplama” (f:129), Geleneksel Türk Sporu anahtar kavramına yönelik olarak “Okçuluk” (f:127) Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak “Diyet” (f:121) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.4. KN 90-119 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

KN 90-119 arası

Şekil 4.5 KN 90-119 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

Kesme Noktası 90-119 Arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağına incelendiğinde 6 anahtar kavrama yönelik 7 cevap kavram oluşturulduğu görülmektedir. Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Isınma’’, Spor Dalı anahtar kavramına yönelik ‘‘Tenis’’, Geleneksel Türk Sporuna yönelik ‘‘Binicilik’’, Oyun anahtar kavramına yönelik ‘‘Kural’’ ve ‘‘Eğlence’’ kavramları cevap kavram olarak verildiği tespit edilmiştir. Verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin Sağlıklı Hayat

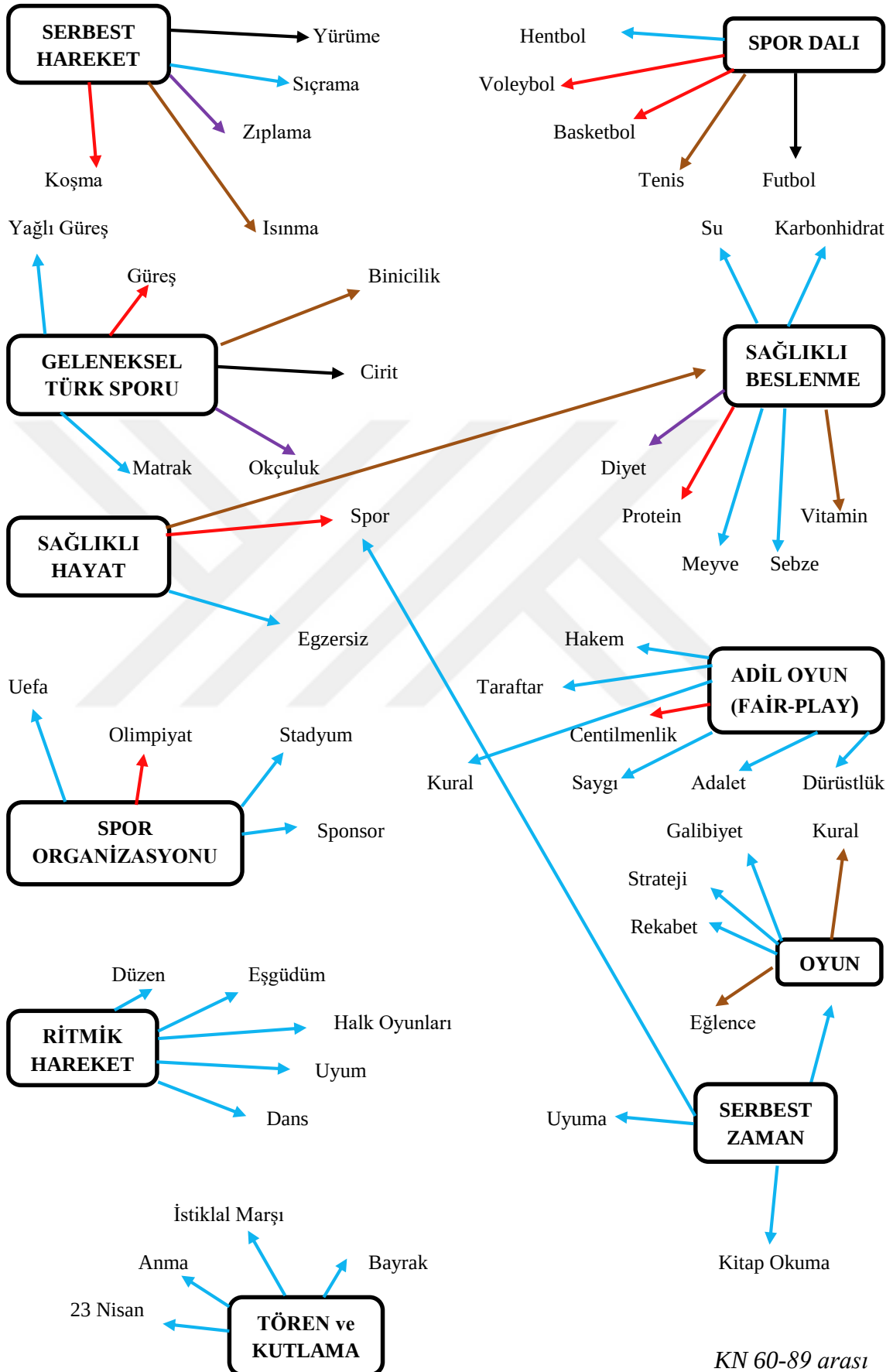
anahtar kavramıyla ‘‘Sağlıklı Beslenme’’ anahtar kavramını ilişkilendirildiği görülmektedir.

Tablo 4.9 KN 90-119 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Oyun	Eğlence	113
Sağlıklı Hayat	Sağlıklı Beslenme	110
Oyun	Kural	104
Sağlıklı Beslenme	Vitamin	103
Serbest Hareket	Isınma	102
Spor Dalı	Tenis	102
Geleneksel Türk Sporu	Binicilik	92

Kesme Noktası 90-119 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Oyun anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Eğlence’’ (f:113), Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Sağlıklı Beslenme’’ (f:110), Oyun anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Kural’’ (f:104), Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Vitamin’’ (f:103), Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Isınma’’ (f:102) Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Tenis’’ (f:102), Geleneksel Türk Sporu anahtar kavramına yönelik olarak ‘‘Binicilik’’ (f:92) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.5. KN 60-89 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

KN 60-89 arası

Şekil 4.6 KN 60-89 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

Kesme Noktası 60-89 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağına incelendiğinde 11 anahtar kavrama yönelik 34 cevap kavram oluşturulduğu görülmektedir. Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Sıçrama’’, Spor Dalı anahtar kavramına yönelik ‘‘Hentbol’’, Geleneksel Türk Sporuna anahtar kavramına yönelik ‘‘Yağlı Güreş’’ ve ‘‘Matrak’’, Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik ‘‘Su’’, ‘‘Karbonhidrat’’, ‘‘Meyve’’ ve ‘‘Sebze’’, Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik ‘‘Egzersiz’’, Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik ‘‘Saygı’’, ‘‘Hakem’’, ‘‘Dürüstlük’’, ‘‘Kural’’, ‘‘Taraftar’’, ‘‘Adalet’’, Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik ‘‘Sponsor’’, ‘‘Stadyum’’ ve ‘‘Uefa’’, Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Düzen’’, ‘‘Eşgüdüm’’, ‘‘Halk Oyunları’’, ‘‘Uyum’’ ve ‘‘Dans’’, Oyun anahtar kavramına yönelik ‘‘Strateji’’, ‘‘Rekabet’’ ve ‘‘Galibiyet’’, Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik ‘‘Spor’’, ‘‘Kitap Okuma’’ ve ‘‘Uyuma’’, Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik ‘‘23 Nisan’’, ‘‘Anma’’, ‘‘İstiklal Marşı’’ ve ‘‘Bayrak’’ kavramları cevap kavram olarak verildiği tespit edilmiştir. Verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin Serbest Zaman anahtar kavramıyla ‘‘Oyun’’ anahtar kavramını ilişkilendirildiği görülmektedir.

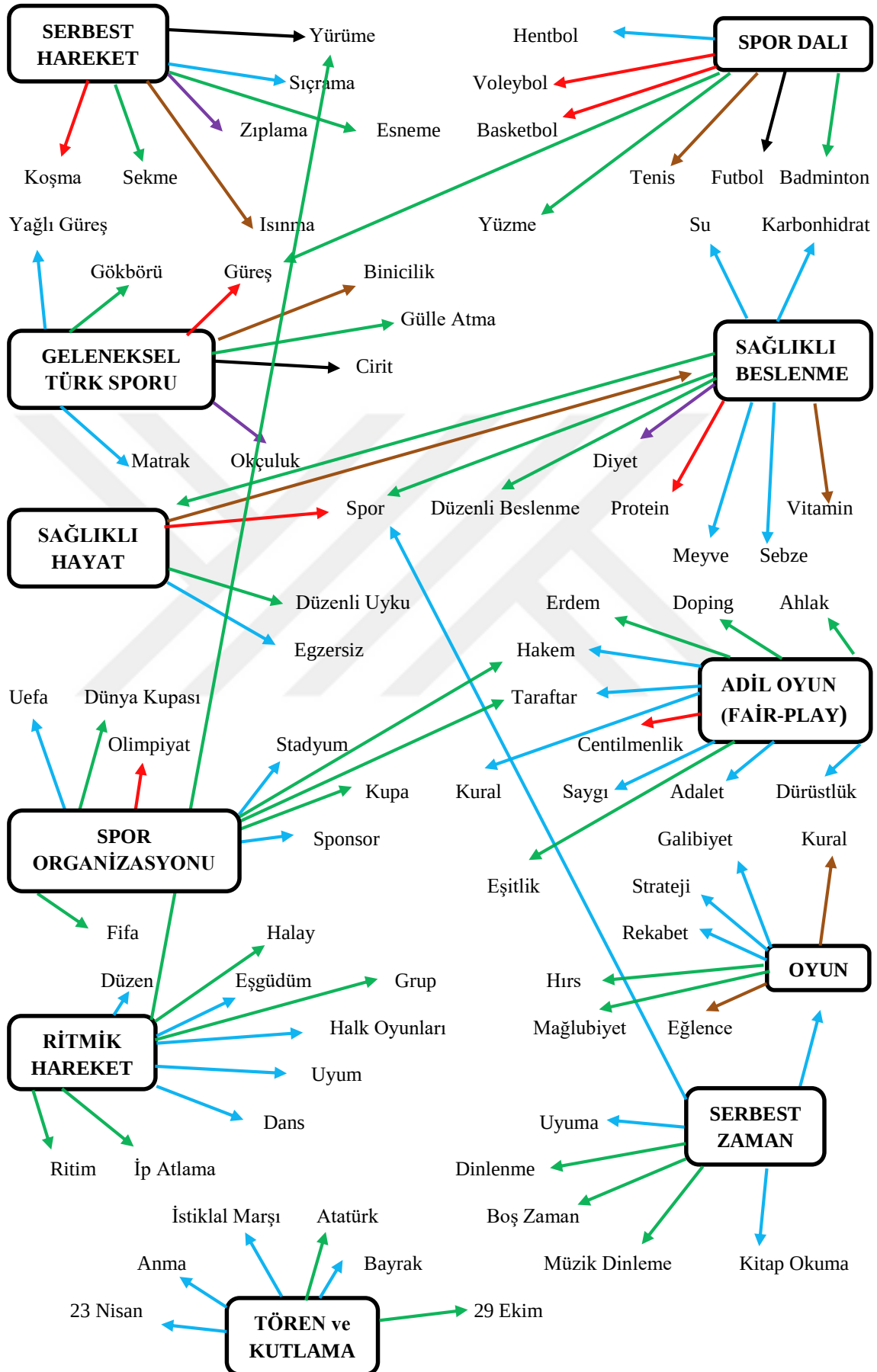
Tablo 4.10 KN 60-89 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Ritmik Hareket	Dans	89
Spor Organizasyonu	Uefa	88
Tören ve Kutlama	23 Nisan	88
Ritmik Hareket	Uyum	87
Adil Oyun (Fair-Play)	Saygı	87
Serbest Zaman	Oyun	84
Serbest Hareket	Sıçrama	80
Sağlıklı Beslenme	Karbonhidrat	80
Oyun	Strateji	79
Adil Oyun (Fair-Play)	Hakem	79
Geleneksel Türk Sporuna	Yağlı Güreş	78
Ritmik Hareket	Eşgüdüm	78
Sağlıklı Beslenme	Su	78
Adil Oyun (Fair-Play)	Dürüstlük	78
Adil Oyun (Fair-Play)	Kural	78
Geleneksel Türk Sporuna	Matrak	75
Tören ve Kutlama	Anma	75
Spor Organizasyonu	Stadyum	74
Sağlıklı Beslenme	Sebze	65
Serbest Zaman	Spor	73
Adil Oyun (Fair-Play)	Taraftar	73
Serbest Zaman	Kitap Okuma	72

Serbest Zaman	Uyuma	71
Sağlıklı Hayat	Egzersiz	69
Spor Organizasyonu	Sponsor	68
Spor Dalı	Hentbol	67
Tören ve Kutlama	İstiklal Marşı	67
Oyun	Galibiyet	67
Ritmik Hareket	Halk Oyunları	66
Adil Oyun (Fair-Play)	Adalet	66
Ritmik Hareket	Düzen	63
Tören ve Kutlama	Bayrak	63
Sağlıklı Beslenme	Meyve	62
Oyun	Rekabet	61

Kesme Noktası 60-89 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Dans” (f:89), “Uyum” (f:87), “Eşgüdüm” (f:78), “Halk Oyunları” (f:66) ve “Düzen” (f:63), Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik olarak “Uefa” (f:88), “Stadyum” (f:74) ve “Sponsor” (f:68), Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik olarak “23 Nisan” (f:88), “Anma” (f:75), “İstiklal Marşı” (f:67) ve “Bayrak” (f:63), Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik olarak “Saygı” (f:87), “Hakem” (f:79), “Dürüstlük” (f:78), “Kural” (f:78), “Taraftar” (f:73) ve “Adalet” (f:66) Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik olarak “Oyun” (f:84), “Spor” (f:73), “Kitap Okuma” (f:72), “Uyuma” (f:71), Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Sıçrama” (f:80), Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak “Karbonhidrat” (f:80), “Su” (f:78), “Sebze” (f:65) ve “Meyve” (f:62), Oyun anahtar kavramına yönelik olarak “Strateji” (f:79), “Galibiyet” (f:67), “Rekabet” (f:61), Geleneksel Türk Sporuna yönelik olarak “Yağlı Güreş” (f:78), “Martak” (f:75), Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik olarak “Egzersiz” (f:69), Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak “Hentbol” (f:67) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.6. KN 40-59 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

Şekil 4.7 KN 40-59 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

Kesme Noktası 40-59 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağına incelendiğinde 11 anahtar kavrama yönelik 32 cevap kavram oluşturulduğu görülmektedir. Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Sekme’’ ve ‘‘Esneme’’, Spor Dalı anahtar kavramına yönelik ‘‘Güreş’’, ‘‘Badminton’’, ‘‘Yüzme’’, Geleneksel Türk Sporuna anahtar kavramına yönelik ‘‘Gökbörü’’ ve ‘‘Gülle Atma’’, Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik ‘‘Spor’’, ‘‘Düzenli Beslenme’’, Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik ‘‘Düzenli Uyku’’, Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik ‘‘Kupa’’, ‘‘Taraftar’’, ‘‘Dünya Kupası’’, ‘‘Hakem’’, ‘‘Fifa’’, Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik ‘‘Erdem’’, ‘‘Doping’’, ‘‘Ahlak’’ ve ‘‘Eşitlik’’, Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Grup’’, ‘‘Halay’’, ‘‘Yürüme’’, ‘‘İp Atlama’’, ve ‘‘Ritim’’ , Oyun anahtar kavramına yönelik ‘‘Hırs’’ ve ‘‘Mağlubiyet’’, Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik ‘‘Dinlenme’’, ‘‘Boş Zaman’’ ve ‘‘Müzik Dinleme’’, Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik ‘‘29 Ekim’’ ve ‘‘Atatürk’’ kavramları cevap kavram olarak verildiği tespit edilmiştir. Verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin Sağlıklı Beslenme anahtar kavramıyla ‘‘Sağlıklı Hayat’’ anahtar kavramını ilişkilendirildiği görülmektedir.

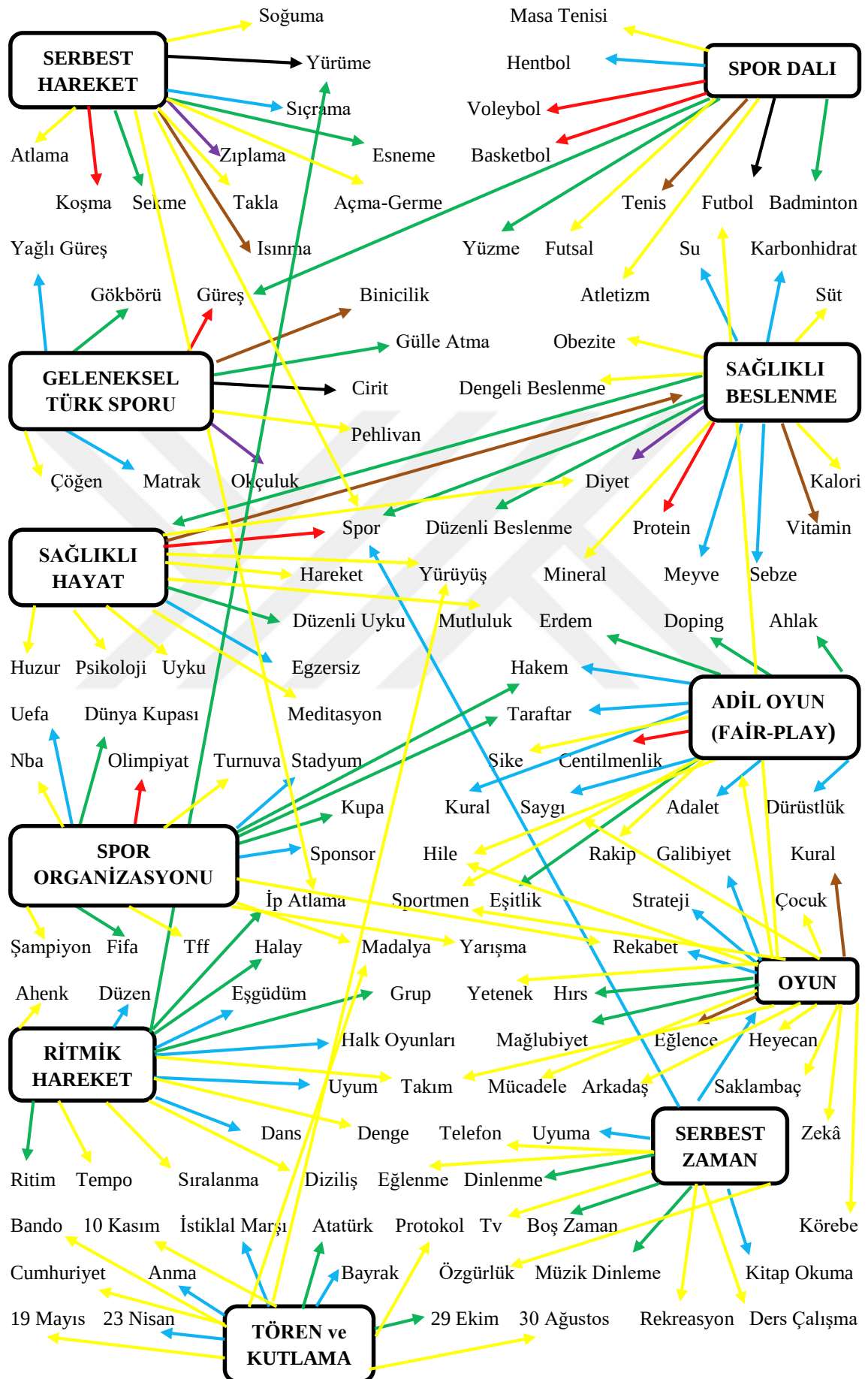
Tablo 4.11 KN 40-59 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Oyun	Hırs	59
Adil Oyun (Fair-Play)	Erdem	59
Sağlıklı Hayat	Düzenli Uyku	58
Oyun	Mağlubiyet	58
Ritmik Hareket	Grup	57
Spor Organizasyonu	Kupa	57
Ritmik Hareket	Halay	56
Serbest Zaman	Dinlenme	55
Serbest Zaman	Boş Zaman	53
Geleneksel Türk Sporuna	Gökbörü	53
Serbest Hareket	Esneme	53
Spor Organizasyonu	Taraftar	52
Spor Organizasyonu	Dünya Kupası	51
Geleneksel Türk Sporuna	Gülle Atma	49
Spor Organizasyonu	Hakem	49
Tören ve Kutlama	29 Ekim	48
Ritmik Hareket	Yürüme	48
Sağlıklı Beslenme	Spor	47
Ritmik Hareket	İp Atlama	46
Sağlıklı Beslenme	Sağlıklı Hayat	45

Spor Dalı	Güreş	45
Sağlıklı Beslenme	Düzenli Beslenme	44
Serbest Zaman	Müzik dinleme	44
Spor Dalı	Badminton	44
Ritmik Hareket	Ritim	43
Adil Oyun (Fair-Play)	Doping	43
Spor Dalı	Yüzme	42
Serbest Hareket	Sekme	42
Spor Organizasyonu	Fifa	41
Adil Oyun (Fair-Play)	Ahlak	41
Adil Oyun (Fair-Play)	Eşitlik	40
Tören ve Kutlama	Atatürk	41

Kesme Noktası 40-59 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Oyun anahtar kavramına yönelik olarak “Hırs” (f:59) ve “Mağlubiyet” (f:58); Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik olarak “Erdem” (f:59), “Doping” (f:43), “Ahlak” (f:41) ve “Eşitlik” (f:78); Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik olarak “Düzenli Uyku” (f:58); Oyun anahtar kavramına yönelik olarak “Hırs” (f:59) ve “Mağlubiyet” (f:58); Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Grup” (f:57), “Halay” (f:56), “Yürüme” (f:48), “İp Atlama” (f:46) ve “Ritim” (f:43); Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik olarak “Kupa” (f:57), “Taraftar” (f:52), “Dünya Kupası” (f:51), “Hakem” (f:49) ve “Fifa” (f:41); Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik olarak “Dinlenme” (f:55), “Boş Zaman” (f:53) ve “Müzik Dinleme” (f:55); Geleneksel Türk Sporuna anahtar kavramına yönelik olarak “Gökbörü” (f:53), “Gülle Atma” (f:49); Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Esneme” (f:53) ve “Sekme” (f:42); Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik olarak “29 Eki” (f:48) ve “Atatürk” (f:41); Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak “Spor” (f:47), “Sağlıklı Hayat” (f:45) ve “Düzenli Beslenme” (f:44) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.2.7. KN 20-39 arası cevap kavramlara ilişkin bulgular

Şekil 4.8 KN 20-39 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağı

Kesme Noktası 20-39 arası cevap kavramlardan oluşan kavram ağına incelendiğinde 11 anahtar kavrama yönelik 70 cevap kavram oluşturulduğu görülmektedir. Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Soğuma’’, ‘‘Atlama’’, ‘‘Açma-Germe’’, ‘‘Spor’’, ‘‘Takla’’ ve ‘‘İp Atlama’’; Spor Dalı anahtar kavramına yönelik ‘‘Atletizm’’, ‘‘Futsal’’ ve ‘‘Masa Tenisi’’; Geleneksel Türk Sporuna yönelik ‘‘Çöğen’’ ve ‘‘Pehlivan’’; Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik ‘‘Süt’’, ‘‘Dengeli Beslenme’’, ‘‘Mineral’’, ‘‘Kalori’’ ve ‘‘Obezite’’; Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik ‘‘Hareket’’, ‘‘Uyku’’, ‘‘Psikoloji’’, ‘‘Meditasyon’’, ‘‘Huzur’’, ‘‘Diyet’’, ‘‘Mutluluk’’ ve ‘‘Yürüyüş’’; Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik ‘‘Sportmen’’, ‘‘Rakip’’, ‘‘Hile’’ ve ‘‘Şike’’; Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik ‘‘Şampiyon’’, ‘‘Madalya’’, ‘‘Tff’’, ‘‘Turnuva’’, ‘‘Yarışma’’, ‘‘Nba’’ ve ‘‘Rekabet’’; Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik ‘‘Ahenk’’, ‘‘Tempo’’, ‘‘Sıralanma’’, ‘‘Denge’’, ‘‘Diziliş’’ ve ‘‘Takım’’; Oyun anahtar kavramına yönelik ‘‘Takım’’, ‘‘Çocuk’’, ‘‘Saygı’’, ‘‘Heyecan’’, ‘‘Saklambaç’’, ‘‘Mücadele’’, ‘‘Arkadaş’’, ‘‘Zeka’’, ‘‘Futbol’’, ‘‘Hile’’, ‘‘Yetenek’’, ‘‘Sportmen’’ ve ‘‘Körebe’’; Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik ‘‘Rekreasyon’’, ‘‘Ders Çalışma’’, ‘‘Telefon’’, ‘‘Eğlenme’’, ‘‘Özgürlük’’, ve ‘‘Tv’’; Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik ‘‘19 Mayıs’’, ‘‘Cumhuriyet’’, ‘‘Bando’’, ‘‘Yürüyüş’’ ‘‘10 Kasım’’, ‘‘Protokol’’, ‘‘30 Ağustos’’, ‘‘Bayram’’ ve ‘‘Madalya’’ kavramları cevap kavram olarak verildiği tespit edilmiştir. Verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin Sağlıklı Oyun anahtar kavramıyla ‘‘Adil Oyun (Fair-Play)’’ anahtar kavramını ilişkilendirildiği görülmektedir.

Tablo 4.12 KN 20-39 arası cevap kavramların frekans dağılımı

Anahtar kavram	Cevap kelime	Cevap sayısı
Oyun	Takım	39
Adil Oyun (Fair-Play)	Sportmen	39
Sağlıklı Beslenme	Süt	39
Serbest Zaman	Rekreasyon	39
Tören ve Kutlama	19 Mayıs	38
Ritmik Hareket	Ahenk	38
Adil Oyun (Fair-Play)	Rakip	37
Oyun	Çocuk	37
Oyun	Saygı	37
Tören ve Kutlama	Cumhuriyet	37
Ritmik Hareket	Tempo	37

Oyun	Saklambaç	36
Sağlıklı Beslenme	Dengeli Beslenme	36
Sağlıklı Hayat	Hareket	36
Oyun	Heyecan	36
Spor Dalı	Atletizm	35
Spor Organizasyonu	Şampiyon	34
Sağlıklı Beslenme	Mineral	34
Oyun	Mücadele	34
Serbest Zaman	Telefon	32
Serbest Zaman	Ders Çalışma	32
Adil Oyun (Fair-Play)	Hile	31
Serbest Zaman	Eğlenme	31
Tören ve Kutlama	Bando	31
Tören ve Kutlama	Yürüyüş	31
Ritmik Hareket	Sıralanma	30
Sağlıklı Beslenme	Kalori	30
Ritmik Hareket	Denge	29
Oyun	Arkadaş	28
Spor Dalı	Futsal	28
Geleneksel Türk Sporu	Çöğen	28
Spor Organizasyonu	Madalya	28
Oyun	Zeka	27
Oyun	Adil Oyun (Fair-Play)	26
Oyun	Hile	26
Sağlıklı Hayat	Uyku	26
Spor Organizasyonu	Tff	26
Spor Organizasyonu	Turnuva	26
Oyun	Futbol	26
Serbest Zaman	Özgürlük	26
Tören ve Kutlama	10 Kasım	25
Spor Organizasyonu	Yarışma	25
Tören ve Kutlama	Protokol	24
Serbest Hareket	Soğuma	24
Sağlıklı Hayat	Psikoloji	24
Oyun	Yetenek	24
Spor Organizasyonu	Nba	23
Tören ve Kutlama	30 Ağustos	23
Spor Dalı	Masa Tenisi	22
Sağlıklı Beslenme	Obezite	22
Serbest Hareket	Atlama	22
Sağlıklı Hayat	Meditasyon	22
Adil Oyun (Fair-Play)	Şike	22
Ritmik Hareket	Diziliş	22
Ritmik Hareket	Takım	22
Oyun	Sportmen	22
Tören ve Kutlama	Bayram	22
Geleneksel Türk Sporu	Pehlivan	21
Tören ve Kutlama	Madalya	21
Sağlıklı Hayat	Huzur	21
Spor Organizasyonu	Rekabet	21

Serbest Zaman	Tv	21
Serbest Hareket	Açma- Germe	20
Serbest Hareket	İp Atlama	20
Serbest Hareket	Spor	20
Serbest Hareket	Takla	20
Sağlıklı Hayat	Diyet	20
Sağlıklı Hayat	Mutluluk	20
Sağlıklı Hayat	Yürüyüş	20
Oyun	Körebe	20

Kesme Noktası 20-39 arası cevap kavramların frekans verileri doğrultusunda hazırlanan tabloya bakıldığında Oyun anahtar kavramına yönelik olarak “Takım” (f:39) ve “Çocuk” (f:37), “Saygı” (f:37), “Heyecan” (f:36), “Saklambaç” (f:36), “Mücadele” (f:34) “Arkadaş” (f:28), “Zeka” (f:27), “Adil Oyun (Fair-Play)” (f:26), “Futbol” (f:26), “Hile” (f:26), “Yetenek” (f:24), “Sportmen” (f:22) ve “Körebe” (f:22); Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına yönelik olarak “Sportmen” (f:39), “Rakip” (f:37), “Hile” (f:31) ve “Şike” (f:22); Sağlıklı Hayat anahtar kavramına yönelik olarak “Hareket ” (f:36), “Uyku” (f:26), “Psikoloji” (f:24), “Meditasyon” (f:22), “Huzur” (f:21), “Diyet” (f:20), “Mutluluk” (f:20) ve “Yürüyüş” (f:20); Ritmik Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Ahenk” (f:38), “Tempo” (f:37), “Sıralama” (f:30), “Denge” (f:29), “Diziliş” (f:22) ve “Takım” (f:22); Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına yönelik olarak “Süt” (f:39), “Dengeli Beslenme” (f:36), “Mineral” (f:34), “Kalori” (f:30) ve ‘Obezite’ (f:22); Spor Organizasyonu anahtar kavramına yönelik olarak “Şampiyon” (f:34), ‘Madalya’ (f:28), “Tff” (f:26), ‘Turnuva’ (f:26) , “Yarışma” (f:25), “Nba” (f:23) ve “Rekabet” (f:21); Serbest Zaman anahtar kavramına yönelik olarak “Rekreasyon” (f:39), “Ders Çalışma” (f:32), “Telefon” (f:32), “Eğlenme” (f:31), “Özgürlük” (f:26) ve “Tv” (f:21); Geleneksel Türk Sporuna yönelik olarak “Çöğen” (f:28), “Pehlivan” (f:21); Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik olarak “Soğuma” (f:24), “Atlama” (f:22), “Açma-Germe” (f:20), “İp Atlama” (f:20), “Spor” (f:20), ve “Takla” (f:20); Tören ve Kutlama anahtar kavramına yönelik olarak “19 Mayıs” (f:38), “Cumhuriyet” (f:37), “Bando” (f:31), “Yürüyüş” (f:31), “10 Kasım” (f:25), “Protokol” (f:24), “30 Ağustos” (f:23), “Bayram” (f:22), “Madalya” (f:21); Spor Dalı anahtar kavramına yönelik olarak ‘Futsal’ (f:28), ve “Masa Tenisi” (f:22) cevap kavramları kullanılmıştır.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan öğrencilerin kavramları anlama düzeylerinin ve kavram yanlışlarının ortaya çıkartılmasına yönelik olarak sorulan cümle örnekleri Tablo 15’te verilmiş ve sırasıyla her kavrama yönelik yazılan cümle örnekleri analiz edilmiştir.

Tablo 4.13 Kavramlarla İlgili Kurulan Cümlelerin Frekans Tablosu

ANAHTAR KAVRAMLAR	BİLİMSEL BİLGİ İÇEREN CÜMLE SAYISI	BİLİMSEL OLMAYAN YA DA YÜZEYSEL BİLGİ İÇEREN CÜMLE SAYISI	KAVRAM YANILGISI İÇEREN CÜMLE SAYISI	CEVAPSIZ
Serbest Hareket	55	64	-	99
Ritmik Hareket	43	36	3	136
Oyun	41	42	10	125
Sağlıklı Beslenme	56	54	2	106
Sağlıklı Hayat	35	48	2	133
Serbest Zaman	26	25	13	154
Spor Dalı	24	70	-	124
Spor Organizasyonu	32	25	5	156
Tören ve Kutlama	42	44	-	132
Adil Oyun (Fair-Play)	38	49	9	122
Geleneksel Türk Sporu	31	38	-	149

Tablo 4.13 incelendiğinde öğrencilerin anahtar kelimelere ilişkin cümleleri değerlendirilmiştir. "Sağlıklı Beslenme" kavramıyla ilgili cümlelerde bilimsel içerik en fazla bulunmuştur. Öte yandan, "Spor Dalı" kavramına yönelik cümleler daha yüzeysel ve bilimsel olmayan bilgiler içermiştir. Kavram yanlışları açısından ise, "Serbest Zaman" kavramıyla ilgili en fazla yanlışla rastlanmıştır.

4.3.1 Serbest hareket kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Serbest Hareket anahtar kavramına ilişkin 55 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: “*Kişinin dış etkenler olmadan kendi vücut becerisince gerçekleştirmiş olduğu hareketlerdir*”, “*Bireysel ya da grup halinde gerçekleştirebildiğimiz hareketler*”. Bilimsel içerik barındıran cümleler genellikle özel ve teknik olmayan ve daha yaygın bilinen bilgi türlerini içermektedir. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 64 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: “*Güne dinç başlamak için yaptığım*

hareketler”, *“Beden dersinde koşarsınız*”, *“Bugün 5 km yürüdüm.*”. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren cümlelere bakıldığında öğrenciler genellikle "Serbest Hareket" kavramına ilişkin cümlelerinde "özgürce, rahatlama, bireysellik ve serbestlik" gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren cümleye rastlanmamıştır. Son olarak, 99 öğrenci " Serbest Hareket " anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.2 Ritmik hareket kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Ritmik Hareket anahtar kavramına ilişkin 43 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Bedenin uyum içinde yaptığı hareketler*”, *“Bireysel ya da grupta uyum içerisinde yapılan hareketler*” ve *“Düzen, uyum ve eşgüdüm halinde yapılan kurallı hareketler*”. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 36 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: *“Ayak uydurarak birlikte yapılan hareketler*”, *“Sağ, sol, sağ, sol, rahat, hazır ol”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle "Ritmik Hareket" kavramına ilişkin cümlelerinde *“ritim, uyum, birliktelik”* gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren cümle sayısı 3’tür. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: *“Belirli bir süre içerisinde aynı hareketleri yapmak*”, *“Aynı hareketleri üst üste tekrarlamak”* cümleleridir. Son olarak 136 öğrenci " Ritmik Hareket " anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.3 Oyun kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Oyun anahtar kavramına ilişkin 41 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Bireyin eğitsel amaçla ya da olmaksızın kurallı veya kuralsız yapmış olduğu davranışlar”*, *“Eğitsel ve bilişsel amaçla yapılan hareketler”* ve *“Zekâ ve strateji içeren kurallı veya kuralsız etkinlikler”*. Bilimsel içerik barındıran cümleler, genellikle özel ve teknik olmayan, daha yaygın bilinen bilgi türlerini içermektedir. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 42 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir; *“Saklambaç, körebe, yakan top oyun türleri arasındadır”*, *“Zekâ oyunları oyundur”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle " Oyun " kavramına ilişkin cümlelerinde *“eğlence, zekâ, strateji”* gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren cümle sayısı 10’dur. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: *“Eğlenceli vakit geçirilen şeyler”*, *“Sağlıklı yaşam için yapılan etkinlikler”* cümleleridir. Son olarak 125 öğrenci "Oyun" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.4 Sağlıklı beslenme kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Sağlıklı Beslenme anahtar kavramına ilişkin 56 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: ‘*Bireyin makro ve mikro besinleri düzenli ve dengeli bir şekilde alması*’ ve ‘*karbonhidrat, protein, yağ, vitamin ve minerallerin gerekli ölçülerde günlük alınması*’. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 54 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: ‘*Vücudumuzun ihtiyaç duyduğu besinleri düzenli bir şekilde almak*’ ve ‘*Dengeli, düzenli ve yeteli beslenme*’ şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle "Sağlıklı Beslenme" kavramına ilişkin cümlelerinde “besin, dengeli beslenme, yeterli beslenme” gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanlışlığı içeren cümle sayısı 2’dir. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: ‘*Her şeyin başı sağlık*’, ‘*Bugün hamburger yedim*’ cümleleridir. Son olarak 106 öğrenci "Sağlıklı Beslenme" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.5 Sağlıklı hayat kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Sağlıklı Hayat anahtar kavramına ilişkin 35 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir; ‘*Bireyin kendisini fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak sağlıklı hissetmesi*’ ve ‘*Fiziksel ve psikolojik olarak iyi olma hali*’. Bilimsel içerik barındıran cümleler genellikle özel ve teknik olmayan, daha yaygın bilinen bilgi türlerini içermektedir. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 48 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: ‘*Mutluluk ve huzur adına yaptığımız alışkanlıklar*’ ve ‘*Vücut sağlığı için yapılan beslenme, spor vb. aktivitelerin bir ömür devam ettirilmesi*’ şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle " Sağlıklı Hayat" kavramına ilişkin cümlelerinde “fiziksel sağlık, psikolojik sağlık, vücut sağlığı” gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanlışlığı içeren cümle sayısı 2’dir. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: ‘*Futbolcular sağlıklıdır.*’, ‘*Öncelik sağlık*’ cümleleridir. Son olarak 133 öğrenci " Sağlıklı Hayatı" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.6 Serbest zaman kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Serbest Zaman anahtar kavramına ilişkin 26 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: ‘*Zaruri ihtiyaçlar dışında kalan boş zaman*’, ve ‘*Temel ihtiyaçlar dışındaki boş zaman*’. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 25 cümle yazılmıştır. Bu yazılan

cümlelerden bazıları şu şekildedir; *“Boş vakte denir.”*, *“Bilgisayar oyunu oynamak”*, *“Gezmek, Alışveriş yapmak gibi aktiviteler”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle "Serbest Zaman" kavramına ilişkin cümlelerinde *“Boş zaman, eğlence”* gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren cümle sayısı 13'tür. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: *‘Uyku, yemek yeme, gezme gibi aktiviteleri barındıran zaman’* cümleleridir. Son olarak 154 öğrenci "Serbest Zaman" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.7 Spor dalı kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Spor Dalı anahtar kavramına ilişkin 24 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Belirli kurallar içerisinde yapılan, manevi ve maddi olarak kazanç elde edilebilen, branşlara göre belirli özellikler barındıran, yarışma ve müsabakaların düzenlendiği etkinlikler”*, *“Belirli kurallar ve uygulamalar şeklinde yapılan aktiviteler”* ve *“Toplu ya da topsuz, bireysel ya da grupta yapılan rekabet ve eğlence içeren etkinlikler”*. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 70 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: *“eğlence amacıyla yapılan aktiviteler”* ve *“futbol, basketbol, tenis birer spor dalıdır”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle "Spor Dalı" kavramına ilişkin cümlelerinde *“kural, eğlence, rekabet”* gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren bir cümleye rastlanmamıştır. Son olarak 124 öğrenci "Spor Dalı" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.8 Spor organizasyonu kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Spor Organizasyonu anahtar kavramına ilişkin 32 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Belirli aralıklarla ve kurallı bir şekilde düzenlenen içerisinde sponsor, reklam ve madalya gibi unsurları bulunduran geniş çaplı organizasyonlardır”* ve *“Belirli spor dalındaki sporcuların yarıştığı ortam”*. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 25 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir; *“Eğlence ve yarışma amaçlı düzenlenen etkinlikler”*. Kavram yanılgısı içeren cümle sayısı 5'tir. Bu kategoride verilen cümle örnekleri: *‘Devletlerin düzenlemiş olduğu etkinlikler’* gibi cümlelerdir. Son olarak 156 öğrenci "Spor Organizasyonu" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.9 Tören ve kutlama kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Tören ve Kutlama anahtar kavramına ilişkin 42 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan örnek cümle şu şekildedir: *“Önemli günleri veya kişileri anma amacıyla yapılan organizasyonlar”*. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 44 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: *“Milli bayramlar bizim değerimizdir”* ve *“Atatürk’ü ve zaferlerimizi anma amacıyla yapılan etkinlikler”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Öğrenciler genellikle " Tören ve Kutlama " kavramına ilişkin cümlelerinde “Anma, Milli” gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren bir cümleye rastlanmamıştır. Son olarak 132 öğrenci " Tören ve Kutlama " anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.10 Adil oyun (fair-play) kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramına ilişkin 38 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Sporcuların erdemli, dürüst ve centilmence müsabakanın kurallarına uygun sporunu icra etmesi”* ve *“Sporcuların, taraftarların ve hakemlerin rakibe ve diğer sporculara karşı sportmence ve centilmence davranışları”*. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 49 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: *“Kurallara uyarak oynanan oyun”* ve *“Rakibe saygı duyarım”*. Öğrenciler genellikle "Adil Oyun (Fair-Play)" kavramına ilişkin cümlelerinde “Adalet, Centilmence oyun, Rakip” gibi ifadeler kullanmışlardır. Kavram yanılgısı içeren cümle sayısı 9’dur. Bu kategoride verilen cümle örneği: *“Galibiyet için verilen mücadele”* gibi cümlelerdir. Son olarak 122 öğrenci "Adil Oyun (Fair-Play)" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

4.3.11 Geleneksel Türk sporu kavramına yönelik oluşturulan cümleler

Geleneksel Türk Sporuna anahtar kavramına ilişkin 31 tane bilimsel bilgi içeren cümle yazılmıştır. Bu kavramla alakalı olarak yazılan bazı cümleler şu şekildedir: *“Türklerin geçmiş dönemlerden beri oynadığı kültürüne has oyunlar, sporlar”*, *“Geçmişten günümüze değin varlığını koruyan içerisinde kültürümüze dair örf, adet ve gelenekleri barındıran milli sporlarımız”*. Bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 38 cümle yazılmıştır. Bu yazılan cümlelerden bazıları şu şekildedir: *“Atalarımızın eskiden yapmış olduğu sporlar”*, *“Atatürk’ü ve zaferlerimiz anma amacıyla yapılan etkinlikler”* ve *“Güreş müsabakaları ve okçuluk müsabakaları milli sporlarımızdandır”* şeklinde cümleler kurmuşlardır. Kavram yanılgısı içeren bir cümleye rastlanmamıştır.

Son olarak 149 öğrenci "Geleneksel Türk Sporı" anahtar kavramıyla ilgili bir cümle oluşturmamıştır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayanarak ulaşılan sonuçlar açıklanmış, ilgili literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırılarak tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Anahtar kavramlar arasındaki ilişkililik katsayısına bakıldığında “Serbest Hareket” anahtar kavramının en fazla “Ritmik Hareket” anahtar kavramıyla ilişki içerisinde olduğu görülmektedir. Serbest hareketler ve ritmik hareketler içerisindeki ortak hareket formlarının öğrencilerin bu kelimeler hakkındaki bilişsel algılarının benzer olmasına yol açmış olabilir. Dolayısıyla her iki anahtar kavrama yönelik ortak cevap kelimelerin sayısı artmıştır. Bu durum iki anahtar kavram arasındaki ilişkiyi arttırmıştır.

Serbest hareket kavramına yönelik toplamda 1106 cevap kavram üretilmiştir. Verilen cevap kavramlara bakıldığında en fazla üretilen cevap kavram “Yürüme” olmuştur. Bunun yanı sıra Serbest Hareket anahtar kavramı “Koşma”, “Zıplama”, “Sıçrama” ve “Isınma” gibi kavramlarla yüksek düzeyde ilişkilendirildiği görülmektedir.

Serbest Hareket kavramına yönelik yazılan cümle örneklerine bakıldığında bilimsel bilgi içeren cümle sayısı 55, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren cümle sayısı 64, toplamda oluşturulan cümle sayısı 119’dur. Ayrıca en fazla örnek cümle kurulan anahtar kavram olmuştur. Öğrencilerin Serbest Hareket anahtar kavramına yönelik kavram yanılgılarına da sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak ilişkililik katsayı tablosuna, cevap kavramların frekanslarına göre oluşturulan kavram haritalarına ve verilen cümle örneklerine bakıldığında öğrencilerin serbest hareket anahtar kavramlarına yönelik bilişsel algıları genellikle beden eğitimi öğretmeninin derste uyguladığı etkinlikler ve derste uygulanan kazanımlar çerçevesinde şekillendiği görülmektedir.

Ritmik hareket anahtar kavramın ilişkililik katsayısının en fazla olduğu kavram “Serbest Hareket” olmuştur. Ritmik hareket kavramına yönelik toplamda 1187 cevap üretilmiştir. “Dans” kavramı en fazla kullanılan cevap kavramı olmuştur. Ritmik hareket kavramı öğrenciler tarafından “Düzen”, “Eşgüdüm”, “Halk Oyunları” ve “Uyum” kavramlarıyla ilişkilendirildiği gözlemlenmiştir.

Bu kavramla ilgili yazılan örnek cümleler incelendiğinde toplam 82 cümle üretilmiştir. Bilimsel bilgi içeren cümle sayısı 55, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren cümle sayısı 64, kavram yanlışlığı içeren cümle sayısı ise 3'tür. İlişkililik katsayısı tablosuna, kavram haritaları ve üretilen cümlelere bakıldığında ritmik hareket kavramı daha çok ritim, dans, uyum gibi ifadelerle ilişkilendirilmiş bilişsel algıları beden eğitimi dersindeki eşgüdüm içeren hareketler üzerine şekillenmiştir.

Oyun anahtar kavramının ilişkililik katsayısına bakıldığında en yüksek ilişkiyi “Adil Oyun (Fair-Play)” kavramıyla kurduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin fair-play içerisindeki unsurları oyunla özdeşleştirmeleri bu kavrama yönelik kazanımları benimsemiş olduğunun göstergesidir. Ayrıca adil oyun (fair-play) ile oyun arasındaki yüksek düzeydeki ilişki öğrencilerin bilişsel algılarında oyun kavramının adil oyun kavramı üzerine şekillendiğinin göstergesidir. Dolayısıyla adil oyun (fair-play) kavramıyla ilgili kazanımların öğrencilere olması gereken seviyede kazandırıldığı öne sürülebilir.

Oyun kavramına yönelik toplamda 1339 cevap kavram üretilmiş ve en fazla kelime üretilen anahtar kavram olmuştur. Frekans tablosuna bakıldığında en fazla verilen cevap kavram “Eğlence” cevabı olmuştur. Bunun yanı sıra öğrencilerin oyun kavramı ile “Kural”, “Galibiyet”, “Strateji” ve “Rekabet” gibi kavramları ilişkilendirdiği tespit edilmiştir. McLane (2003)'in öğretmenlerle yürüttüğü çalışmada, öğretmenlerden oyunun özelliklerini tanımlamaları istenmiştir. Bu tanımlamalar arasında oyunun eğlendirici, çocuğun özgür hissettiği ve keyif verici bir aktivite olduğu sonucuna ulaşılmış olup bu çalışma benzer sonuçlar ortaya koymaktadır. Çakaroğlu ve Ömür (2020) tarafından yapılan çalışmada Çocuk Gelişimi Programı öğrencilerinin “Oyun” kavramına ilişkin algılarını belirlemek amacıyla içerik analizi çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin oyun hakkındaki düşüncelerini ve oyuna verdikleri anlamlar değerlendirilmiştir. Sonuç olarak oyunun yaşamı yansıtan, ihtiyaç duyulan ve mutluluk veren bir etkinlik olarak algılandığı belirlenmiştir.

Ayrıca yazılan cümle örnekleri incelendiğinde oyun anahtar kavramına yönelik bilimsel bilgi içeren 41, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 42, ve kavram yanlışlığı içeren 10 cümle örneği yazıldığı tespit edilmiştir. Cümle örnekleri ve kavram haritası incelendiğinde oyun kavramının öğrencilerde eğlence içeren kelime ve

cümlelerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu da oyunun öğrencilerin bilişsel algılarında haz veren ve eğlenmek amacıyla yapılan bir aktivite olduğunun göstergesidir. Bunun yanı sıra oyun ile ilişkilendirilen çocuk, saklambaç, körebe gibi bazı kavramların öğrencilerin bu kavrama yönelik bilişsel algılarının erken yaşlardan izler taşıdığını veya oyun kavramının çocuklarla özdeşleştirdiklerinin bir göstergesi olabilir. Groos (1901)’a göre, oyun, bireylerin yetişkin yaşamına hazırlanmak için gerekli beceri ve bilgileri kazanmalarını sağlamaktadır. Oyun, çocukların sosyal, fiziksel ve bilişsel yeteneklerini geliştirerek gelecekteki zorluklara hazırlanmalarına yardımcı olmaktadır. Spencer (1873)’in ortaya koyduğu bedenin doğal enerji fazlasını dışa vurma kuramına göre, oyun, insanların ve hayvanların biriken enerjilerini serbest bırakarak mutluluk ve tatmin sağlamaktadır. Bu süreç, fiziksel ve zihinsel sağlığı destekler ve oyunun doğal bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Gözel ve Gündoğdu (2021) ilkokul, ortaokul ve lise son sınıflarından iki yüzer toplamda 600 öğrencinin oyun kavramına ilişkin algılarını ve görüşlerini metaforlar aracılığıyla incelemiştir. İlkokul son sınıf öğrencileri genellikle oyunu 'eğlence, arkadaşlık, kitap ve saklambaç' gibi metaforlarla ifade ederken ortaokul son sınıf öğrencileri 'hayat, eğlence, arkadaşlık, keyifli vakit geçirme' gibi metaforlarla tanımlamıştır. Lise son sınıf öğrencileri ise genellikle 'hayat, eğlence, çocukluk, futbol ve yemek' gibi metaforlar kullanarak oyun kavramını açıklamıştır. Eğlence kavramının her seviyede kullanılması açısından bu çalışma ile benzerlik göstermektedir. Tok (2018) tarafından yapılan metafor çalışmasında ise oyunun rahatlatıcı özelliklere, mutluluk verme yeteneğine, yaşamı yansıtmaya özelliğine ve insanların ihtiyacı olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca oyunun öğrenme aracı olarak kullanılması, hayali unsurlar barındırması, yaşamı öğretme kapasitesi ve iç dünyayı yansıtmaya yeteneği gibi unsurlarla algılanmaktadır. Bu bulgular, oyunun sadece eğlence aracı olmanın ötesinde derin bir anlam taşıdığını ve insan yaşamına önemli bir katkı sağladığını göstermektedir.

Sağlıklı beslenme anahtar kavramının ilişkililik katsayısının en yüksek olduğu anahtar kavram “Sağlıklı Hayat” anahtar kavramı olmuştur ayrıca ilişkililik katsayı tablosundaki en güçlü ilişki de yine bu iki kavram arasındadır. Her iki anahtar kelimeye gelen ortak cevap kelimelerin fazlalığı bu iki kavramın öğrencilerin bilişsel yapılarında güçlü bir şekilde ilişkilendirildiğinin göstergesidir.

Sağlıklı beslenmeye yönelik toplam 1253 cevap yazılmıştır. En çok cevap verilen kelimenin “Protein” olduğu görülmüştür. Sırasıyla yazılan diğer kavramlar “Diyet”, “Vitamin”, “Karbonhidrat”, “Su”, “Sebze” ve “Meyve” kavramlarıdır. Verilen

cevap kavramlar sonrası oluşturulan kavram ağı incelendiğinde öğrencilerin sağlıklı beslenme anahtar kavramına yönelik bilişsel yapılarının temel besin öğeleri ve enerji kaynakları üzerine olduğu görülmektedir. Riquelme (2022) Psikoloji ve tüketici araştırmalarından türetilen teknikler, yaşlı tüketicilerin tatlılara yönelik algılarını incelemek için uygulanmıştır. Kelime ilişkilendirme testi ve sıralama görevi yöntemleri kullanılarak yapılan çalışmada, yaşlı bireylerin tatlı, sağlıklı, ideal ve keyif veren tatlı kavramlarına ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Kelime ilişkilendirme testi ile elde edilen verilerde, duyuşsal özellikler, meyveler, diyet-sağlık terimleri ve süt ürünleri gibi kategoriler öne çıkmıştır. Sıralama görevi metodolojisinde ise, tatlılar bileşimlerine göre sağlıklı ve sağlıklı olmayan olarak sınıflandırılmıştır. Sonuçlar, meyve ve süt bazlı tatlıların sağlıklı ve iştah açıcı alternatifler olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Alpural (2009) tarafından yürütülen çalışma, öğretmenlerin sağlıklı beslenme kavramını algılamalarını ve bu algıyı etkileyen faktörleri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler en çok taze ve doğal besinleri sağlıklı beslenmeyle ilişkilendirirken daha fazla sebze ve meyve tüketmeyi ikinci sırada, denge ve çeşitliliği ise üçüncü sırada algılamaktadır. Sağlıklı beslenme davranışlarını gerçekleştirmede karşılaşılan engeller incelendiğinde zaman yetersizliği birinci sırada yer alırken yoğun yaşam tarzı ikinci sırada, bazı besinlerin kokusunu veya dış görünüşünü beğenmeme ise üçüncü sıradadır. Sarioğlu ve Deveci (2021) fen bilgisi öğretmen adaylarının beslenme kavramıyla ilgili algılarının ölçülmesi amacıyla KİT (Kelime İlişkilendirme Testi) kullanmıştır. Katılımcılara beslenme kelimesinin çağrıştırdığı kelimeler öğretim öncesi ve sonrasında tespit edilmiştir. Öğretim öncesi, en çok ilişkilendirilen kelimeler sağlık ve protein iken öğretim sonrası en çok sağlık kelimesiyle ilişkilendirilmiştir. Beslenme ve sağlık arasındaki ilişki katılımcıların yüksek derecede sağlıklı beslenme arasında bağlantı kurduklarını göstermektedir. Araştırmada öğretim sonrası beslenme ve sağlık ilişkisini destekleyen kelimeler arasında büyüme-gelişme, yaşamsal faaliyet, dengeli beslenme, sebze ve meyve bulunmaktadır. Verilen cevap kavramlar bakımından bu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Bu anahtar kavram için öğrencilerin vermiş oldukları cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 56, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 54 cümleye rastlanmaktadır. Yazılan cümle örneklerine bakıldığında öğrencilerin bilişsel algılarında sağlıklı beslenme kavramının doğru bir şekilde yer edindiği görülmektedir. Kavram yanlışlığı içeren iki cümle örneği tespit edilmiştir. Subaşı (2019) beslenme

eğitiminin amacının bireylerde beslenme bilgi düzeyini artırmak ve bu artışın davranışa yansımalarını gözlemlemek olduğunu belirtmektedir. Verilen beslenme eğitiminin antropometrik ölçümler, beslenme bilgi düzeyi, fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerinde etkili olduğu gözlemlenmiştir. Düzenli olarak sağlıklı beslenme eğitimleri verilmesi, eğitimin etkili ve kalıcı olmasını sağlayacağını öne sürmüştür.

Sağlıklı hayat anahtar kavramını ilişkililik katsayısına bakıldığında en yüksek ilişkiyi “Sağlıklı Beslenme” anahtar kavramıyla kurduğu gözlemlenmektedir. Öğrencilerin sağlıklı bir hayat için sağlıklı beslenmeyi gerektiren öğelerin olması gerektiği algısı ilişkililik katsayısı ve kavram haritalarında açıkça görülmektedir. Bunun yanı sıra sağlıklı hayat kavramı sonraki en güçlü ilişkiyi serbest zaman anahtar kavramıyla kurmuştur. Sağlıklı hayat ve serbest zaman anahtar kavramlarına yönelik ortak cevapların bu denli fazla olması öğrencilerin bilişsel yapılarında sağlıklı hayat için serbest zaman faaliyetlerinin gerekli olduğunun göstergesidir.

Sağlıklı hayat anahtar kavramına yönelik toplamda 919 cevap kavram üretilmiştir. En fazla tekrar cevap ise “Spor” kavramıdır. Öğrencilerin sağlıklı hayat kavramını sporla özdeşleştirmeleri beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı içerisindeki sağlıklı hayatla ilgili kazanımların amacına ulaştığının ispatıdır. Öğrenciler ikinci en fazla cevap olarak sağlıklı hayat kavramını bir diğer anahtar kavram olan “Sağlıklı beslenme” ile eşleştirmiştir. Böylece bu iki kavram arasındaki ilişki bir kez daha gözlenmektedir. Daha sonrasında tekrar eden kelimelerin sıklığına bakıldığında “Egzersiz” ve “Düzenli Uyku” kavramları cevap olarak yazılmıştır. Karaman ve Karakuş (2022) ortaokul öğrencilerinin sağlık kavramına yönelik bilişsel algılarını incelemiştir. Şehirler veya sınıf düzeyi açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmüş, tüm sınıflarda benzer yanıtlar elde edilmiştir. En çok tekrar eden kelime "doktor" olup, bunu "hastane", "aşı" ve "Covid-19" kelimeleri takip etmiştir. Bu durum, öğrencilerin sağlık kavramına yönelik algılarının büyük ölçüde benzer olduğunu göstermektedir.

Bu anahtar kavrama yönelik yazılan cümle örneklerine bakıldığında da bilimsel bilgi içeren 35, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 48 cümle yazıldığı görülmektedir. Yazılan cümle örnekleri incelendiğinde öğrencilerin bu kavrama yönelik bilişsel algıları genelde spor, hareket ve egzersiz gibi beden eğitimi dersinin temel taşları olan öğeler üzerine şekillenmiş ve bu öğeleri içeren cümleler kurulmuştur.

Serbest zaman anahtar kavramı için ilişkililik katsayısı tablosuna bakıldığında en güçlü ilişkiyi “Serbest Hareket” anahtar kavramıyla kurduğu görülmektedir. Her iki kavramın da ilk kelimesinin serbestle başlıyor olması öğrencilerde benzer çağrışımlar yaratarak bu ilişkiyi güçlendiriyor olabilir. Serbest zaman kavramı en zayıf ilişkiyi ise “Spor Organizasyonu” kavramıyla oluşturmuştur.

Bu kavram için toplamda 883 cevap yazılmıştır ve en az cevap üretilen anahtar kavram olmuştur. Bu sonuçla öğrencilerin serbest zaman kavramına yönelik yaratıcılıklarının düşük olduğu söylenebilir. Bu cevaplardan en fazla tekrar eden anahtar kavram “Oyun” cevabıdır. Sonra sırasıyla “Spor”, “Kitap Okuma”, “Dinlenme”, “Boş Zaman” ve “Müzik Dinleme” kavramları cevap olarak yazılan kavramlardır. Özdemir (2018) araştırmasında boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik bilişsel yapıları Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığıyla incelenmiştir. Boş zaman kavramı, genellikle kitap okumak ve dinlenmek gibi sakin ve içe dönük etkinliklerle ilişkilendirilirken rekreasyon kavramı daha dinamik ve dışa dönük etkinliklerle -seyahat etmek, müzik dinlemek ve yürüyüş yapmak gibi- bir bağlantı oluşturmuştur. Kayan Ürgün (2023) çalışmasında "Boş Zaman" anahtar kavramı ile ilişkilendirilen en sık tekrarlanan ilk on kelimenin uyumak, dinlenmek, eğlence, kitap okumak, müzik dinlemek, film izlemek, gezmek, oyun oynamak, dizi izlemek ve spor olduğu belirtmiştir. "Rekreasyon" anahtar kavramı ile ilişkilendirilen en sık tekrarlanan ilk on kelimenin ise eğlence, spor, kitap okumak, aktivite, gezi, oyun, film izlemek, futbol, konser ve yürüyüş olduğu tespit etmiştir. Öğrencilerin kurduğu cümleler de incelemiş olup çoğunlukla duygu ve düşünceleri içeren, bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümlelerin öne çıktığı görülmüştür. Sonuç olarak öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına dair farkındalıkları olduğu ancak bilimsel yeterliliklerinin eksik olduğu gözlemlenmiştir.

Yazılan cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 26, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 25 cümle üretilmiştir. Cümleler incelendiğinde öğrencilerin serbest zaman kavramına yönelik bilişsel düzeylerinin diğer anahtar kavramlara göre daha düşük sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca kavram yanılgısı içeren cümle örneklerine bakıldığında da 13 adet kavram yanılgısı içeren cümle örneği yazılmıştır. Öğrenciler serbest zaman kavramıyla ilgili örnek cümlelerinde hayati ihtiyaçları da bir serbest zaman faaliyeti olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla bu kavrama yönelik bilişsel algı yetersiz düzeyde şekillenmemiştir. Özdemir (2018) çalışmasında incelenen örnek cümlelerde, bazı öğrencilerin boş zaman kavramını reaksiyon kavramıyla karıştırdıkları ve bu nedenle

kavram yanlışlığına düştükleri belirlenmiştir. Diğer bazı öğrenciler ise boş zamanın var olmadığı gibi ifadeler kullanarak kavramları tam olarak algılayamadıklarını ortaya koymuştur. Sonuç olarak öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarını tam anlamıyla kavrayamadığını öne sürmüştür.

Spor dalı kavramı en güçlü ilişkiyi “Oyun” kavramı ile kurmuştur. Oyun ve spor dallarını içinde barındırdığı benzer ögeler ve duygu durumları bu kavramlar arasındaki ilişkiyi öğrencilerin bilişsel yapılarında güçlendirmiştir. Daha sonra sırasıyla “Geleneksel Türk Sporu”, “Spor Organizasyonu” ve “Ritmik Hareket” anahtar kavramları ile güçlü ilişki kurmuştur.

Spor dalı anahtar kavramına yönelik toplamda 1215 cevap yazılmıştır. En fazla tekrar eden kavram ise “Futbol” kavramıdır. Sonra sırasıyla “Voleybol”, “Basketbol”, “Tenis” ve “Hentbol”, verilen cevaplardan bazılarıdır. Cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 24, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 70 cümle, toplamda ise 94 cümle örneği üretilmiştir. Öğrencilerin yazmış oldukları cümle örneklerine bakıldığında öğrenciler spor dalı kavramı için bilimsel bilgi içeren cümleler yerine bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren cümleleri daha çok tercih ettiği gözlemlenmektedir. Spor dalı kavramı için genellikle ülkede popüler olan ve beden eğitimi ve spor derslerinde en çok tercih edilen spor dalları üzerine cümle örnekleri verdikleri ve bilişsel algılarının bunun üzerine şekillendiği görülmektedir. Spor dalı anahtar kavramıyla ilgili kavram yanlışlığına barındıran cümle örneğine rastlanmamıştır.

Spor organizasyonu için ilişkililik katsayı tablosuna bakıldığında en güçlü ilişkiyi “Tören ve Kutlama” kavramı ile kurmuştur. En zayıf ilişkiyi ise “Sağlıklı Beslenme” kavramı ile geliştirmiştir.

Spor organizasyonu kavramı için toplamda 1157 cevap yazılmıştır. En çok yazılan cevap kavram “Olimpiyat” olmuştur. Daha sonra sırasıyla “Uefa”, “Stadyum” ve “Sponsor” kavramları cevap olarak yazılmıştır. Bu kavramlarının öğrencilerin bilişsel yapılarında birbirleriyle ilişkili kavramlar oldukları anlaşılmaktadır.

Cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 32, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 25 cümle örneği yazılmıştır. Bu cümle örneklerine bakıldığında öğrencilerin spor organizasyonu kavramına yönelik bilişsel düzeylerinin yüksek olduğu sonucu çıkartılabilir. Son olarak içerisinde kavram yanlışlığı barındıran cümle örneklerine

bakıldığında da öğrencilerin 5 adet kavram yanılgısı içeren cümle örneği yazdıkları görülmektedir. Ayyıldız (2021) toplumun uluslararası spor organizasyonlarına bakış açısının cinsiyet, eğitim durumu, yaş, refah düzeyi ve spor haberlerini takip etme durumuna göre değişkenlik gösterdiği ve spor haberlerini takip etme durumunun artmasıyla birlikte spor organizasyonlarına olumlu yaklaşma ihtimalinin arttığı öne sürülmüştür.

Tören ve kutlama kavramının ilişkililik katsayısına bakıldığında en güçlü ilişkiyi “Spor Organizasyonu” anahtar kavramıyla kurmuştur.

Tören ve kutlama anahtar kavramı için toplamda 1017 cevap üretilmiştir. En fazla kullanılan cevap kelime “Yirmi Üç Nisan” kavramı olmuştur. Sonrasında sırayla “Anma”, “İstiklal Marşı”, “Bayrak”, “Yirmi Dokuz Ekim” ve “Atatürk” cevapları kullanılmıştır. Cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 32, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 25 cümle ve kavram yanılgısı içeren 1 cümle örneği yazılmıştır. Üretilen cevap kavramlara ve cümle örneklerine bakıldığında öğrencilerin bu kavrama yönelik bilişsel düzeyleri okullarda düzenlenen özel günler ve törenler çerçevesinde şekillenmiştir. Öğrenciler “Tören ve Kutlama” kavramını ilk duyduklarında önemli bir kişiyi veya özel bir günü anma amacıyla yapılan etkinlikler ve bu etkinlikler içerisindeki prosedürlere göre bir bilişsel algı geliştirmişlerdir. Dikkat çeken bir bulgu, araştırma orta öğretim öğrencilerine uygulanmasına rağmen liselerde daha çok kutlanılan "19 Mayıs" kavramının diğer önemli milli bayramlar ve törenlerle karşılaştırıldığında öğrenciler tarafından daha az ön planda tutulmasıdır. "19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı," özellikle gençlik ve spor temalarıyla ilişkilendirilmesine rağmen, öğrencilerin bu kavramı, diğer cevap kavramlara kıyasla bilişsel düzeyde daha az ilişkilendirdikleri görülmüştür. Bunun olası sebeplerinden biri, 19 Mayıs'ın okul etkinliklerinde diğer milli bayramlar kadar merkezi bir yer tutmaması olabilir. Ayrıca, öğrencilerin "19 Mayıs'ı" yalnızca bir Gençlik ve Spor Bayramı olarak algılayıp, bu kavramı anma veya tarihsel bağlamda değerlendirmemeleri de bu duruma yol açmış olabilir. Öteleş (2021) çalışmasında, Sosyal Bilgiler öğretim programındaki önemli bir kavram olan milli bayramlarla ilgili öğretmen adaylarının görüşleri metaforlar aracılığıyla incelenmiş ve adayların milli bayram kavramını zengin, yaratıcı ve çeşitli şekillerde algıladığı, ürettikleri savaş, izin, bayrak, uyku ve kutlama gibi metafor örneklerinden ulaşılmıştır.

Adil oyun (fair-play) kavramının en güçlü ilişki kurduğu anahtar kavram “Oyun” anahtar kavramı olmuştur. Öğrencilerin adil oyun ve oyun kelimelerini güçlü düzeyde ilişkilendirmiş olmaları bu kavrama yönelik kazanımlara ulaşıldığı ve bilişsel yapılarında doğru yer edindiğinin göstergesidir.

Adil oyun (fair-play) kavramına yönelik toplamda 1103 cevap kelime yazılmıştır. En çok yazılan cevap kelime “Centilmenlik” kavramı olmuştur. Sırasıyla en çok yazılan cevap kavramlar “Saygı”, “Hakem”, “Dürüstlük”, “Kural”, “Taraftar” ve “Adalet” kelimeleri olmuştur. Görgüt ve Güzel (2023) çalışmasında, sınıf öğretmenleri fair-play denildiği zaman akla ilk gelen şeyin “spor” kavramı olduğunu ve sporun zarar verici hareketlerden kaçınılarak eğlenceli bir etkinlik olarak görülmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca adil oyun olarak tanımladıkları fair-play kavramının yenilgi, galibiyet veya istenmeyen durumlar karşısında olumlu bir tutumu içerdiğini, zarar görenlere yardım etme ve hakeme karşı dürüst olma gibi değerleri kapsadığını ifade etmektedirler. Bu kavram aynı zamanda engelli bireylere ve rakiplere saygı, anlayış, hoşgörü, eşitlik, paylaşım, kardeşlik ve dostluk gibi davranışları da içermektedir. İnan, Dervent ve Karadağ (2019) spor paydaşlarının "fair-play" kavramını erdem, saygı, nezaket, iyi niyet, dürüstlük, insanlık, ahlak, onur ve hoşgörü gibi değerlerle algıladığını tespit etmiştir. Bu değerler arasında "erdem" ve "saygı" en çok kullanılan kavramlardır. Araştırma, fair-play kavramının genellikle "erdemlilik" ve "erdemli olma" gibi kavramlarla ilişkilendirilmesinin toplumda "erdemli olmak" ile bağlantılı hale gelmesini sağladığını öne sürmektedir.

Adil oyun (fair-play) için yazılan cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 38, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 49 cümle ve kavram yanılgısı içeren 9 cümle örneği üretilmiştir. Öğrencilerin bu anahtar kavrama yönelik vermiş olduğu isabetli cevap kavramlar ve cümle örnekleri adil oyunla (fair-play) ilgili yüksek bilişsel düzeye sahip olduğunun göstergesidir. Koç ve Ekinci (2023) profesyonel futbol takım taraftarlarının fair-play yönelik algılarını incelemiş ve en sık kullandıkları metaforlar centilmenlik, kardeşlik, adalet, dostluk ve insanlık olarak belirlenmiştir. Üretilen metaforlar incelendiğinde, katılımcıların fair-play'i "Bilgeliğin ifadesi olarak fair-play," "insani niteliklerin ifadesi olarak fair-play," "Doğanın bir ifadesi olarak fair play," "Olmazsa olmaz olarak fair-play," "Nesnelerle ilgili olarak fair-play" ve "Rehber olarak fair-play" kavramsal kategorileri altında değerlendirdikleri görülmüştür.

Son anahtar kavram olan “Geleneksel Türk Sporu” kavramının en yüksek ilişki katsayısına sahip olduğu anahtar kavram ise “Spor Dalı” anahtar kavramıdır. Her iki anahtar kavrama gelen cevaplara bakıldığında spor branşlarının her iki kavram içinde kullanılması ve Türklerin yapmış olduğu bazı sporların günümüzde yapılan spor dalları içerisinde popüler bir yere sahip olması öğrencilerin bilişsel algılarında bu ilişkinin güçlü olmasının sebebidir.

Geleneksel Türk sporu anahtar kavramına yönelik toplamda 1105 kelime üretilmiştir. En çok yazılan cevap kavram ise “Cirit” kelimesidir. Bunun yanı sıra sırasıyla en çok verilen cevaplar “Güreş”, “Okçuluk”, “Binicilik”, “Yağlı Güreş” ve “Matrak” kelimeleridir. Verilen cevaplar ve kavram haritalarına bakıldığında öğrencilerin bu anahtar kavrama yönelik bilişsel düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Fakat gökbörü, kızbörü, beyge ve çöğen gibi Orta Asya Türklerinin yapmış olduğu sporların frekans tablosunda ve kavram haritalarında daha alt sıralarda olması öğrencilerin geleneksel Türk sporu kavramını daha çok Selçuklu ve Osmanlı dönemiyle bağdaştırdıkları ve bilişsel yapılarında böyle şekillendirdikleri öne sürülebilir. Öte yandan geleneksel Türk sporuyla ilgili kazanımların tam anlamıyla sunulmaması bu kavramların öğrencilerin bilişsel yapılarında daha güçlü yer edinmemesine yol açmış olabilir.

Geleneksel Türk sporu için yazılan cümle örnekleri incelendiğinde bilimsel bilgi içeren 31, bilimsel olmayan ya da yüzeysel bilgi içeren 38 cümle örneği üretilmiştir. Kavram yanlışlığı içeren cümle örneğine rastlanmamıştır.

Sonuç olarak anahtar kavramların öğrencilerin zihinlerinde yarattığı algıya bakıldığında Serbest Hareket anahtar kavramı, öğrencilerin bilişsel algılarında en çok "Ritmik Hareket" ile ilişkilendirilmiştir. Öğrencilerin serbest hareketleri daha çok "Yürüme", "Koşma", "Zıplama" ve "Isınma" gibi kavramlarla ilişkilendirdiği görülmektedir. Ayrıca, serbest hareket kavramına yönelik yazılan cümle örneklerinde, öğrencilerin bu kavramla ilgili bilimsel bilgi sahibi olduğu ve kavram yanlışlıklarının bulunmadığı tespit edilmiştir. Ritmik Hareket anahtar kavramı da en fazla "Serbest Hareket" ile ilişkilendirilmiştir. Öğrenciler ritmik hareketi daha çok "Dans", "Düzen", "Eşgüdüm" ve "Halk Oyunları" ile bağdaştırmışlardır. Ritmik hareket kavramına yönelik yazılan cümlelerde bilimsel bilgi içeren cümleler çoğunluktadır ve öğrencilerin kavram yanlışlığı çok azdır. Oyun anahtar kavramı, en yüksek ilişkiyi "Adil Oyun (Fair-Play)" ile kurmuştur. Bu ilişki, öğrencilerin oyun ve fair-play kavramlarını birbirleriyle güçlü bir

şekilde ilişkilendirdiklerini göstermektedir. Oyun kavramı en fazla "Eğlence", "Kural", "Galibiyet", "Strateji" ve "Rekabet" ile ilişkilendirilmiştir. Yazılan cümlelerde, öğrencilerin oyun kavramını eğlence ve haz veren bir aktivite olarak algıladıkları görülmektedir. Oyun anahtar kavramı, en çok cevap kelime üretilen ve en çok farklı cevap üretilen anahtar kavram olduğu görülmektedir. Bu sonuçtan çıkarımla oyun kavramı, öğrencilerin zihninde zengin ve güçlü bir bilişsel yapıya sahip olduğu sonucuna ulaşılabilir. Sağlıklı Beslenme anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi "Sağlıklı Hayat" ile kurmuştur. Öğrenciler sağlıklı beslenmeyi daha çok "Protein", "Diyet", "Vitamin", "Karbonhidrat", "Su", "Sebze" ve "Meyve" kavramları ile ilişkilendirmişlerdir. Yazılan cümleler incelendiğinde, öğrencilerin sağlıklı beslenme kavramını doğru bir şekilde algıladıkları ve bu kavrama yönelik güçlü bir bilişsel algıya sahip oldukları söylenebilir. Sağlıklı Hayat anahtar kavramı da en yüksek ilişkiyi "Sağlıklı Beslenme" ile kurmuştur. Öğrencilerin sağlıklı hayatı spor ve egzersiz ile bağdaştırdıkları ve bu kavramların bilişsel yapılarında önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Yazılan cümlelerde, sağlıklı hayat kavramının genellikle spor, hareket ve egzersiz üzerine şekillendiği anlaşılmaktadır. Serbest Zaman anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi "Serbest Hareket" ile kurmuştur. Öğrencilerin serbest zaman kavramına yönelik yaratıcılıklarının düşük olduğu ve bu kavramı daha çok "Oyun", "Spor", "Kitap Okuma", "Dinlenme" ve "Müzik Dinleme" gibi aktivitelerle ilişkilendirdikleri görülmektedir. Yazılan cümlelerde, öğrencilerin serbest zaman kavramını tam olarak algılayamadıkları ve kavram yanılgılarının fazla olduğu tespit edilmiştir. Spor Dalı anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi "Oyun" ile kurmuştur. Öğrenciler spor dalı kavramını en çok "Futbol", "Voleybol", "Basketbol", "Tenis" ve "Hentbol" gibi spor dalları ile ilişkilendirmişlerdir. Yazılan cümlelerde, öğrencilerin spor dalı kavramına yönelik bilişsel algılarının yüksek olduğu ancak genellikle popüler spor dalları üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir. Spor Organizasyonu anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi "Tören ve Kutlama" ile kurmuştur. Öğrenciler spor organizasyonlarını daha çok "Olimpiyat", "UEFA", "Stadyum" ve "Sponsor" kavramları ile ilişkilendirmişlerdir. Yazılan cümlelerde, öğrencilerin spor organizasyonu kavramına yönelik bilişsel düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Tören ve Kutlama anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi "Spor Organizasyonu" ile kurmuştur. Öğrenciler tören ve kutlamaları daha çok "23 Nisan", "Anma", "İstiklal Marşı", "Bayrak" ve "29 Ekim" kavramları ile ilişkilendirmişlerdir. Yazılan cümlelerde, öğrencilerin tören ve kutlama kavramını, okullarda düzenlenen özel günler ve bu günlerde kullanılan öğeler çerçevesinde algıladıkları anlaşılmaktadır. Adil Oyun (Fair-Play) anahtar kavramı, en güçlü ilişkiyi

"Oyun" ile kurmuştur. Öğrenciler adil oyun ve oyun kavramlarını güçlü bir şekilde ilişkilendirmişlerdir ve bu kavrama yönelik kazanımların amacına ulaştığı görülmektedir. Geleneksel Türk sporu anahtar kavramı, genellikle cirit, güreş, okçuluk gibi sporları özdeşleştirilmiş en güçlü ilişkiyi ise "Spor Dalı" anahtar kavramıyla kurmuştur. Öğrencilerin bu kavrama yönelik bilişsel algılarının isabetli olduğu ve kavram yanlışlarının olmadığına verilen cevap kelimelerden ve anahtar kavramlardan ulaşılmaktadır. Fakat en az cevap kelime ve en az farklı cevap kelime üretilen kavramın bu anahtar kavram olması, Geleneksel Türk sporu kavramının öğrencilerin bilişsel algılarında yetersiz ve eksik kaldığının göstergesidir.

Spor lisesi ve diğer liseler arasında Serbest hareket, Ritmik hareket, Oyun, Tören ve kutlama ve Geleneksel Türk sporu anahtar kelimelerinde en fazla verilen cevap kavram bakımından farklılaşma mevcuttur. Sağlıklı hayat, Sağlıklı beslenme, Serbest zaman, Spor dalı, Spor Organizasyonu ve Adil oyun (fair-play) anahtar kavramlarında bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Spor liselerinde kullanılan müfredatın farklılığı ve beden eğitimi ve spor derslerinin yoğunluğu bu farklılaşmaya sebep olduğu düşünülmektedir.

Son olarak en yüksek ilişki değeri "Sağlıklı Hayat ile Sağlıklı Beslenme" arasında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin, sağlıklı bir yaşam tarzının temel unsurlarının başında sağlıklı beslenmenin geldiğini bilmesi, bu iki kavram arasındaki güçlü ilişkiyi zihinlerinde bağdaştırdıklarının göstergesidir. Beslenme alışkanlıklarının sağlık üzerindeki etkisi açısından bu ilişki önemlidir. Öte yandan, "Sağlıklı Beslenme ile Spor Dalı" arasındaki ilişkinin en düşük ilişki değeri olması, beslenme ile sporun arasındaki ilişkinin karmaşıklığını ve bu konudaki bilişsel ilişkinin oluşturulamadığının göstergesidir.

5.2.Öneriler

1. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımları içerisinde yer alan kavramlar üzerinde daha fazla durulabilir.
2. Bu kavramların öğrenimi ve bu kavramlara yönelik bilişsel algıyı güçlendirmek için ilkokuldan itibaren beden eğitimi derslerine beden eğitimi öğretmenlerinin girmesi sağlanabilir.
3. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının kavramlara yönelik bilgi, beceri ve tutumlarının oluşma sürecinde aile, cinsiyet ve sosyal yapıları gibi değişkenlerin ne derece etki ettiği konusunda çalışmalar yapılabilir.
4. Öğrencilerin bu kavramlara yönelik kavram yanlışlarını tespit etmek amacıyla diğer alternatif yöntemler ve ölçme araçları kullanılabilir.
5. Mevcut kavramlara yönelik farklı gruplara KİT (Kelime İlişkilendirme Testi) uygulanabilir. Oluşabilecek kavram yanlışları ve öğrencilerin bilişsel haritaları karşılaştırmalı şekilde incelenebilir ve sebepleri üzerinde durulabilir.
6. Beden eğitimi öğretmenleri var olan kavramların öğrenimini gözlemlemek amacıyla öğrencilere ön test, son test çalışmaları uygulayabilir.
7. Ülkemizdeki ve yurt dışındaki beden eğitimi dersine yönelik ortak kavramlar tespit edilerek her iki öğrenci grubunun bilişsel düzeyleri ve bu kavramlara yönelik kavram yanlışları ortaya çıkartılıp karşılaştırılabilir ve sebepleri üzerinde durulabilir.
8. Beden eğitimi ve spor derslerinde "bedensel okuryazarlık" kavramı ön plana çıkarılabilir. Öğrencilerin bu derste kazandıkları kazanımları, bedensel okuryazarlık bağlamında değerlendirilerek, fiziksel etkinliklere yönelik bilgi, beceri, tutum ve motivasyonları güçlendirilebilir. Bu doğrultuda, öğretim programlarına bedensel okuryazarlık odaklı etkinlikler ve değerlendirme kriterleri eklenebilir. Ayrıca, bedensel okuryazarlığın öğrencilerin bilişsel algıları üzerindeki etkisini incelemek amacıyla kelime ilişkilendirme testi (KİT) gibi alternatif ölçme araçları kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Acar, Ş. & Özver, M. (2017). Bir İstanbul okçuluk nizamnamesi. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, XVIII(2), 24-58.
- Açıkgöz, F. N. (2019). *Beşinci Sınıf öğrencilerinin yıkıcı doğa olaylarına ilişkin algılarının kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılarak incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi.
- Akın, Y. (2004). *Gülbüz ve yavuz evlatlar, erken Cumhuriyet'te beden terbiyesi ve spor*, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Akkurt, M. (2020). *Antik çağ uygarlıklarında sporun görünümü, uygulama nedenleri ve fonksiyonları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Akkurt, M., & Şinofoğlu, T. (2020). Rönesans'tan Aydınlanma'ya bedenin eğitimi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 14-30.
- Aksoy, E., & Kılıç, F. (2023). Temel eğitimi tamamlayan öğrencilerin, Atatürk ilkelerine yönelik bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi (KİT) aracılığı ile belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 300-325
- Akkutay, Ü. (1984). *Enderun mektebi* (No. 4). Gazi Üniversitesi.
- Alpman, C. (1972). *Eğitimin bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyunca gelişimi*. Millî Eğitim Basımevi.
- Alpural, N. S. (2009). *Sağlıklı beslenme kavramı ve öğretmenlerin algısı üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aracı, H., (2001). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Ardahan, F., & Lapa, T. Y. (2010). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tatmin düzeylerinin cinsiyete ve gelire göre incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 129-136.
- Arslan, S. (2010). *Yetişkin kent halkının belediyelerin serbest zaman eğitimi ile rekreasyon etkinliklerinin sunumuna ve yaşam kalitesine etkisine ilişkin görüşleri (Ankara büyükşehir belediyesi örneği)* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Atabeyoğlu, C. (1985). *Tanzimat'tan cumhuriyete Türkiye ansiklopedisi*, (Spor, 6. Cilt), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aydın, E., Temel, A., & Kangalgil, M. (2022). Geçmişten günümüze ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının incelenmesi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 5(1), 99-117.

- Ayyıldız, E. (2021). Toplumun uluslararası spor organizasyonlarına bakış açısının incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 630-641.
- Azizbaev, S., Türkmen, L., & İmamoğlu, O. (2021). Mezopotamya'da spor ve "Gilgamiş Destanı"ndaki güreş üzerine düşünceler. *X Эл аралык түрк элдеринин салттуу спорттуку оюндары симпозиуму*, 204.
- Bahar, M., & Özatlı, N. S. (2003). Kelime iletişim test yöntemi ile lise 1. sınıf öğrencilerinin canlıların temel bileşenleri konusundaki bilişsel yapılarının araştırılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 75-85.
- Bahar, M., Johnstone, A. H., & Sutcliffe, R. G. (1999). Investigation of student's cognitive structure in elementary genetics through word association tests. *Journal of Biological Education*, 33(3), 134-141.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S., & Bıçak, B. (2015). *Geleneksel-tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri öğretmen el kitabı*. Pegem.
- Balbağ, M. Z. (2018). Fen bilgisi öğretmen adaylarının hız ve sürat kavramlarına ilişkin bilişsel yapıları: kelime ilişkilendirme testi (kit) uygulaması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* (33), 38-47. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.1875>
- Balcı, M. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ilk türk devletleri hakkındaki algılarının kelime ilişkilendirme testi (kit) aracılığıyla belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Basım, N. & Metin A. (2009), *Spor yönetimi*. Detay Yayıncılık.
- Baskıcı, M. (1998). Evcilleştirme tarihine kısa bir bakış. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 53(01).
- Baysal, A. (1998). Sağlıklı beslenme: Uzmanların önerisi tüketicinin algılaması. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 27(2), 1-4.
- Belli, O., Çakmaklı, Ö. D. & Gültekin, T. (2012). Urartu uygarlığında spor. İçinde İ. Yıldırım ve T. Gültekin (Eds.), *Anadolu uygarlıklarında spor* (s. 54-69). Ankara: Spor Yayınevi.
- Benibil, O. (2019). *Matematik öğretmen adaylarının olasılık ve istatistik kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi ile incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Bidlack, W. R. (1996). Interrelationships of food, nutrition, diet and health: the national association of state universities and land grant colleges white paper. *Journal of the American College of Nutrition*, 15(5), 422-433.
- Bilge, N. (1989) *Türkiye' de beden eğitimi öğretmenin yetiştirilmesi*. Kültür Bakanlığı Yayın No: 1095, Ankara.

- Bostan N. (2013). *Hemşirelerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını etkileyen faktörler*. (Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bucher, A. C. (1983). *Foundations of physical education & sport*. London: The C.V. Mosby Company, 13.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. Kılıç, A., Özcan, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (26. Baskı). Pegem Akademi.
- Chandler, T., Vamplew, W., & Cronin, M. (2007). *Sport and physical education: The key concepts*. Routledge.166
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Selçuk Beşir Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Crowther, N. B. (2007). *Sport in ancient times*. USA: Praeger
- Çakaroğlu, D. ve Ömür, E. H. (2020). Oyun kavramına ilişkin algının metafor yoluyla belirlenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 155-164.
- Çumralıgil, B. (1999). *Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun 700. yılı münasebetiyle "Osmanlıda spor" sempozyumu*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Çutuk, S., & Zengin, E. (2006). Pergamon (Bergama) medeniyetinde beden eğitimi ve spor kültürü ve yönetim stratejilerinin incelenmesi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 1 (1), 1-9.
- Deveci, H., Köse, T. Ç., & Bayır, Ö. G. (2014). Öğretmen adaylarının sosyal bilimler ve sosyal bilgiler kavramlarına ilişkin bilişsel yapıları: kelime ilişkilendirme testi uygulaması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 101-124.
- Dever, A., & İslam, A. (2015). Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında okullardaki beden eğitimi derslerine sistematik bir bakış. *International Journal of Social Science*, XXXII(3),
- Doğan E. (2020). Dünyanın en eski sporları üzerine düşünceler. İ. Kayantaş, M. Söyler (Edt.), *Sporda akademik yaklaşımlar* – 6 (ss. 23-37). Gece Kitaplığı.
- Ekici, G., & Kurt, H. (2014). Öğretmen adaylarının “aids” kavramı konusundaki bilişsel yapıları: bağımsız kelime ilişkilendirme testi örneği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 183(183), 267-306. <https://doi.org/10.20296/tsad.52345>
- Ercan, F., Taşdere, A., & Ercan, N. (2010). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla bilişsel yapının ve kavramsal değişimin gözlenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7(2), 136- 154.

- Eren, F. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin bilişim teknolojileri algılarının kelime ilişkilendirme testi kullanılarak incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Fancett, V. S. (1971). How concept develop? B. K. Beyer, & A. N. Penna içinde, *Concepts in the Social Studies* (s. 82). Washington: National Council For The Social Studies.
- Fişek, K. (1998). *100 soruda türkiye spor tarihi*. Gerçek Yayınevi.
- Garskof, B. E., & Houston, J. P. (1963). Measurement of verbal relatedness: An idiographic approach. *Psychological review*, 70(3), 277.
- Gök, Y., & Balcı, V. (2012). Spor organizasyonlarının maliyet boyutunun risk yönetimi açısından değerlendirilmesi. *Ege akademik bakış*, 12(Özel), 61-69.
- Gökçe, B., Işık, K., Değirmencioğlu, H. (2013). The mechanics of ancient egyptian chariots. In A. J. Veldmeijer & S. Ikram (Eds.), *Chasing chariots: proceedings of the first international chariot conference* (pp. 107-129). Oxbow Books.
- Görgüt, İ., & Güzel, C. (2023). Sınıf öğretmenlerinin fair play kavramına ilişkin görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(2), 112-129. <https://doi.org/10.33689/Spormetre.1232070>
- Gözel, Ü., & Gundogdu, K. (2021). Öğrencilerin oyun kavramına yönelik metaforik algıları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 11(1), 135-158.
- Groos, K. (1901). *The play of the man*. London: Heinemann
- Güven, Ö. (2000). Osmanlı spor geleneğinde spor ahlakı ve sporda kural ihlallerine karşı alınan yasal önlemler. *Türk Yurdu*, 20(149).
- Güven Ö., (1992) Türkler’de spor kültürü. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Güven, Ö. (1996). Türkiye’de cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 70-82.
- Harari, Y. N. (2015). *Sapiens: en kort historik över mänskligheten*. Natur & Kultur.
- Heywood, A. (2018). *Siyasetin ve uluslararası ilişkilerin temel kavramları*. Ankara: BB101
- Huizinga, J. (1955) *Homo ludens: a study of the play element in culture*. Boston: The Beacon Press.
- Işıkgöz, M. E. (2021). Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, 1(6), 71-84.

Işıklı, M., Taşdere, A., & Göz, N. L. (2011). Kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla öğretmen adaylarının atatürk ilkelerine yönelik bilişsel yapılarının incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72.

İkizler, H. C. (2002). *Sporda Sosyal Bilimler*. İstanbul: Alfa Yayınları. s. 62.

İlyas, S., & Yıldız, M. (2021). Antik dönemde uzakdoğu'dan Yunan'a spor. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları*, 21(2), 79-101.

İmamoğlu, G., & Koca, F. (2018). Eski çağ mısırda boks, güreş ve eskrim ile ilgili figürler üzerine yorumlar. *Journal of International Social Research*, 11(59).

İnan, M., Dervent, F., & Karadağ, B. (2019). Spor paydaşlarının fairplay kavramına ilişkin metaforik algıları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(2), 85-95. <https://doi.org/10.17644/sbd.339141>

İrtem, S. Kani (1939) *Türk kemaneşleri*, Ülkü Basımevi.

Johnson, A. P. (2015). *Eylem araştırması el kitabı*. (Çev. Yıldız Uzun, Meltem ÖztenAnay). Ankara: Anı Yayıncılık.

Kale, R. Erşen, E. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Ankara; Nobel Yayın Dağıtım.

Karahüseyinoğlu, M. F. (2008). Geleneksel Türk sporlarındaki modern spor yansımaları. *Sport Sciences*, 3(3), 130-137.

Karaman, A. (1995) *Osmanlı Devleti'nde spor*, Kültür Bakanlığı Yayınları: Ankara.

Karaman, B., & Karakuş, U. (2022). Investigation of secondary school students' perceptions on the concept of health through the word association test. *Participatory Educational Research*, 9(4), 231-249. <https://doi.org/10.17275/per.22.88.9.4>

Karakuş, U. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının doğal afet kavramlarına ilişkin algılarının kelime ilişkilendirme testi aracılığıyla incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(3), 735-751.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar-ilkeler-teknikler*. Nobel.

Karauğuz, G. (2004). *Hititlerde at: Seyis Kikkuli'nin kitabı*. Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Kayan Ürgün, G. (2023). Turizm fakültesi öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik bilişsel yapıların incelenmesi. *Karadeniz Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-16.

Keser, S., (2017). *Matematik öğretmen adaylarının trigonometri kavramına ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Koca F. & İmamoğlu O. (2021). *Antik Mezopotamya 'da spor*. Y. Tükel, D. Atılğan (Edt.), *Spor ve bilim* 6 (ss.175-197). Gece Kitaplığı.

Koca, F., & Yazıcı, Y. (2023) 1. bölüm Akad, Babil, Asur ve Hititlerde bazı yazıt ve figürlere göre spor aktiviteleri. *Spor Bilimlerinde Akademik Değerlendirmeler-2*, 5.

Koç, Y., & Ekinci, H. B. (2023). Profesyonel futbol takım taraftarlarının fair playe yönelik algılarının metaforik analizi. *Research in Sport Education and Sciences*, 25(4), 82-88. <https://doi.org/10.5152/JPESS.2023.23097>

Korkmaz, S. (2017). *Eski Mısır'da spor*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kurt, T., Han, A. (Ed.). (2015). *Türk spor tarihi*. Ankara: Devlet Kitapları.

Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575

Lombardo, M.P. (2012). *On the evolution of sport*. *Evolutionary psychology*, 10:(1), 1-28.

Luborsky, M. R., & Rubinstein, R. L. (1995). *Sampling in qualitative research: rationale, issues, and methods*. *Journal of Aging Research*, 17 (1), 89-113.

Lumpkin, A. (2016). *Introduction to physical education, exercise science, and sport*. McGraw-Hill.

Maalej, M., & Zghal, F. (2020). Sport and physical education in ancient georgia. *Current Issues of Medicine and Management*, 1(19), 1-10.

Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev.Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.

McLane, J. (2003). *'Does not.' 'Does, too.'* *Thinking about play in the early childhood classroom*. Chicago, Illinois: Herr Research Center, Erikson Institute. Erişim adresi: <https://www.erikson.edu/research/thinking-about-play-in-the-early-childhood-classroom/>

Mechikoff, A. & Estes, S. (1998). *A history and Philosophy of Sport and Physical Education: From the ancient civilization to the modern world*. (2nd edn). Boston: WCB/McGraw-Hill

Mechikoff, R. (2009). *A history of philosophy of sport and physical education: From ancient civilization to the modern world*. New York: McGraw-Hill.

- Millî Eğitim Bakanlığı. (2021). *Ortaöğretim beden eğitimi dersi (9, 10, 11, 12. sınıflar) öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi (9-11. sınıf) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). TC. Millî eğitim bakanlığı tebliğler dergisi. *Cilt, 81*, 76198665-115. Morpa Spor Ansiklopedisi (2005). İstanbul: Morpa Yayınları
- Müftüler, M., & Arıtan, C. K. (2020). Yenilenen beden eğitimi ve spor öğretimi programlarının uluslararası politikalar kapsamında analizi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 159-176.
- Naspe (2004). *National association for sport and physical education*. Oregon State University.
- Nergiz, H. (2022). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının madde kavramı ile ilgili bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi, çizme-yazma tekniği ve kavram haritaları ile belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Antalya.
- Onwuegbuzie, A. J., & Leech, N.L. (2007). *A Call for qualitative power analyses*. *Quality & Quantity*, 41, 105-121. Pawson, R., Boaz, A., Grayson, L., Long, A. & Barnes, C. (2003). Types and quality of social care knowledge. Stage two: towards the quality assessment of social care knowledge. ESRC UK Centre for Evidence Based Policy and Practice: Working Paper 18, Erişim: 01.06.2024. <https://www.kcl.ac.uk/sspp/departments/politiceconomy/research/cep/pubs/papers/assets/wp18.pdf>
- Osborne, R., Belmont, R. S., Peixoto, R. P., Azevedo, I.O.S. & Carvalho Junior, A. F. P. (2016). Obstacles for physical education teachers in public schools: an unsustainable situation. *Motriz: rev. educ. fis*, 22(4), 310-318.
- Özdemir, M. A. (2018). Turizm öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik bilişsel yaklaşımı: Kelime ilişkilendirme testi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4(1), 219-236.
- Özçakır, S. (2016). 100 yıl öncesinde türkiye’de beden eğitimi öğretimi ve günümüzdeki yansımaları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 26(1), 18-25. <https://doi.org/10.17644/Sbd.237570>
- Özkartal, T. C., & Bozyiğit, R. (2021). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin yeryüzü şekillerine yönelik algılarının kelime ilişkilendirme testi (kit) aracılığıyla incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 51-63
- Pehlivan, Z., & Konukman, F. (2004). Fair-play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53.

- Riquelme, N., Robert, P., & Arancibia, C. (2022). Understanding older people perceptions about desserts using word association and sorting task methodologies. *Food Quality and Preference*, 96, 104423.
- Ross, T. P., Calhoun, E., Cox, T., Wenner, C., Kono, W., & Pleasant, M. (2007). The reliability and validity of qualitative scores for the controlled oral word association test. *Archives of Clinical Neuropsychology*, 22(4), 475-488.
- Sarıalp, R. (1990). *Spor kültür felsefe ilişkisi*. Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyumu. 15-16 Mart 1990 Ankara.
- Sarıoğlu, A. B., & Deveci, B. (2021). Öğretmen adaylarının beslenme ile ilgili bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi ile belirlenmesi (determining the cognitive structure of teacher candidates related to nutrition through the word association test). *Journal Of Tourism & Gastronomy Studies*, 9(4), 3003-3017.
- Sarıoğlu E., (2024). *Lise öğrencilerinin 10. sınıf coğrafya dersi dış kuvvetler konusundaki bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi ve çizme-yazma tekniği ile belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Savaş, İ. (1997). *Spor genel kültürü*. İnkilap Kitabevi.
- Seyhan, C. (2024). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 'Sıfır atık' konusundaki bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi ile incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Shimon, J. M. (2019). *Introduction to teaching physical education: Principles and strategies*. Human Kinetics, Incorporated.
- Siedentop D, Hastie PA & Van der Mars H. (2019) *Complete guide to sport education*. Champaign, IL: Human Kinetics,.
- Sipahi, İ. T. (2019). Hititlerde dans-müzik ve günümüze yansımaları. *Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 1(1), 71-97
- Spector, I. (1990). *Rhythm and life: the work of Emile Jaques-Dalcroze*. New York: Pendragon Press Stuyvesant.
- Spencer, H. (1873). *Principles of psychology*. New York: Appleton Century Crofts.
- Standage, T., 2020. *İnsanlığın yeme tarihi*. Çev.: Gencer Çakır, Maya Kitap, İstanbul.
- Subaşı, Z. (2019). *Özel Bir Kurumda Çalışan Bireylere Verilen Beslenme Eğitiminin Bireylerin Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Algı ve Tutumlarına Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sucu, H. (2021). *11. sınıf öğrencilerinin doğal afetlere yönelik bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi yoluyla incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., & Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleştirme düzeyi [Realization level of physical education lesson's purposes in primary education schools]. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Tazegül, Ü. (2022). Cumhuriyetin ilk yılları çağdaş beden eğitimi ve öğretimi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 10 (31), 138-154.
- Tekin, A., ve Tekin, G. (2014). Antik Yunan dönemi: spor ve antik olimpiyat oyunları. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 7(18): 121-140.
- Tok, E. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının oyuna ilişkin algıları: metafor analizi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 26 (2), 600-611.
- Tomay, B., & Değirmencioğlu, H. (2017). Antik çağda Anadolu'da spor turizmi. *Yalvaç Akademi Dergisi*, 2(2), 9-21.
- Tomporowski, P. D., Lambourne, K., & Okumura, M. S. (2011). Physical activity interventions and children's mental function: an introduction and overview. *Preventive medicine*, 52, S3-S9.
- Topaloğlu, H. (2010). Gölgedeki bedenler: bedenin inşa sürecinde toplumsalın etkileri. *Alternatif Politika*, 2(3), 251-276.
- Tuğrul, B., Ertürk, H. G., Özen Altınkaynak, Ş., & Güneş, G. (2014). Oyunun üç kuşaktaki değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27(1), 1-16.
- Tunalı, J. (2019). *Antik Yunan'da tanrı oyunları, olimpiyatlar ve spor*. Academia, ss. 1-17.
- Ulukaya Öteleş, Ü. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “milli bayram” kavramına ilişkin metafor durumları. *Ekev Akademi Dergisi* (82), 501-514.
- Uzun, R. N., & İmamoğlu, O. (2020)) *Antik çağlardaki spor figürlerinin farklı alanlardaki lisans öğrencileri tarafından algılanması* (Yüksek Lisans Tezi), Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Wuest, D. A., & Bucher, C. A. (2006). *Foundations of physical education, exercise science, and sport*. New York: McGraw-Hill.
- Yavaş, M. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin politik okuryazarlık kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi (KİT) aracılığıyla incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldıran, İ. (2011). Fair play: etimolojik, semantik ve tarihsel bir bakış. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 3-18.
- Yıldıran, İ. & Gültekin, T. (2012). *Anadolu uygarlıklarında spor*. Ankara: Spor Yayınevi

Yıldıran, İ., & Yetim, A. (1996). Orta öğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (Genişletilmiş 10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Yılmaz Aynur A. (2018). Antik yunanda spor ve spor eğitiminin gelişimi. *Ulakbilge*, 6 (28), S.1227-1246

Yurdugül Halil (2005). *Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması*, Xiv. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 28-30 Eylül 2005, Denizli.

Yücel, H. A. (1993). *Milli eğitimle ilgili söylev ve demeçler*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

EKLER

EK-1: Araştırma İzni

T.C.
BİTLİS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-46623667-605.01-93270744
Konu : (Muhammed Hanifi KARAKAYA)
Araştırma İzni

Ek-2
29.12.2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörlüğünün 13.12.2023 tarih ve 157837 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığı'nın 21.01.2020 tarih ve 1563890 sayılı Araştırma Uygulama İzinleri
2020/2 Nolu Genelgesi.

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor tezli yüksek lisans programı öğrencisi 20947520706 T.C. Kimlik numaralı Muhammed Hanifi KARAKAYA'nın "Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Bilişsel Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) ile İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında Liselerimizde öğrenim gören öğrencilerle çalışma yapma talebi ile ilgili yazı ve ekleri Müdürlüğümüz bünyesinde oluşturulan inceleme komisyonu üyeleri tarafından incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda ilgi (b) genelge doğrultusunda planlanan uygulamanın denetimi okul ve kurum idaresinde olmak üzere, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, söz konusu tez çalışmasını Liselerimizde öğrenim gören öğrencilerle çalışma yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Selma MEDENİ ASLANLI
Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR

Bilal GÜR
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hüseyinpaşa Mah.Yeni Hükümet Konağı Kat: 3 BİTLİS

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (434) 280 13 00

E-Posta: stratejigelistirme13@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için:
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi: bitlis.meb.gov.tr Faks:4342801359

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır; <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden cb43-7d94-37b2-b5bc-5a59 kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

EK-2: Etik İzin

İvrak Tarih ve Sayısı: 13.10.2023-148505

T.C.

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ^{Ek-2}

Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanı Bilimsel Araştırma Etiği Kurul Kararı

TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI	KARAR TARİHİ
08	22	10.10.2023

Karar Numarası: 2023/04

Doç. Dr. Yasemin YALÇIN'ın 01.09.2023 tarihli ve 5019 E. No'lu “**Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Bilişsel Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ile İncelenmesi**” başlıklı bilimsel araştırmasına ait etik kurul başvurusunun görüşülmesi istemi.

Doç. Dr. Yasemin YALÇIN'ın 01.09.2023 tarihli ve 5019 E. No'lu “**Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Bilişsel Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) ile İncelenmesi**” başlıklı bilimsel araştırmasına ait etik kurul başvurusunun fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucaya ait olmak üzere araştırma süresince uygulanmasının **etik olarak uygun olduğuna** oybirliği ile karar verildi.**10.10.2023**

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Özgür Kasım AYDEMİR
Kurul Başkanı

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Kamile DEMİR
(Kurul Başkan YRD.)

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Mehmet AK
Üye

(Mazeretli)

Prof. Dr. Hamdi Alper GÜNGÖRMÜŞ
Üye

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Seymur AĞAZADE
Üye

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Süleyman Cem ŞAKTANLI
Üye

(e-imzalıdır)

Prof. Dr. Kemal VATANSEVER
Üye

EK-3: Kelime İlişkilendirme Testi

KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ

Sevgili öğrenciler, bu form sizlerin Beden eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programındaki kazanımlara yönelik kavramlarla ilgili sahip olduğunuz algıları ortaya çıkartmak için hazırlanmıştır ve araştırma dışında herhangi bir amaç için kullanılmayacaktır. Lütfen formda yer alan anahtar kavramlar hakkında aklınıza ilk gelen kelimeyi ve cümleyi yazınız. Verilen her anahtar kavram için cevaplama süreniz 60 saniyedir. Uyarısından sonra sonraki anahtar kavrama geçiniz ve verilen anahtar kavramları aynı yöntem ve süre içerisinde doldurmaya devam ediniz. Teşekkür ederim.

Cinsiyetiniz: Kız/ Erkek

Okulunuz:

Anahtar Kavram	Cevap
Serbest Hareket	1.
Serbest Hareket	2.
Serbest Hareket	3.
Serbest Hareket	4.
Serbest Hareket	5.
Serbest Hareket	6.
Serbest Hareket	7.
Serbest Hareket	8.
Serbest Hareket	9.
Serbest Hareket	10.

Serbest Hareket ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Ritmik Hareket	1.
Ritmik Hareket	2.
Ritmik Hareket	3.
Ritmik Hareket	4.
Ritmik Hareket	5.
Ritmik Hareket	6.
Ritmik Hareket	7.
Ritmik Hareket	8.
Ritmik Hareket	9.
Ritmik Hareket	10.

Ritmik Hareket ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Oyun	1.
Oyun	2.
Oyun	3.
Oyun	4.
Oyun	5.
Oyun	6.
Oyun	7.
Oyun	8.
Oyun	9.
Oyun	10.

Oyun ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Sağlıklı Beslenme	1.
Sağlıklı Beslenme	2.
Sağlıklı Beslenme	3.
Sağlıklı Beslenme	4.
Sağlıklı Beslenme	5.
Sağlıklı Beslenme	6.
Sağlıklı Beslenme	7.
Sağlıklı Beslenme	8.
Sağlıklı Beslenme	9.
Sağlıklı Beslenme	10.

Sağlıklı Beslenme ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Sağlıklı Hayat	1.
Sağlıklı Hayat	2.
Sağlıklı Hayat	3.
Sağlıklı Hayat	4.
Sağlıklı Hayat	5.
Sağlıklı Hayat	6.
Sağlıklı Hayat	7.
Sağlıklı Hayat	8.
Sağlıklı Hayat	9.
Sağlıklı Hayat	10.

Sağlıklı Hayat ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Serbest Zaman	1.
Serbest Zaman	2.
Serbest Zaman	3.
Serbest Zaman	4.
Serbest Zaman	5.
Serbest Zaman	6.
Serbest Zaman	7.
Serbest Zaman	8.
Serbest Zaman	9.
Serbest Zaman	10.

Serbest Zaman ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Spor Dalı	1.
Spor Dalı	2.
Spor Dalı	3.
Spor Dalı	4.
Spor Dalı	5.
Spor Dalı	6.
Spor Dalı	7.
Spor Dalı	8.
Spor Dalı	9.
Spor Dalı	10.

Spor Dalı ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Spor Organizasyonu	1.
Spor Organizasyonu	2.
Spor Organizasyonu	3.
Spor Organizasyonu	4.
Spor Organizasyonu	5.
Spor Organizasyonu	6.
Spor Organizasyonu	7.
Spor Organizasyonu	8.
Spor Organizasyonu	9.
Spor Organizasyonu	10.

Spor Organizasyonu ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Tören ve Kutlama	1.
Tören ve Kutlama	2.
Tören ve Kutlama	3.
Tören ve Kutlama	4.
Tören ve Kutlama	5.
Tören ve Kutlama	6.
Tören ve Kutlama	7.
Tören ve Kutlama	8.
Tören ve Kutlama	9.
Tören ve Kutlama	10.

Tören ve Kutlama ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Adil Oyun (Fair-play)	1.
Adil Oyun (Fair-play)	2.
Adil Oyun (Fair-play)	3.
Adil Oyun (Fair-play)	4.
Adil Oyun (Fair-play)	5.
Adil Oyun (Fair-play)	6.
Adil Oyun (Fair-play)	7.
Adil Oyun (Fair-play)	8.
Adil Oyun (Fair-play)	9.
Adil Oyun (Fair-play)	10.

Adil Oyun (Fair-play) ile ilgili cümle:

Anahtar Kavram	Cevap
Geleneksel Türk Sporu	11.
Geleneksel Türk Sporu	12.
Geleneksel Türk Sporu	13.
Geleneksel Türk Sporu	14.
Geleneksel Türk Sporu	15.
Geleneksel Türk Sporu	16.
Geleneksel Türk Sporu	17.
Geleneksel Türk Sporu	18.
Geleneksel Türk Sporu	19.
Geleneksel Türk Sporu	20.

Geleneksel Türk Sporu ile ilgili cümle:

EK-4: Uzman Görüş Formu

UZMAN GÖRÜŞ FORMU

Sayın Uzman,

Elinizdeki form, bilimsel bir çalışmada kullanılacak olan “Beden eğitimi dersi kazanımlarına yönelik kelime ilişkilendirme testi (KİT)” anahtar kavramlarının kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla geliştirilmiştir. KİT, 11. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarına yönelik bilişsel yapılarını kavram haritaları yoluyla incelemeyi araştırmaktadır. Beden eğitimi ve spor kazanımlarına yönelik kelime ilişkilendirme testi (KİT) anahtar kavramlarını belirlemek için hazırlanan bu form anahtar kavramların kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Sizden ricamız, aşağıdaki formda sunulan anahtar kavramların beden eğitimi ve spor dersi müfredat kazanımlarına uygun olup olmayacağı konusunda görüşlerinizi bildirmenizdir. Ayrıca, anahtar kavramlar üzerinde revizyon ve yeni anahtar kavram önerisi şükranla karşılanacaktır.

İşbirliğiniz ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Yasemin YALÇIN

Alanya Alaaddin Keykubat
Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi

yasemin.yalcin@alanya.edu.tr

Muhammed Hanifi KARAKAYA

Alanya Alaaddin Keykubat
Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi

nihatkarakaya814@gmail.com

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kazanımlarına Yönelik Anahtar Kelimeler

Araştırma, 11.sınıf lise öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilecektir. 11. Sınıf öğrencilerinin daha önceki eğitimi dönemlerinde 9. Sınıf ve 10. sınıf müfredat kazanımlarını işlemiş olması sebebiyle örneklem seçiminde tercih edilmiştir. Okula devam zorunluluğunun olmaması ve sınav senesi olması dolayısıyla 12. Sınıf öğrencilerini tercih edilmemiştir. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersi lise kazanımlarının

öğrencilerin bilişsel yapılarında nasıl şekillendiği incelemek amaçlanmıştır. Kazanımları en doğru şekilde kapsayacak anahtar kelimelerin seçimi kelime ilişkilendirme testi (KİT)'in geçerli sonuçlar vermesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Kelime İlişkilendirme Testi (KİT):

Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) bireylerin bilişsel yapılarını tespit etmek, bilişsel yapılarındaki kavramlar arasındaki bağları ortaya çıkarmak ve kavram yanlışlarını tespit etmek için kullanılan alternatif bir ölçme ve değerlendirme tekniğidir.

Kelime ilişkilendirme testinin uygulanması aşamasında seçilen anahtar kavramlar her birisi bir sayfaya gelecek şekilde yerleştirilir. Burada amaç öğrencilerin zincirleme cevap yazmasını önlemektir. Sonrasında bireylerden anahtar kavramlara yönelik ortalama 1 dakika içerisinde akıllarına ilk gelen kavramları yazması istenir. Sürenin dolması sonrası yeni bir sayfaya geçiş yapmaları istenir ve verilen bütün anahtar kavramlar için aynı işlem uygulanır. Bütün anahtar kavramlar cevaplandırıldıktan sonra işlem sonlandırılıp değerlendirme aşamasına geçilir. Ayrıca istenilen durumlarda verilen anahtar kavramların altına bir cümle örneği yazmaları da istenmektedir. Bunun nedeni öğrencilerin yazmış oldukları kavramların sadece hatırlama düzeyinde kaldığı ve anlamlı bir ilişki olmayan sıradan çağrışımlardan kaynaklı olmasını engellemeye yöneliktir. Aynı zamanda öğrencilerin bilişsel yapılarındaki kavram yanlışlarının da tespiti bu sayede sağlanmaktadır.

KİT Örneği:

Anahtar Kavram	Cevap
Oyun	Eğlence
Oyun	Arkadaş
Oyun	Rekabet
Oyun	Dostluk
Oyun	İş birliği
Oyun	Fair-play
Oyun	Strateji
Oyun	Futbol
Oyun	Saklambaç
Oyun	Eğitsel oyun

Oyun ile ilgili cümle:

NOT: Araştırmada öğrencilerin kazanımlara ilişkin bilişsel algıları (çağrışımları) araştırılmak istenmektedir. Öğrencilerin müfredat kapsamındaki kazanımları birebir yapmasına/uygulamasına yönelik sonuçların elde edilmesi söz konusu ölçme aracı ile olası değildir. Lütfen görüşlerinizi bu hususu dikkate alarak belirtiniz.

Konu Alanı-Alt Konu Alanı	Önerilen Anahtar Kelimeler	UZMAN GÖRÜŞÜ			
		Uygun	Uygun Değil	Düzeltilme	Öneri/Yorum
9/10/11.1.1.1. Serbest Hareketler (konu) 9.1.1.1.1. Sporda ısınma ve soğuma egzersizlerinin önemini açıklar.(kazanım) 9.1.1.1.2. Sıralanma ve dizilişleri açıklar. Sıralanma ve dizilişlerin dersin başında, işlenişinde, sonunda ve törenlerde kullanılması hakkında yönlendirme yapılır. 9.1.1.1.4. Serbest hareketleri bireysel olarak uygular. Öğrencilerin değişik şekillerde yürüme, koşma, sıçrama alıştırmaolarını bireysel olarak uygulamaları sağlanır (kazanım) 10.1.1.1.4. Serbest hareketleri eşli olarak uygular. Öğrencilerin değişik şekillerde yürüme, koşma, sıçrama alıştırmaolarını eşli olarak uygulamaları sağlanır. 11.1.1.1.1. Serbest hareketleri grup hâlinde uygular	SERBEST HAREKET				
9/10/11.1.1.2. Ritmik Hareketler (konu) 9.1.1.2.1. Ritmin önemini ifade eder (kazanım) 9.1.1.2.2. Görsel-işitsel uyaranlarla hareketleri uygular. Görsel-işitsel uyaranlarla (zil, düdük, ses vb.) harekete geçme çalışmaları yapılır. 9.1.1.2.3. Zamana, dirence ve mesafeye karşı farklı ritim çalışmalarını uygular. Görsel-işitsel uyaranlarla (zil, düdük, ses vb.) harekete geçme çalışmaları yapılır.	RİTMİK HAREKET				
9/10/11.1.1.3. Oyun ve Drama (konu) 9.1.1.3.1. Oyun ve drama yoluyla kendini ifade etmenin önemini açıklar. (Kazanım)	OYUN				

Konu Alanı-Alt Konu Alanı	Önerilen Anahtar Kelimeler	UZMAN GÖRÜŞÜ			
Kazanımlar		Uygun	Uygun Değil	Düzeltilme	Öneri/Yorum
10.1.1.3.2. Oyun yoluyla stratejiler geliştirmenin önemini açıklar.					
9.1.2.1.1. Seçili spor dalına özgü ısınma hareketlerini uygular. 9.1.1.1.1. Kazanımı ile ilişkilendirilir. 9.1.2.1.2. Seçili spor dalına özgü kuralları açıklar. Bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılarak seçili spor dalı ile ilgili araştırma yapılması sağlanır. 9.1.2.1.3. Seçili spor dalına özgü kuralları uygular. 9.1.2.1.4. Seçili spor dalına özgü hareketleri açıklar. 9.1.2.1.5. Seçili spor dalına özgü temel hareketleri uygular. 9.1.2.1.6. Seçili spor dalına özgü birleşik hareketleri uygular. 10.1.3.1.1. Seçili spor dalına özgü savunma hareketlerini uygular. 10.1.3.1.2. Seçili spor dalına özgü hücum hareketlerini uygular VB.	SPOR DALI				
9/10/11.2.1.1. Hayat Boyu Egzersiz (konu) 9.2.1.1.1. Sağlıklı hayatın önemini açıklar. (Kazanım) 9.2.2.3.3. Kişisel bakımın ve temizliğin önemini açıklar.(kazanım) 9.2.1.1.2. Fiziksel uygunluğu geliştirmek için düzenli fiziksel etkinlikler yapmanın önemini açıklar.	SAĞLIKLI HAYAT				
9/10/11.2.2.3.Temel Sağlık Bilgisi (konu) 9.2.2.3.1. Sağlıklı beslenme ile fiziksel etkinlik arasındaki ilişkiyi açıklar. (Kazanım) 10.2.2.3.1. Sağlıklı beslenme ile ilgili bilgilerin doğru bilgi kaynaklarından alınmasının önemini açıklar.(kazanım) 11.2.2.3.1. Sağlıklı beslenmenin temel ilkelerini açıklar. 11.2.2.3.2. Beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileyen	SAĞLIKLI BESLENME				

Konu Alanı-Alt Konu Alanı	Önerilen Anahtar Kelimeler	UZMAN GÖRÜŞÜ			
Kazanımlar		Uygun	Uygun Değil	Düzeltilme	Öneri/Yorum
alışkanlık ve bağımlılıkların zararlarını açıklar.					
9/10/11.2.2.1. Serbest Zaman Etkinlikleri (konu) 9.2.2.1.1. Serbest zaman kavramını açıklar. (Kazanım) 10.2.2.1.1. Serbest zaman ve spor ilişkisini açıklar. Serbest zamanlarını spor yaparak değerlendirmenin pozitif yönleri üzerinde durulur. 11.2.2.1.1. Serbest zaman etkinliklerinin birey açısından yararlarını açıklar	SERBEST ZAMAN				
9/10/11.2.4. SPOR BİLİNCİ VE ORGANİZASYONLARI (alt öğrenme alanı) 9/10/11.2.4.3. Ulusal ve Uluslararası Spor Organizasyonları. (konu) 9.2.4.3.1. Spor organizasyonunun amacını açıklar. (Kazanım) 9.2.4.3.2. Olimpiyat oyunlarının tarihsel gelişimini açıklar. 10.2.4.3.1. Yurt içi spor organizasyonlarının amaçlarını açıklar.(kazanım) 10.2.4.3.2. Spor organizasyonlarına katılmanın önemini açıklar.(kazanım)	SPOR ORGANİZASYONU				
9.2.3.2.1. Tören ve kutlamalarda yapılan okul içi ve okul dışı etkinliklerin önemini açıklar. 9.2.3.2.2. Tören ve kutlamalarda verilen komutları uygular. 11.2.3.2.1. Belirli gün ve haftalarla ilgili düzenlenen etkinlik ve törenlere katılır.	TÖREN ve KUTLAMA				
10.2.4.2. Spor Ahlakı 10.2.4.2.1. Sporda adil oyun kavramını açıklar. (konu) 10.2.4.2.2. Sporda ahlaklı olmanın gerekliliğini açıklar. (kazanım) 11.2.4.4. Sporda Centilmenlik (konu) 11.2.4.4.1. Centilmenlik kavramını açıklar. (kazanım)	ADİL OYUN(FAİR-PLAY)				

Konu Alanı-Alt Konu Alanı	Önerilen Anahtar Kelimeler	UZMAN GÖRÜŞÜ			
Kazanımlar		Uygun	Uygun Değil	Düzeltilme	Öneri/Yorum
11.2.4.2.2. Sporda dürüst olmanın gerekliliğini açıklar. (kazanım) 10.1.2.1.8. Seçili spor etkinliklerinde dürüstlük ve adil olma ilkelerini açıklar.(kazanım)					
9.2.3.3.1. Türk tarihinde yapılan spor türlerini açıklar. <i>“Tepük, gürz, kılıç-kalkan, avcılık, gökbörü, beyge, cirit, güreş, okçuluk, cündilik”</i> gibi spor türleri üzerinde durulur. 10.2.3.3.1. Tarihte kurulan Türk devletlerinde spora verilen önemi açıklar.	GELENEKSEL TÜRK SPORU				

NOT:

Uzman Adı-Soyadı:

EK-5: Cevap Kavramları İçeren Frekans Tablosu

ANAHTAR KAVRAM	FREKANS	ANAHTAR KAVRAM2	FREKANS3	ANAHTAR KAVRAM4	FREKANS5
SERBEST HAREKET		RİTMİK HAREKET		OYUN	
Yürüme	172	Dans	89	Eğlence	113
Koşma	165	Uyum	87	Kural	104
Zıplama	129	Eşgüdüm/Koordinasyon	78	Strateji	79
Isınma	102	Halk Oyunları	66	Galibiyet	67
Sıçrama	80	Düzen	63	Rekabet	61
Esname	53	Grup	57	Hırs	59
Sekme	42	Halay	56	Mağlubiyet	58
Soğuma	24	Yürüme	48	Takım	39
Atlama	22	İp Atlama	46	Çocuk	37
Açma-Germe	20	Ritim	43	Saygı	37
İp Atlama	20	Ahenk	38	Heyecan	36
Spor	20	Tempo	37	Saklambaç	36
Takla	20	Sıralanma	30	Mücadele	34
Hareket	18	Denge	29	Arkadaş	28
Egzersiz	17	Diziliş	22	Zeka	27
Yüzme	14	Takım	22	Adil Oyun(Fair-Play)	26
Kol Hareketleri	11	Bale	19	Futbol	26
Dans	10	Kural	19	Hile	26
Kayma	10	Yüzme	18	Yetenek	24
Şınav	10	Müzik	16	Sportmenlik	22
Mekik	8	Askeri Tören	15	Körebe	20
Oturma	8	Kulaç Atma	15	Santranç	18
Yuvarlanma	8	Şut	15	Düzen	16
Çökme	7	Koşma	13	Voleybol	16
Tırmanma	7	Bando	12	Basketbol	15
Beden Eğitimi	6	Smaç	12	Centilmenlik	15
Refleks	6	Foklor	11	Bireysellik	13
Nefes Egzersizi	5	Kita Yürüyüşleri	11	Stres	13
Rahatlık	5	Bisiklet Sürme	10	Ebe	12
Gülle	4	Oyun	10	Telefon	12
Squat	4	Koro	9	Rakip	11
Top Oynama	4	Uygun Adım	9	Hareket	10
Atış	3	Salıncak	7	Süre	9
Antreman	3	Tören	7	Etkinlik	8
Dönme	3	Turnike	7	Mutluluk	8
Gezme	3	Basketbol	5	Sevgi	8
Kalkma	3	Birlik	5	Spor	8
Bisiklet Sürme	2	Blok	5	Enerji	7

Branş Oyunu	2	Spor	5	Hız	7
Cimlastik	2	Voleybol	5	Yarış	7
Cimlastik Hareketleri	2	Koşu Bandı	4	Adrenalin	6
Dinlenme	2	Buz Pateni	4	Aksiyon	6
Düşme	2	Cirit Atma	4	Hakem	6
Eğilme	2	Eşitlik	4	Derece	5
El Sallama	2	Hareket	4	Eğitsel Oyun	5
Konuşma	2	Kayak	4	İhtiyaç	5
Oyun	2	Melodi	4	Öfke	5
Özgür	2	Şınav	4	Azim	4
Sallanma	2	Yarış	4	Beraberlik	4
Tempo	2	Yuvarlanma	4	Grup	4
Top Sürme	2	Atletizm	3	Hentbol	4
Uçmak	2	Barfix	3	Oyuncu	4
Analitik	1	Frikik	3	Seksek	4
Atletizm	1	Kareografi	3	Aktivite	3
Ayak Hareketleri	1	Out	3	Puan	3
Bacak Esnetme	1	Örüntü	3	Sabır	3
Beden	1	Sıra	3	Uyum	3
Barfiks	1	Sektirmek	3	Badminton	2
Dolaşma	1	Tenis	3	Boş Zaman	2
Eğitim	1	Beden Eğitimi	2	Ceza	2
Durmak	1	Esname	2	Eski Minder	2
Eğlenme	1	Kalp	2	File	2
Futbol	1	Masa Tenisi	2	Fiziksel	2
Fiziksel Aktivite	1	Mekik	2	Güven	2
Gevşeme	1	Servis	2	Halk Oyunları	2
Isınma Hareketleri	1	Taç	2	İletişim	2
Hızlı Hareket	1	Tango	2	İp Atlama	2
Hız	1	Nefes Almak	1	Park	2
Cimlastik	1	Ağırlık Kaldırma	1	Penaltı	2
Kelebek Hareketi	1	Asker	1	Skor	2
Kol Esnetme	1	Antreman	1	Şike	2
Müzik	1	Akım	1	Tenis	2
Oynama	1	Birliktelik	1	Yakan Top	2
Parkur	1	Defans	1	Yer	2
Terleme	1	Enerji	1	Monopoly	1
Trekking	1	Göz Kırpma	1	Adalet	1
Uyum	1	Galibiyet	1	Akımcılık	1
Uyuma	1	Halat Çekme	1	Amaç	1
Yarışma	1	Hız	1	Ayak Voleybolu	1
Yumruk Atma	1	İkişerli Ol	1	Asist	1
Yorgunluk	1	İleri Marş	1	Atletizm	1

Yatma	1	Kıta Dur	1	Bebek	1
		Komut	1	Beden Eğitimi	1
		Korner	1	Belirsizlik	1
		Marş	1	Bilgisayar	1
		Mesafe	1	Bilye	1
		Nota	1	Birliktelik	1
		Partner	1	Boks	1
		Pinpon	1	Bulmaca	1
		Plan	1	Doping	1
		Sağa-Sola Dön	1	Top	1
		Santranç	1	Dama	1
		Sıçrama	1	Egzersiz	1
		Simetrik	1	Eğitim	1
		Süre	1	Emek	1
		Yetenek	1	Erdem	1
		Tırmanma	1	Espor	1
		Top Sektirme	1	Evcilik	1
		Üç Adım	1	Köşe Kapmaca	1
		Zeybek	1	Freefire	1
				Futsal	1
				İntikam	1
				Hayat	1
				İp Çekme	1
				Kanal	1
				Kışkırtma	1
				Koşu Yarışı	1
				Kutlama	1
				Madalya	1
				Okey	1
				Oyun Alanı	1
				Oyuncak	1
				Ödül	1
				Parkur	1
				Pes	1
				Rekreasyon	1
				Simit	1
				Rövanş	1
				Sakatlık	1
				Savunma	1
				Sıralama	1
				Sosyal Faliyet	1
				Şampiyon	1
				Şifre	1
				Tempo	1
				Tombala	1

	Top Oynama	1
	Tutku	1
	Vakit	1
	Yüzme Yarışı	1
	Zafer	1
	Zaman	1
	Zevk	1

ANAHTAR KAVRAM6	FREKANS7	ANAHTAR KAVRAM8	FREKANS9	ANAHTAR KAVRAM10	FREKANS11
SAĞLIKLI BESLENME		SAĞLIKLI HAYAT		SERBEST ZAMAN	
Protein	156	Spor	155	Oyun	84
Diyet	121	Sağlıklı Beslenme	110	Spor	73
Vitamin	103	Egzersiz	69	Kitap Okuma	72
Karbonhidrat	80	Düzenli Uyku	58	Uyuma	71
Su	78	Hareket	36	Dinlenme	55
Sebze	65	Uyku	26	Boş Zaman	53
Meyve	62	Psikoloji	24	Müzik Dinleme	44
Spor	47	Meditasyon	22	Rekreasyon	39
Sağlıklı Hayat	45	Huzur	21	Ders Çalışma	32
Düzenli Beslenme	44	Diyet	20	Telefon	32
Süt	39	Mutluluk	20	Eğlenme	31
Dengeli Besleme	36	Yürüyüş	20	Özgürlük	26
Mineral	34	Uzun Yaşam	19	Tv	21
Kalori	30	Dengeli Beslenme	18	Yenilenme	19
Obezite	22	Beslenme	17	Sohbet	17
Besin Piramidi	17	İyilik Hali	15	Hobi	15
Enerji	17	Düzenli Beslenme	14	Yürüme	15
Et	17	Psikolojik Sağlık	14	Yemek	14
Uzun Yaşam	14	Protein	12	Beden Eğitimi	13
Egzersiz	10	Sosyalleşme	9	Futbol	9
Düzenli Uyku	9	Su	9	Sosyal Medya	9
Kilo	9	Isınma	8	Egzersiz	8
Yağ	9	Koşu	8	Aktivite	7
Yulaf	9	Oyun	8	Alışveriş	7
Yemek	8	Aşk	7	Yüzme	7
Yeterli Beslenme	8	Denge	7	Koşma	6
Denge	7	Vitamin	7	Boş Ders	5
Düzen	7	Stres	7	Film İzleme	5
Yemek	7	Rutin	6	Rahatlama	5
Besin	6	Yeterli Beslenme	6	Seyhat	5
C Vitamini	6	Yoga	6	Sosyalleşme	5

Et Ürünleri	6	Düzen	5	Bilgisayar	4
Tahıl	6	Para	5	Duş	4
Yumurta	6	Yüzme	5	Voleybol	4
Yağ Yakımı	5	Zinde Olma	5	Aile	3
Kahvaltı	5	Müzik	4	Arkadaş	3
Protein Tozu	5	Namaz	4	Bisiklet Sürme	3
Salata	5	Sebze	4	Huzur	3
Yağ Yakımı	5	Sevgi	4	Resim	3
Glikoz	4	Temizlik	4	Antreman	2
Metonolizma	4	Arkadaş	3	Bakım	2
Sağlık	4	Duygu	3	Beslenme	2
Beslenme	3	Doğa	3	Piyano	2
Gelişim	3	Duygu	3	Güreş	2
Hareket	3	Meyve	3	Meditasyon	2
Kahve	3	Sağlık	3	Mutluluk	2
Yeşillik	3	Sağlıklı Hayat	3	Resim Çizme	2
Yürüyüş	3	Sosyallik	3	Sinama	2
Baklagiller	2	Bakım	2	Tombala	2
Kalsiyum	2	Detox	2	Uyku	2
Balık	2	Dinlenme	2	Araştırma	1
Dengeli	2	Disiplin	2	Araba Sürme	1
Düzenli Olma	2	Doktor Kontrolü	2	Aşk	1
Ekmek	2	Düşünme	2	Dağ Yürüyüşü	1
Kas	2	Cimlastik	2	Dans	1
Kardio	2	Fitness	2	Değerlendirme	1
Kola	2	Fiziksel Sağlık	2	Depresyon	1
Kuru Yemiş	2	Kitap	2	Düşünme	1
Marul	2	Plan	2	Eğitsel Oyunlar	1
Muz	2	Psikolog	2	Eğlence	1
Oksijen	2	Plan	2	Enerji	1
Yaşam	2	Program	2	Etkinlik	1
Yaşam	2	Saygı	2	Pes	1
İnsülin	1	Serbest Zaman	2		1
Hijyen	1	Temiz Çevre	2	Masa Tenisi	1
Bağıışıklık	1	Terapi	2	İnternet	1
Aktivite	1	Sosyal İlişki	2	Isınma	1
Çikolata	1	Zenginlik	2	Keyif	1
Detox	1	Aile	1	Kuralsızlık	1
Dinlenme	1	Aktivite	1	Örgü	1
Diñ Kalma	1	Başarı	1	Park	1
Diyetisyen	1	Beden	1	Santraç	1
Doping	1	Beden Eğitimi	1	Sorgulama	1
Ekonomi	1	Besin	1	Şarkı Söyleme	1
Elma	1	Bisiklet Sürme	1	Tenefüs	1
Fast Food	1	Çevre	1	Tırmanma	1

Gazlı İçecek	1	Fiziksel	1	Top	1
Fit Olma	1	Felsefe	1	Uçma	1
Gdo	1	Eğlence	1	Youtube	1
Gıda	1	Eğlenme	1	Zevk	1
Gluten	1	Enerji	1		
Kefir	1	Fiziksel Aktivite	1		
Koşma	1	Form	1		
Para	1	Hastahane	1		
Plan	1	Kalite	1		
Portakal Suyu	1	Kadrio	1		
Sindirim Sistemi	1	Kanser	1		
Tavuk	1	Karbonhidrat	1		
Temel Besin	1	Kalp	1		
Yoğurt	1	Kural	1		
Zaman	1	Nefes	1		
		Obezite	1		
		Organik	1		
		Özgürlük	1		
		Sosyal Hayat	1		
		Yaşam	1		
		Terapi	1		
		Yağ	1		
		Yemek	1		
		Zaman	1		
		Refah	1		
		Ruh	1		
		Ruhsal	1		
		Sigara	1		
		Sosyal Aktivite	1		

ANAHTAR KAVRAM12	FREKANS13	ANAHTAR KAVRAM14	FREKANS15	ANAHTAR KAVRAM16	FREKANS17
SPOR DALI		SPOR ORGANİZASYONU		TÖREN ve KUTLAMA	
Futbol	178	Olimpiyat	162	Yirmi Üç Nisan	88
Voleybol	157	Uefa	88	Anma	75
Basketbol	153	Stadyum	74	İstiklal Marşı	67
Tenis	102	Sponsor	68	Bayrak	63
Hentbol	67	Kupa	57	Yirmi Dokuz Ekim	48
Güreş	45	Tarafar	52	Atatürk	41
Badminton	44	Dünya Kupası	51	On Dokuz Mayıs	38
Yüzme	42	Hakem	49	Cumhuriyet	37
Atletizm	35	Fifa	41	Bando	31
Futsal	28	Şampionlar Ligi	34	Yürüyüş	31

Masa Tenisi	22	Madalya	28	Onkasım	25
Okçuluk	17	Tff	26	Protokol	24
Bocce	15	Turnuva	26	Otuz Ağustos	23
Tarafar	15	Yarışma	25	Bayram	22
Kural	14	Nba	23	Madalya	21
Yamaç Paraşütü	14	Rekabet	21	Saygı	19
Boks	13	Süper Lig	18	Birlik	18
Rekabet	13	Tören Ve Kutlama	16	Geçiş Töreni	18
Takım	13	Lig	15	Milli	18
Mücadele	12	Forma	12	On Beş Temmuz	18
Bilek Güreşi	11	Şampiyonluk	11	Ödül	18
Dart	11	Takım	11	Kupa	15
Kickboks	10	F1	10	Saygı Duruşu	13
Tekvando	10	Maraton	9	Vatan	13
Hakem	9	Kamp	8	Flama	11
Cirit	7	Kural	8	Coşku	11
E-Spor	7	Mücadele	8	Marş	11
Uzun Atlama	7	Ucl	8	Özlem	10
At Yarışı	6	Branş	7	Türkiye	10
Branşlar	6	Kulüp	7	Bağımsızlık	8
Golf	6	Oyuncu	7	Gösteri	8
Gülle	6	Ödül	7	Ramazan Bayramı	8
Kayak	6	Tezahürat	7	Mehmet Akif Ersoy	7
Beden Eğitimi	5	Galibiyet	6	Sembolleştirmek	7
Formula	5	Hırs	6	Zafer	7
Koşu	5	Maç	6	Çelenk	6
Yarışma	5	Tvf	6	Eğlence	6
Adil Oyun/Fair-Play	4	Avrupa Ligi	5	Düğün	5
Beyzbol	4	Derbi	5	Ekip	5
Buz Pateni	4	Final	5	Nevroz	5
Kupa	4	La Liga	5	Resmi Geçit	5
Santranç	4	Strateji	5	Zafer Bayramı	5
Buz Hokeyi	3	Spor Dalı	5	Değer	4
Extrim	3	Teknik Direktör	5	Düzen	4
Kırmızı Kart	3	Konferans Ligi	4	Eğlenmek	4
Olimpiyat	3	Premier Lig	4	Organizasyon	4
Paten	3	Ufc	4	Şiir	4
Uefa	3	Eurolig	3	Toplanma	4
Amerikan Futbolu	2	Mma	3	Yılbaşı	4
Birliktelik	2	Para	3	Davul	3
Bisiklet	2	Stres	3	Meşale	3
Bowling	2	Süper Kupa	3	Milli Bayramlar	3

Dağcılık	2	Tbf	3	Otuztemmuz	3
Disk	2	Balondor	2	Şölen	3
Extrem Spor	2	Federasyon	2	Anma Töreni	2
Galibiyet	2	Fiba	2	Çanakkale	2
Karete	2	Grup	2	Egemenlik	2
Saha	2	Güreş	2	Hassasiyet	2
Sarı Kart	2	Halı Saha	2	Kupa Töreni	2
Top	2	Hazırlık	2	Kutlama	2
Araba Yarışı	1	Heyecan	2	Özel Gün	2
Bilardo	1	İstiklal Marşı	2	Sekiz Ağustos	2
Binicilik	1	Kadro	2	Şehit	2
Dama	1	Kupa Töreni	2	Tbmm	2
Derbi	1	Okul Sporları	2	Arkadaş	1
Doğa Sporları	1	Rakip	2	Asker	1
Dünya Kupası	1	Saha	2	Çiçek	1
Eğlence	1	Spor	2	Dekorasyon	1
Fırnss	1	Süper Toto	2	Dini Bayramlar	1
Fifa	1	Süre	2	Final	1
Pota	1	Ziraat Türkiye Kupası	2	Etinlik	1
Judo	1	Amatör Lig	1	Geleneksel	1
Heyecan	1	Altınayakkabı	1	Gelenek	1
Hırs	1	Arma	1	Havai Fişek	1
Kriket	1	Bjk	1	Hürriyet	1
Kulüp	1	Bundesliga	1	Heyecan	1
Madalya	1	Cirit	1	Kompozisyon	1
Mangala	1	Düdük	1	Koro	1
Mma	1	Efeler Ligi	1	Mevzuniyet	1
Nba	1	Elmas Ligi	1	Mehmet Akif Ersoy	1
Plaj Futbolu	1	Gs	1	Miting	1
Paintbal	1	File	1	Müdür Bey	1
Organizasyon	1	Formula	1	Ortam	1
Ödül	1	Halk Oyunları	1	Ödül Töreni	1
Sağlık	1	Halter	1	Rahat Hazır Ol	1
Rally	1	Mr. Olimpia	1	Resim	1
Sosyalleşme	1	Ligue 1	1	Süsleme	1
Stadyum	1	Mağlubiyet	1	Sevgi	1
Su Topu	1	Malzeme	1	Sevinç	1
Turnuva	1	Marşlar	1	Sıralanma	1
Zaman	1	Motivasyon	1	Şampionlar Ligi	1
Yorgunluk	1	Naim Süleymanoğlu	1	Vali	1
		Ofsayt	1	Toplanma Alanı	1
		Organizasyon	1	Uyum	1
		Oyun	1	Ülkü	1
		Ödül	1	Üzüntü	1

Plan	1	Yardımlaşma	1
Sporcu	1	Yarışma	1
Spor Salonu	1	Yirmi Dört Kasım	1
Spor Salonu	1		
Sultanlar Ligi	1		
Şampiyonluk	1		
Tenis	1		
Tokyo	1		
Tribün	1		
Türşat	1		
Vargas	1		
Yüzme	1		
Thk	1		

ANAHTAR KAVRAM18	FREKANS19	ANAHTAR KAVRAM20	FREKANS21
ADİL OYUN (FAİR-PLAY)		GELENEKSEL TÜRK SPORU	
Centilmenlik	152	Cirit	185
Saygı	87	Güreş	159
Hakem	79	Okçuluk	127
Dürüstlük	78	Binicilik	92
Kural	78	Yağlı Güreş	78
Taraftar	73	Matrak	75
Adalet	66	Gökbörü	53
Erdem	59	Gülle Atma	49
Doping	43	Çöğen	28
Ahlak	41	Pehlivan	21
Eşitlik	40	Avcılık	18
Sportmenlik	39	At Yarışı	17
Rakip	37	Kayak	17
Hile	31	Gürz	16
Şike	22	Halay	15
Sevgi	18	Beyge	13
Oyun	15	Aşık Atma	12
Rekabet	14	Halk Oyunarı	10
Seyirci	12	Tepük	10
Başkan	9	Bilek Güreşi	8
Cömertlik	9	Çelik Çomak	7
Kurnazlık	7	Alay Topu	5
Teknik Direktör	7	Santranç	5
Düzen	6	Yüzme	5
Etnik	4	Boks	4
İrkçılık	4	Foklör	4
Kadeşlik	4	Horon	4
Olimpiyat	4	Kılıç	4

Birliktelik	3	Körebe	4
Mavi Kart	3	Disk Atma	3
Sporcu	3	Futbol	3
Tarafsızlık	3	Gölge Oyunu	3
Beşiktaş	2	Karagöz-Hacivat	3
Dostluk	2	Mangala	3
Galibiet	2	Rakip	3
Memnuniyet	2	Tekvando	3
Skor	2	Santranç	3
Ucl	2	Mızrak	2
Spor	2	Saklambaç	2
Saklambaç	1	Tomak	2
Antenör	1	Zeybek	2
Beraberlik	1	Polo	2
Ceza	1	Usta-Çırak	2
Çirkeflik	1	Atıcılık	1
Davranış	1	Ata	1
Doğru	1	Efe	1
Düdük	1	Çubuk	1
Efendilik	1	Eğlence	1
Eğitim	1	Eski	1
Engelsiz	1	Ege Oyunu	1
El Sıkışma	1	Gelenek	1
Faul	1	Horoz Dövüşü	1
Grup	1	İç Anadolu Oyunu	1
Hak	1	Karadeniz Oyunu	1
Haksızlık	1	Kukla	1
Heyecan	1	Misket	1
İyilik	1	Mangala	1
Kul Hakkı	1	Osmanlı	1
Liverpol	1	Oyun	1
Lig	1	Spor	1
Mağlubiyet	1	Şeker	1
Merhamet	1	Yedi Kule	1
Nazik	1	Rekabet	1
Mücadele	1	Seyirtme	1
Oyuncu	1	Taş Atma	1
Özgürlük	1	Tavla	1
Rövanş	1	Tekvando	1
Var	1		
Uefa	1		
Sıra	1		
Tff	1		
Takım	1		
Tezahürat	1		

Top	1
Tribün	1
Vicdan	1
Yardımseverlik	1
Yardımlaşma	1

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı : Muhammed Hanifi Karakaya

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2022, Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
- 2023, Bitlis Tahsin Barutçu Anadolu Lisesi, Beden Eğitimi Öğretmeni.

Yayınları ve Bilimsel/Sanatsal Faaliyetleri:

- Yalçın, Y., & Karakaya, M. H. Van ve Ahlat arkeoloji Müzesi'ndeki Urartular dönemine ait sporla ilgili eserler. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1-15.